



Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Μάθημα



Αναγνώσεις | Ασκήσεις | Μελέτες Περιπτώσεων | Κουίζ



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

Στρατηγική σύμπραξη για την ανάπτυξη ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων για τη διδασκαλία της ψηφιακής ιθαγένειας

2019-3-RO01-KA205-078053

DIGCIT

D14 - Ψηφιακής Ιθαγένειας "Δικαιώματα και Υποχρεώσεις" Μάθημα

Αναθεώρηση: v.1.1

Πνευματική παραγωγή	IO2 - Εκπαιδευτικό υλικό για την ψηφιακή ιθαγένεια
Δραστηριότητα	Ανάπτυξη προγράμματος σπουδών μαθημάτων
Επικεφαλής του παραδοτέου	Ινστιτούτο Δια Βίου Μάθησης Αθηνών, Ελλάδα
Ημερομηνία λήξης	15 Μαρτίου 2021
Συγγραφείς	Ουρανία ΧΥΛΟΥΡΙ
Περίληψη	<p>Τα δικαιώματα, τα καθήκοντα και οι ευθύνες δεν μπορούν να διαχωριστούν το ένα από το άλλο. Η ζωή ως μέλη της κοινωνίας συνεπάγεται αναπόφευκτα καθήκοντα και ευθύνες καθώς και δικαιώματα.</p> <p>Το μάθημα αποσκοπεί στη δημιουργία ενός ασφαλούς και ευνοϊκού διαδικτυακού περιβάλλοντος, όπου οι μεσάζοντες, οι χρήστες και όλα τα μέρη γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις ευθύνες τους. Οι συμμετέχοντες θα απολαμβάνουν τα οφέλη του διαδικτυακού περιβάλλοντος, ελαχιστοποιώντας παράλληλα την έκθεσή τους σε κινδύνους.</p> <p>Το μάθημα αυτό αναπτύχθηκε ως συμπλήρωμα και εργαλείο για τους εκπαιδευτές, ώστε να βοηθήσουν τους μαθητές να κατανοήσουν τα διαφορετικά δικαιώματα και τις ευθύνες που έχουν οι άνθρωποι στον σημερινό ψηφιακό κόσμο.</p> <p>Τα εργαλεία που περιλαμβάνονται σε αυτό το εκπαιδευτικό υλικό θα ενδυναμώσουν τους εκπαιδευόμενους να προστατεύουν τα ψηφιακά τους δικαιώματα και να τηρούν τις ευθύνες τους στον ψηφιακό κόσμο.</p> <p>Θα ενημερωθούν για τα υπάρχοντα εργαλεία και τις διαδικασίες αντιμετώπισης των παραβιάσεων των ψηφιακών δικαιωμάτων και για τις ευθύνες τους να αντιδράσουν όταν παρατηρούν τέτοιες παραβιάσεις.</p>



Erasmus+

ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

 TEAM 4
excellence
SEAL
CYPRUS

Λέξεις κλειδιά	Πρότυπο μάθημα- ψηφιακή ιθαγένεια- σχέδιο μαθήματος- δικαιώματα- ευθύνες- διαδικτυακά δικαιώματα- διαδικτυακές ευθύνες- δεξιότητες ψηφιακής ιθαγένειας- δημόσιος τομέας- λογοκλοπή- σεξουαλική παρενόχληση- διαδικτυακός εκφοβισμός- ρητορική μίσους- παραβίαση ψηφιακών δικαιωμάτων- εκπαίδευση- προβληματισμός
-----------------------	--

Αναγνώριση

Το παρόν έγγραφο χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της Συμφωνίας Επιχορήγησης-2019-3-RO01-KA205-078053, έργο στρατηγικής εταιρικής σχέσης ERASMUS+ "Στρατηγική εταιρική σχέση για την ανάπτυξη ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων για τη διδασκαλία της ψηφιακής ιθαγένειας".

Αποποίηση ευθύνης

"Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας δημοσίευσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου, το οποίο αντανακλά τις απόψεις μόνο των συγγραφέων, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν."

Σημείωση περί πνευματικών δικαιωμάτων

© 2020 - 2022 Κοινοπραξία DIGCIT

Η άδεια χρήσης **Αναφορά CC BY** επιτρέπει σε άλλους να διανέμουν, να αναμιγνύουν, να προσαρμόζουν και να αξιοποιούν το έργο σας, ακόμη και εμπορικά, αρκεί να σας αναφέρουν την αρχική δημιουργία. Αυτή είναι η πιο εξυπηρετική από τις προσφερόμενες άδειες. Συνιστάται για τη μέγιστη δυνατή διάδοση και χρήση των αδειοδοτημένων υλικών.



Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	6
1. Ενότητα 1 - Εισαγωγή στα ψηφιακά δικαιώματα και ευθύνες.....	8
Ανθρώπινα δικαιώματα.....	8
Ψηφιακά δικαιώματα και ευθύνες.....	9
Βασικοί τύποι ψηφιακών δικαιωμάτων	11
Ψηφιακές ευθύνες.....	13
Άσκηση 1: Παραβιάσεις ψηφιακών δικαιωμάτων και απαντήσεις.....	16
2. Ενότητα 2 - Θέματα πνευματικών δικαιωμάτων.....	18
Τι είναι τα πνευματικά δικαιώματα	18
Δημόσιος τομέας	23
Λογοκλοπή στην εκπαίδευση	25
Άσκηση 2: Αναφορά στο	27
3. Ενότητα 3 - Διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση.....	33
Εισαγωγή.....	33
Τέσσερις τύποι διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης.....	34
Επιπτώσεις της διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης.....	38
Άσκηση 3: Μιλήστε στη Σάρα.....	46
4. Ενότητα 4 - Εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο.....	48
Εισαγωγή.....	48
Διαδικτυακός εκφοβισμός και ανθρώπινα δικαιώματα	50
Τύποι εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο	51
Γιατί πρέπει να μας ενδιαφέρει.....	53
Πρόληψη του διαδικτυακού εκφοβισμού.....	54
Γραμμές βοήθειας για τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο	58
Άσκηση 4: Το παρατράβηξε.....	60
5. Ενότητα 5 - Διαδικτυακή ρητορική μίσους.....	63
Η έννοια και οι διάφορες μορφές της διαδικτυακής ρητορικής μίσους.....	63
Οι λόγοι και οι επιπτώσεις της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο	65
Η ρητορική μίσους ως παραβίαση των ψηφιακών δικαιωμάτων	66
Πώς να αντιδράσετε στη διαδικτυακή ρητορική μίσους και τις ευθύνες των χρηστών.....	66
Άσκηση 5: Εκστρατεία κατά του μίσους.....	67
6. Κουίζ αξιολόγησης.....	69
7. Αναφορές.....	73
Παράρτημα	76



Φύλλα ελέγχου κούιζ αξιολόγησης	76
Λίστα ελέγχου αναθεώρησης του διδακτικού σχεδιασμού για τους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας.....	77
Ανατροφοδότηση σχετικά με το θέμα για τους μαθητές.....	78

Εισαγωγή

Η έννοια του ψηφιακού πολίτη μπορεί να είναι δύσκολο να κατανοηθεί από τους νέους στη σημερινή ψηφιακή κοινωνία, ειδικά όταν πρόκειται για τα δικαιώματα και τις ευθύνες που πρέπει να τηρούμε όταν χρησιμοποιούμε το Διαδίκτυο στην καθημερινή μας ζωή. Με άλλα λόγια, η ψηφιακή ιθαγένεια συνοδεύεται από πολλά δικαιώματα και ευθύνες, τα οποία αναφέρονται σε εκείνες τις ελευθερίες που επεκτείνονται σε όλους σε έναν ψηφιακό κόσμο και οι οποίες έχουν ως στόχο να προστατεύσουν όλους τους χρήστες καθώς και όλους τους άλλους με τους οποίους μπορεί να αλληλεπιδρούν. Αυτό το μάθημα αναπτύχθηκε ως συμπλήρωμα και εργαλείο για τους εκπαιδευτές, ώστε να βοηθήσουν τους μαθητές να κατανοήσουν τα διάφορα δικαιώματα και τις ευθύνες που έχουν οι άνθρωποι στον σημερινό ψηφιακό κόσμο.

Εν ολίγοις, τα ψηφιακά δικαιώματα είναι ανθρώπινα δικαιώματα στην ψηφιακή εποχή. Η έλευση του διαδικτύου και της τεχνολογίας της πληροφορίας προκάλεσε αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο απολαμβάνουμε και ασκούμε τα θεμελιώδη δικαιώματά μας, όπως η ελευθερία της έκφρασης, η πρόσβαση στην πληροφόρηση, η εκπαίδευση και η πολιτική επιλογή. Συνεπώς, ο όρος "ψηφιακά δικαιώματα" περιλαμβάνει τα δικαιώματα που εμπλέκονται στην πρόσβαση και τη χρήση αυτών των τεχνολογιών. Απαιτεί επίσης την εξέταση των ανάλογων υποχρεώσεων και ευθυνών των κρατών και όλων των χρηστών για την προστασία αυτών των δικαιωμάτων.

Το μάθημα θα εισαγάγει τους εκπαιδευόμενους στα προνόμια και τις ελευθερίες που παρέχονται σε όλους τους χρήστες ψηφιακής τεχνολογίας, καθώς και στις προσδοκίες συμπεριφοράς που τα συνοδεύουν. Θα τους βοηθήσει να κατανοήσουν ότι πρέπει να ενεργούν υπεύθυνα, ηθικά και νομικά καθώς συμμετέχουν στον ψηφιακό κόσμο. Το μάθημα θα ασχοληθεί με θέματα που σχετίζονται με τους νόμους περί πνευματικών δικαιωμάτων και λογοκλοπής, καθώς και με τα δικαιώματα που έχουν όλοι οι άνθρωποι ως δημιουργοί πληροφοριών και μέσων ενημέρωσης. Ο διαδικτυακός εκφοβισμός και η απειλητική συμπεριφορά είναι δύο άλλα σημαντικά ζητήματα που σχετίζονται με αυτό το θέμα των ψηφιακών δικαιωμάτων και ευθυνών, τα οποία επίσης εξετάζονται κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Οι εκπαιδευόμενοι θα κατανοήσουν ότι όπως ακριβώς ο εκφοβισμός δεν είναι ανεκτός στο σχολείο και σε περιβάλλοντα εκτός σύνδεσης, έτσι και ο εκφοβισμός στο διαδίκτυο δεν μπορεί να γίνει ανεκτός. Η απειλή άλλων μέσω της τεχνολογίας είναι επίσης μια άλλη ακατάλληλη χρήση της τεχνολογίας, που προκαλεί πόνο και αρνητικές επιπτώσεις. Το μάθημα έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να εντοπίσουν τους παράγοντες που μπορούν να εντείνουν τη διαδικτυακή σκληρότητα, τη διαδικτυακή ρητορική μίσους, τη διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση και τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο, καθώς και να δημιουργήσουν λύσεις για την αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων και για τη βοήθεια των άλλων όταν αυτό συμβαίνει. Θα αποκτήσουν επίγνωση των υφιστάμενων εργαλείων και διαδικασιών για την αντιμετώπιση των παραβιάσεων των ψηφιακών δικαιωμάτων και των ευθυνών τους να αντιδράσουν όταν παρατηρούν τέτοιες παραβιάσεις. Συνολικά, το μάθημα θα ενδυναμώσει τους εκπαιδευόμενους να προστατεύουν τα ψηφιακά τους δικαιώματα και να τηρούν τις ευθύνες τους στον ψηφιακό κόσμο.

Γιατί χρειάζεται αυτό το μάθημα;

Το ψηφιακό περιβάλλον έχει γίνει ένα πολύπλοκο περιβάλλον, ιδίως όσον αφορά τα δικαιώματα και τις ευθύνες των χρηστών. Όπως οι πολίτες μιας κοινωνίας έχουν ορισμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις, έτσι και οι ψηφιακοί πολίτες στον διαδικτυακό κόσμο έχουν επίσης ορισμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Οι ψηφιακοί πολίτες μπορούν να απολαμβάνουν δικαιώματα ιδιωτικότητας, ασφάλειας, πρόσβασης και ένταξης, ελευθερίας έκφρασης και άλλα. Ωστόσο, μαζί



Erasmus+

ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE4 TEAM 4
excellenceSEAL
CYPRUS

με αυτά τα δικαιώματα έρχονται και ορισμένες ευθύνες, όπως η ηθική και η ενσυναίσθηση και άλλες ευθύνες για τη διασφάλιση ενός ασφαλούς και υπεύθυνου ψηφιακού περιβάλλοντος για όλους¹.

Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις εκτιμήσεις, το μάθημα αυτό είναι απαραίτητο διότι είναι σημαντικό οι ψηφιακοί πολίτες να γνωρίζουν και να κατανοούν τα δικά τους διαδικτυακά δικαιώματα και ευθύνες, προκειμένου να μην παραβιάζουν τα δικαιώματα και τις ευθύνες των άλλων.

Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα αυτό είναι απαραίτητο επειδή, ενόψει των σημερινών ανησυχητικών ή και παράνομων διαδικτυακών συμπεριφορών και πρακτικών, οι νέοι πρέπει να συνειδητοποιήσουν και να κατανοήσουν:

- τη σημασία της αξιολόγησης και προσαρμογής των πρακτικών και συμπεριφορών που σχετίζονται με τα ψηφιακά μέσα, προκειμένου να γίνονται σεβαστά τα ψηφιακά δικαιώματα όλων των χρηστών
- την αναγκαιότητα μιας σεβαστής, νόμιμης και ηθικής διαδικτυακής συμπεριφοράς
- τη σύνδεση μεταξύ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ψηφιακών δικαιωμάτων και ευθυνών
- τον βαθμό στον οποίο τα ψηφιακά δικαιώματα και οι υποχρεώσεις επηρεάζουν την εκτός σύνδεσης ζωή μας
- τη σημασία των θεμάτων που σχετίζονται με τα ψηφιακά δικαιώματα και ευθύνες, όπως ο διαδικτυακός εκφοβισμός, η πνευματική ιδιοκτησία, η διαδικτυακή ιδιωτικότητα και η ρητορική μίσους
- την ανάγκη εντοπισμού και αντιμετώπισης όσων συνιστούν απειλή ή παραβίαση των ψηφιακών δικαιωμάτων, ιδίως στις περιπτώσεις διαδικτυακής ρητορικής μίσους και διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης.

Αυτό το μάθημα μεταμορφώνει τα μαθήματα μέσα από την εξερεύνηση και την προθυμία να ανακαλύψετε νέες έννοιες, νέες ιδέες και νέους τρόπους σκέψης.

Πρόκειται για ένα μάθημα που παρέχει στους εκπαιδευόμενους γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες ώστε να γίνουν ψηφιακοί πολίτες με σεβασμό, ηθική και ενεργό δράση, διατηρώντας την ακεραιότητα της τοπικής, εθνικής και διεθνούς διαδικτυακής κοινότητας.

¹ Εγχειρίδιο για την εκπαίδευση του ψηφιακού πολίτη, 2019, Συμβούλιο της Ευρώπης



1. Ενότητα 1 - Εισαγωγή στα ψηφιακά δικαιώματα και ευθύνες

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, θα είστε σε θέση να:

- Προσδιορίστε τη σύνδεση μεταξύ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ψηφιακών δικαιωμάτων
- Αντιστοιχίστε τα ψηφιακά δικαιώματα με τις ευθύνες που απορρέουν από αυτά.
- Εξηγήστε την ανάγκη σεβασμού των ψηφιακών δικαιωμάτων
- αναγνωρίζουν τις θετικές επιπτώσεις του σεβασμού των ψηφιακών δικαιωμάτων
- Προσδιορίστε τις πιο συχνές παραβιάσεις των ψηφιακών δικαιωμάτων
- Δώστε παραδείγματα για τον τρόπο αντιμετώπισης και αντιμετώπισης όταν συμβαίνουν τέτοιες παραβιάσεις
- Εξηγήστε τη σημασία των ψηφιακών δικαιωμάτων και ευθυνών
- Προσδιορίστε τους τομείς στους οποίους τα ψηφιακά δικαιώματα και οι ευθύνες σχετίζονται με
- Κατηγοριοποίηση των ψηφιακών δικαιωμάτων που συνήθως παραβιάζονται ή παραμελούνται.
- Κρίνετε τις συμπεριφορές που σχετίζονται με παραβιάσεις των ψηφιακών δικαιωμάτων
- Καθορίστε τη διασύνδεση μεταξύ διαδικτυακών και μη διαδικτυακών δικαιωμάτων και ευθυνών.

Ανθρώπινα δικαιώματα

Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι ένα σύνολο αρχών που αφορούν την ισότητα και τη δικαιοσύνη. Αναγνωρίζουν την ελευθερία μας να κάνουμε επιλογές για τη ζωή μας και να αναπτύσσουμε τις δυνατότητές μας ως ανθρώπινα όντα. Αφορούν μια ζωή χωρίς φόβο, παρενόχληση ή διακρίσεις.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα μπορούν σε γενικές γραμμές να οριστούν ως ένας αριθμός βασικών δικαιωμάτων που οι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο έχουν συμφωνήσει ότι είναι απαραίτητα. Σε αυτά περιλαμβάνονται το δικαίωμα στη ζωή, το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, η ελευθερία από βασανιστήρια και άλλη σκληρή και απάνθρωπη μεταχείριση, η ελευθερία του λόγου, η ελευθερία της θρησκείας και το δικαίωμα στην υγεία, την εκπαίδευση και ένα επαρκές βιοτικό επίπεδο.

Αυτά τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι τα ίδια για όλους τους ανθρώπους παντού - άνδρες και γυναίκες, νέους και ηλικιωμένους, πλούσιους και φτωχούς, ανεξάρτητα από την καταγωγή μας, τον τόπο διαμονής μας, τη γνώμη μας ή τα πιστεύω μας. Αυτό είναι που καθιστά τα ανθρώπινα δικαιώματα "οικουμενικά".

Τα ανθρώπινα δικαιώματα καλύπτουν σχεδόν κάθε τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας. Περιλαμβάνουν τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα, τα οποία αναφέρονται στο δικαίωμα ενός ατόμου να συμμετέχει στην αστική και πολιτική ζωή της κοινότητάς του χωρίς διακρίσεις ή καταπίεση. Σε αυτά περιλαμβάνονται δικαιώματα και ελευθερίες όπως το δικαίωμα ψήφου, το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και η ελευθερία από τα βασανιστήρια.

Περιλαμβάνουν επίσης τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, τα οποία σχετίζονται με τα δικαιώματα ενός ατόμου να ευημερεί και να αναπτύσσεται και να συμμετέχει σε κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες. Η ομάδα αυτή περιλαμβάνει δικαιώματα όπως το δικαίωμα στην υγεία, το δικαίωμα στην εκπαίδευση και το δικαίωμα στην εργασία.



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

Μία από τις κύριες διαφορές μεταξύ αυτών των δύο ομάδων δικαιωμάτων είναι ότι, στην περίπτωση των πολιτικών και αστικών δικαιωμάτων, οι κυβερνήσεις πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ίδιες ή οποιαδήποτε άλλη ομάδα δεν αρνούνται στους ανθρώπους την πρόσβαση στα δικαιώματά τους, ενώ, σε σχέση με τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, οι κυβερνήσεις πρέπει να λαμβάνουν ενεργά μέτρα για να διασφαλίζουν την εκπλήρωση των δικαιωμάτων.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι σημαντικά επειδή προωθούν τις αξίες της ανεκτικότητας, της ισότητας και του σεβασμού, οι οποίες μπορούν να συμβάλουν στη μείωση των τριβών εντός της κοινωνίας. Η εφαρμογή των ιδεών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην πράξη μπορεί να μας βοηθήσει να δημιουργήσουμε το είδος της κοινωνίας που θέλουμε να ζούμε.²

Τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν σημαντικό μέρος του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι αλληλεπιδρούν με τους άλλους σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας - στην οικογένεια, στην κοινότητα, στα σχολεία, στον εργασιακό χώρο, στις διαδικτυακές αλληλεπιδράσεις, στην πολιτική και στις διεθνείς σχέσεις. Επομένως, είναι ζωτικής σημασίας οι άνθρωποι παντού να προσπαθούν να κατανοήσουν τι είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα. Όταν οι άνθρωποι κατανοούν καλύτερα τα ανθρώπινα δικαιώματα, τους είναι ευκολότερο να προάγουν τη δικαιοσύνη και την ευημερία της κοινωνίας.

Ερώτηση 1:

Με βάση τις παραπάνω πληροφορίες, ποια ανθρώπινα δικαιώματα μπορούν επίσης να συμπεριληφθούν στα ψηφιακά δικαιώματα;

Ψηφιακά δικαιώματα και ευθύνες

Τα ψηφιακά δικαιώματα είναι απλώς μια επέκταση των δικαιωμάτων που ορίζονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων από τα Ηνωμένα Έθνη, όπως εφαρμόζονται στον διαδικτυακό κόσμο. Κύριος στόχος τους είναι να εγγυηθούν την πρόσβαση στο Διαδίκτυο, την αποφυγή του λεγόμενου ψηφιακού χάσματος και την ορθή χρήση του δικτύου ως κοινού αγαθού που ανήκει σε ολόκληρη την ανθρωπότητα.³

Τα ψηφιακά δικαιώματα και υποχρεώσεις είναι τα "προνόμια και η ελευθερία που παρέχονται σε όλους τους χρήστες ψηφιακών τεχνολογιών, καθώς και οι προσδοκίες συμπεριφοράς που τα συνοδεύουν" (Ribble & Bailey, 2007). Με άλλα λόγια, όλοι οι άνθρωποι έχουν το προνόμιο και την ελευθερία να κάνουν χρήση της τεχνολογίας κατά τη διάρκεια του σχολείου ή της εργασίας καθώς και στο σπίτι. Ωστόσο, υπάρχουν προσδοκίες που συνοδεύουν τα προνόμια και την ελευθερία χρήσης της τεχνολογίας. Όλοι πρέπει να ενεργούν με υπευθυνότητα κατά τη συμμετοχή τους στον ψηφιακό κόσμο⁴.

Τα ψηφιακά δικαιώματα και οι ευθύνες θέτουν την προσδοκία ότι κάθε χρήστης θα ακολουθεί τους κανόνες και τις διαδικασίες, όπως προσδιορίζονται στο σχολείο, στο σπίτι και στην κοινωνία. Σε έναν ιδανικό κόσμο, όταν κάποιος δημοσιεύει, μοιράζεται, σχολιάζει, στέλνει μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κ.ο.κ., οι άλλοι θα απολαμβάνουν τις πληροφορίες χωρίς να κάνουν κατάχρηση, να τις παρουσιάζουν ως δική τους δουλειά ή να τις χρησιμοποιούν για να απειλήσουν ή να παρενοχλήσουν. Δυστυχώς, αυτό δεν συμβαίνει πάντα και είναι σημαντικό να θέτουμε κάποια

² <https://humanrights.gov.au/our-work/education/introduction-human-rights>

³ <https://www.iberdrola.com/innovation/what-are-digital-rights>

⁴ <http://areyouadigitalcitizen.weebly.com/digital-rights-and-responsibilities.html>



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

όρια ώστε να αποφύγουμε να προκαλέσουμε οποιαδήποτε ζημιά. Όλοι οι άνθρωποι και ιδιαίτερα οι νέοι χρειάζονται μια σαφή κατανόηση του τρόπου συμπεριφοράς σε έναν διαδικτυακό κόσμο.

Μέσω των συσκευών με δυνατότητα χρήσης του διαδικτύου, οι νέοι μπορούν να είναι ενεργοί ψηφιακοί χρήστες και πρέπει να αναπτύξουν σεβασμό για τους άλλους, για τον εαυτό τους και για θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας ως διαδικτυακοί καταναλωτές και δημιουργοί. Πρέπει να οικοδομήσουν εμπιστοσύνη σε έναν διαδικτυακό χώρο και να τους εμπιστεύονται. Ορισμένες απλές συμβουλές για να επιβιώσουν περιλαμβάνουν την τήρηση των πολιτικών αποδεκτής χρήσης, την ηθική χρήση διαδικτυακού υλικού - συμπεριλαμβανομένης της αναφοράς πηγών και/ή της αίτησης αδειών, την αναφορά του διαδικτυακού εκφοβισμού, των απειλών και άλλης ακατάλληλης χρήσης.

Ερώτηση 2:

Με βάση τις γενικές πληροφορίες που παρέχονται παραπάνω, θα μπορούσατε να καταρτίσετε έναν κατάλογο ορισμένων ψηφιακών δικαιωμάτων και ορισμένων ψηφιακών υποχρεώσεων;

Όπως ίσως παρατηρήσετε απαντώντας στην ερώτηση 2, ο κατάλογος των ψηφιακών δικαιωμάτων και ευθυνών μπορεί να είναι τεράστιος, καθώς περιλαμβάνει πολλά δικαιώματα και ευθύνες.

Ερώτηση 3:

Δείτε τον ακόλουθο κατάλογο ψηφιακών δικαιωμάτων και ευθυνών⁵. Τι άλλο θα προσθέτατε σε κάθε κατάλογο; Να είστε όσο το δυνατόν πιο λεπτομερείς.

Ψηφιακά δικαιώματα	Ψηφιακές αρμοδιότητες:
Δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης	Ευθύνη για την αναφορά εκφοβισμού, παρενόχλησης, sexting ή κλοπής ταυτότητας
Δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή	Ευθύνη για την αναφορά των έργων που χρησιμοποιούνται για πηγές και έρευνα
Δικαίωμα πίστωσης για προσωπικά έργα	Ευθύνη για τη νόμιμη λήψη μουσικής, βίντεο και άλλου υλικού
Δικαίωμα ψηφιακής πρόσβασης	Ευθύνη να μην παραποιήσουμε την ταυτότητά μας με οποιονδήποτε τρόπο
Δικαίωμα στην ταυτότητά μας	Ευθύνη για την ασφάλεια των δεδομένων/πληροφοριών από χάκερς

⁵<https://sites.google.com/site/digitalcitizenshipferris/digital-rights-and-responsibilities>

Δικαίωμα στην ασφάλεια	Ευθύνη σεβασμού των άλλων στο διαδίκτυο

Βασικοί τύποι ψηφιακών δικαιωμάτων

Είναι σημαντικό να έχουμε κατά νου ορισμένα από τα βασικά είδη ψηφιακών δικαιωμάτων που πρέπει να ακολουθούν και να προστατεύουν όλες οι χώρες και τα άτομα:

- *Καθολική και ισότιμη πρόσβαση*

Οι άνθρωποι θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο ανεξάρτητα από το εισόδημά τους, τη γεωγραφική τους θέση ή τις αναπηρίες τους. Το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ αναγνωρίζει σε έκθεσή του ότι το δικαίωμα πρόσβασης είναι ουσιώδες για την ελευθερία της γνώμης.

Επιπλέον, η πρόσβαση στο Διαδίκτυο σας δίνει τη δυνατότητα να ασκήσετε τα ανθρώπινα δικαιώματά σας. Ως γενική αρχή, δεν θα πρέπει να αποσυνδέεστε από το Διαδίκτυο παρά τη θέλησή σας, εκτός αν αυτό αποφασιστεί από δικαστήριο. Επιπλέον, η πρόσβαση στο Διαδίκτυο θα πρέπει να είναι προσιτή και να μην εισάγει διακρίσεις.

- *Ελευθερία έκφρασης, πληροφόρησης και επικοινωνίας*

Αυτά τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα απειλούνται στο Διαδίκτυο όταν οι κυβερνήσεις μπλοκάρουν ιστότοπους ή κοινωνικά δίκτυα, πράγμα που αποτελεί παραβίαση του δικαιώματος στην επικοινωνία και την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, ή λογοκρίνουν το περιεχόμενο, πράγμα που αντιβαίνει στην ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης.

Επιπλέον, όσον αφορά την προσωπική σας χρήση του διαδικτύου, είστε ελεύθεροι να εκφράζεστε στο διαδίκτυο και να έχετε πρόσβαση σε πληροφορίες και απόψεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που μπορεί να προσβάλλουν, να σοκάρουν ή να ενοχλούν, σεβόμενοι παράλληλα τη φήμη και την ιδιωτική ζωή των άλλων. Οι δημόσιες αρχές οφείλουν να σέβονται και να προστατεύουν αυτό το δικαίωμα. Οποιοσδήποτε περιορισμός της ελευθερίας της έκφρασής σας πρέπει να επιδιώκει θεμιτό σκοπό σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, για παράδειγμα, την προστασία της εθνικής ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης, και πρέπει να συμμορφώνεται με τους νόμους περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι περιορισμοί μπορεί να ισχύουν για εκφράσεις που υποκινούν διακρίσεις, μίσος ή βία.

- *Προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων*



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

Οι πολίτες πρέπει να ελέγχουν ποιος αποθηκεύει τα προσωπικά τους δεδομένα και να μπορούν να τα διαγράψουν ανά πάσα στιγμή. Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή απειλείται στο Διαδίκτυο από την κλοπή διαπιστευτηρίων, την ιδιοποίηση προσωπικών δεδομένων και τη χρήση τους για οικονομικό όφελος κ.λπ.

Η επεξεργασία των προσωπικών σας δεδομένων θα πρέπει να γίνεται μόνο με τη συγκατάθεσή σας ή αν αυτό προβλέπεται από το νόμο. Θα πρέπει να ενημερώνεστε εάν τα προσωπικά σας δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία ή διαβιβάζονται σε άλλα μέρη και τότε, από ποιον και για ποιο σκοπό. Θα πρέπει επίσης να ασκείτε τον έλεγχο των δεδομένων σας (να ελέγχετε την ακρίβεια ή να ζητάτε διόρθωση ή διαγραφή). Τέλος, το δικαίωμα αυτό σημαίνει ότι δεν θα πρέπει να υπόκεισθε σε γενική παρακολούθηση ή υποκλοπή, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις που προβλέπονται από το νόμο, όπως ποινική έρευνα.

■ Δικαίωμα στην ανωνυμία

Αυτό το δικαίωμα σημαίνει ότι μπορείτε να επιλέξετε να μην αποκαλύψετε την ταυτότητά σας στο διαδίκτυο, αλλά πρέπει να γνωρίζετε ότι οι εθνικές αρχές μπορούν να λάβουν μέτρα που ενδέχεται να οδηγήσουν στην αποκάλυψη της ταυτότητάς σας.

Το δικαίωμα στην ανωνυμία και την κρυπτογράφηση των επικοινωνιών απειλείται ιδιαίτερα στις χώρες που απαγορεύουν την αποστολή κρυπτογραφημένων μηνυμάτων και επικοινωνιών, η οποία είναι απαραίτητη για αξιόπιστες και ασφαλείς συναλλαγές στο Διαδίκτυο.

■ Δικαίωμα στη λήθη

Πρόκειται για το δικαίωμα αφαίρεσης των προσωπικών πληροφοριών ενός ατόμου από τις αναζητήσεις, τις βάσεις δεδομένων και τους καταλόγους του Διαδικτύου. Σήμερα αναγνωρίζεται από την ΕΕ στον ΓΚΠΔ ως "δικαίωμα διαγραφής" και έχει ήδη επικαλεστεί σε άλλες χώρες.

■ Προστασία των ανηλίκων

Εάν είστε παιδί ή νέος, δικαιούστε ειδική προστασία και καθοδήγηση κατά τη χρήση του Διαδικτύου. Εάν το περιεχόμενο που έχετε δημοσιεύσει θέτει σε κίνδυνο την αξιοπρέπεια, την ασφάλεια και την ιδιωτική σας ζωή ή μπορεί να σας βλάψει στο μέλλον, κατόπιν αιτήματός σας, θα πρέπει να διαγραφεί εντός σύντομου χρονικού διαστήματος. Θα πρέπει επίσης να προστατεύεστε από παρεμβάσεις στη σωματική, ψυχική και ηθική σας ευημερία, ιδίως όσον αφορά τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση. Οι κυβερνήσεις πρέπει όχι μόνο να διασφαλίζουν την προστασία των παιδιών στο Διαδίκτυο, όπως στην περίπτωση της παιδικής πορνογραφίας, αλλά και να διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες παρέχουν τα μέσα που εγγυώνται την ασφαλή πρόσβαση χωρίς να παραβιάζουν τα δικαιώματα των παιδιών.

■ Πνευματική ιδιοκτησία

Οι συγγραφείς πρέπει να λαμβάνουν εγγυημένη αναγνώριση του καλλιτεχνικού ή λογοτεχνικού έργου τους και το δικαίωμα αμοιβής για τη χρήση του, ενώ παράλληλα πρέπει να εξασφαλίζεται η ελεύθερη πρόσβαση σε έργα που είναι ήδη κοινό κτήμα.

■ Ελευθερία του συνέρχεσθαι, του συνεταιρίζεσθαι και της συμμετοχής

Έχετε την ελευθερία να χρησιμοποιήσετε οποιονδήποτε ιστότοπο, εφαρμογή ή άλλες υπηρεσίες για να συναναστραφείτε με τους συνομηλικούς σας. Απολαμβάνετε επίσης το δικαίωμα να διαμαρτύρεστε ειρηνικά στο διαδίκτυο. Ωστόσο, θα πρέπει να γνωρίζετε ότι ενδέχεται να



Erasmus+

ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE4 TEAM 4
excellenceSEAL
CYPRUS

αντιμετωπίσετε νομικές συνέπειες εάν η διαδικτυακή διαμαρτυρία οδηγήσει σε αποκλεισμούς, διακοπή υπηρεσιών ή ζημία στην περιουσία άλλων.

■ *Εκπαίδευση και αλφαριθμητισμός*

Ο καθένας θα πρέπει να έχει επιγραμματική πρόσβαση στην εκπαίδευση και τις γνώσεις προκειμένου να μπορεί να ασκεί τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του στο διαδίκτυο.⁶

Ερώτηση 4:

Με βάση τις πληροφορίες που σας δόθηκαν μέχρι στιγμής, θα μπορούσατε να συντάξετε έναν κατάλογο με τις πιο συχνές παραβιάσεις των ψηφιακών δικαιωμάτων στη χώρα σας και παγκοσμίως; Μοιραστείτε τον κατάλόγο σας με τους συναδέλφους σας και συγκρίνετε.

Συνηθεις παραβιάσεις των ψηφιακών δικαιωμάτων	
1	
2	
3	
4	
5	
6	

Ψηφιακές ευθύνες

Το επίκεντρο της ψηφιακής ιθαγένειας είναι ο τρόπος με τον οποίο οι χρήστες του Διαδικτύου θα πρέπει να διαχειρίζονται τις διαδικτυακές σχέσεις, να παρέχουν προσωπική προστασία από διαδικτυακές επιθέσεις ή παραβιάσεις των ψηφιακών τους δικαιωμάτων και να επιδεικνύουν υπευθυνότητα για τις διαδικτυακές απόψεις και γνώμες που αναρτώνται.

⁶ Συμβούλιο της Ευρώπης: Τα ψηφιακά σας δικαιώματα εν συντομία



Πολλά άλλα στοιχεία εμπίπτουν επίσης στην ομπρέλα της καλής ψηφιακής πολιτειότητας. Περιλαμβάνουν τη διαδικασία συνδυασμού των κυβερνητικών κανονισμών, της πίεσης των συνομηλίκων, των ρυθμιστικών αρχών των επιχειρήσεων, της ηθικής αστυνομίας και των προσωπικών κωδίκων σε ένα λειτουργικό σύστημα λογικής συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο.

Ο καθένας έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί τη σύγχρονη τεχνολογία με τρόπο που να ανταποκρίνεται στα εύλογα συμφέροντά του. Ωστόσο, η λέξη-κλειδί είναι το "λογικό". Κάθε χρήστης του Διαδικτύου έχει προσωπική ευθύνη για τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζει την τεχνολογία στις ψηφιακές σχέσεις, τις δραστηριότητες και τους προσωπικούς του στόχους.

Τι αποτελεί τον πυρήνα της ψηφιακής ιθαγένειας και των ψηφιακών ευθυνών; Τα παρακάτω είναι μερικές από τις προσωπικές ευθύνες που συνδέονται με το να γίνεις ένας παραγωγικός και με σεβασμό ψηφιακός πολίτης⁷ :

- Εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο

Το Διαδίκτυο παρέχει μια τεράστια παιδική χαρά για κοινωνική δικτύωση και κοινωνική αλληλεπίδραση. Σε πολλές περιπτώσεις, η κατάλληλη εποπτεία είναι ανύπαρκτη. Παρόλο που οι περισσότεροι ιστότοποι κοινωνικής δικτύωσης θεσπίζουν συγκεκριμένους όρους χρήσης που έχουν σχεδιαστεί για την πρόληψη του διαδικτυακού εκφοβισμού, των δραστηριοτήτων αρπακτικών, της κλοπής ταυτοτήτων και όλων των συναφών συνεπειών, οι χρήστες είναι αυτοί που πρέπει τελικά να φροντίσουν για την ασυνόμηση των επικοινωνιών. Εσείς κάνετε τη φωνή. Εσείς δημιουργείτε το περιεχόμενο. Είστε υπεύθυνοι για τον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδράτε με άλλους ψηφιακούς χρήστες και είστε υπεύθυνοι για την προστασία του εαυτού σας από καταχρηστικές διαδικτυακές (και φυσικά, εκτός διαδικτύου) σχέσεις.

- Ασφάλεια στο Διαδίκτυο

Μερικές φορές, οι συναισθηματικές και νοητικές πτυχές της επικοινωνίας μέσω του Διαδικτύου μεταφέρονται στο φυσικό πεδίο. Οι ιστότοποι ανταλλαγής ασχολούνται με τοπικές εκδηλώσεις πωλήσεων. Οι πόροι περιπέτειας περιλαμβάνουν μερικές φορές φυσικές συναντήσεις για ομαδικές δραστηριότητες. Σχεδόν κάθε κοινωνικός ιστότοπος παρέχει άφθονες ευκαιρίες για αρπακτικά κάθε ηλικίας και τύπου. Η ευαισθησία πρέπει να καθοδηγεί τις ψηφιακές σας σχέσεις.

Η προσωπική ασφάλεια θα πρέπει να παραμένει πάντα στο μυαλό σας. Πολλοί ψηφιακοί πολίτες πιστεύουν ότι η ασφάλεια στο Διαδίκτυο αφορά μόνο τα παιδιά, τον διαδικτυακό εκφοβισμό και τα σεξουαλικά αρπακτικά. Ωστόσο, το ζήτημα καλύπτει ένα πολύ ευρύτερο χάσμα. Οι πόροι επαληθεύουν πολυάριθμα εγκλήματα στον κυβερνοχώρο, απειλές στον κυβερνοχώρο και κινδύνους που σχετίζονται με τη νεολαία.

- Αναφορά παραβατών

Η ασφάλεια είναι πάντα σημαντική. Εάν παρατηρήσετε ανάρμοστες δραστηριότητες στο σπίτι του γείτονά σας, θα αγνοήσετε το θέμα; Αν γίνετε μάρτυρας ενός νταή που απειλεί ένα άλλο παιδί, θα παραμείνετε σιωπηλός και ουδέτερος; Ένα στοιχείο της υπεύθυνης ψηφιακής πολιτειότητας απαιτεί να αντιδράτε στους ψηφιακούς παραβάτες με τρόπο που να μπορεί να τερματίσει τις παραβάσεις. Αυτό δεν συνεπάγεται μια βίαιη ανταλλαγή άμεσων μηνυμάτων. Απαιτεί απλώς να αναφέρετε τον παραβάτη στη διαχείριση του ιστότοπου ή, αν χρειαστεί, στις αρμόδιες νομικές αρχές.

⁷ <https://resilienteducator.com/classroom-resources/responsibilities-that-come-with-digital-citizenship/>



■ Ψηφιακό Δίκαιο

Η μάθηση της προστασίας του εαυτού σας είναι πολύ πιο βαθιά από τις οπτικές πτυχές της ψηφιακής επικοινωνίας. Πρέπει επίσης να μάθετε τους νόμους που διέπουν τις δραστηριότητες στο Διαδίκτυο. Για παράδειγμα:

- Γνωρίζετε και κατανοείτε τις διαδικασίες ψηφιακών πνευματικών δικαιωμάτων;
- Γνωρίζετε ιστότοπους που αφορούν την πειρατεία λογισμικού;
- Πώς μπορείτε να αποτρέψετε κάποιον από το να κλέψει την ταυτότητά σας;
- Πώς αναγνωρίζετε τις απάτες στο Διαδίκτυο;
- Μπορείτε να αποτρέψετε τους χάκερ από το να εισβάλουν στο σύστημά σας;

Όλοι και ιδιαίτερα οι νέοι πρέπει να έχουν σαφή εικόνα των εθνικών και διεθνών νόμων όταν εργάζονται, σπουδάζουν, παίζουν ή αλληλεπιδρούν με άλλους στο διαδίκτυο. Είναι δική μας ευθύνη να γνωρίζουμε και να εφαρμόζουμε αυτούς τους νόμους και κανόνες στην καθημερινή μας διαδικτυακή ζωή.

Ερώτηση 5:

Να ερευνήσετε και να καταγράψετε τους διαθέσιμους πόρους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για την καταγγελία παραβιάσεων των ψηφιακών δικαιωμάτων και ευθυνών. Προσθέστε τυχόν εθνικές υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες για τέτοιου είδους αναφορές.

Social Media	Υπηρεσίες αναφοράς (ΜΕ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)
Facebook	https://www.facebook.com/help/420576171311103/.
Youtube	https://www.youtube.com/reportabuse
Twitter	https://support.twitter.com/forms/abusiveuser
Instagram	https://help.instagram.com/contact/584460464982589
Snapchat	https://support.snapchat.com/enUS/co/other-abuse

Άσκηση 1: Παραβιάσεις ψηφιακών δικαιωμάτων και απαντήσεις

Στόχοι:

- Κατανοήστε τους διαφορετικούς τρόπους παραβίασης των ψηφιακών δικαιωμάτων
- Συνειδητοποιήστε τις συνέπειες όταν παραβιάζονται τα ψηφιακά δικαιώματα
- Κατανοήστε τις ενέργειες που μπορεί κανείς να κάνει για να ανταποκριθεί σε διάφορες παραβιάσεις των ψηφιακών δικαιωμάτων.
- Αναλογιστείτε τις δικές σας πρακτικές όσον αφορά το σεβασμό των ψηφιακών δικαιωμάτων των άλλων.
- Σκεφτείτε την αντίδρασή σας σε περίπτωση που γίνετε μάρτυρας παραβίασης ψηφιακών δικαιωμάτων
- Διατυπώστε ανατροφοδότηση προς τους συναδέλφους σας

Διάρκεια: 30 λεπτά

Εργαλεία: στυλό, χαρτί/φορομ, διαδίκτυο

Μέθοδοι: συζητήσεις στην τάξη, περιγραφή, σύγκριση

Περιγραφή της άσκησης: Κατά τη διάρκεια αυτής της άσκησης, θα εντοπίσετε πραγματικές περιπτώσεις παραβίασης των ψηφιακών δικαιωμάτων. Θα ερευνήσετε τέτοιες περιπτώσεις σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο και θα περιγράψετε όλες τις διαφορετικές πτυχές αυτών των περιπτώσεων (παραβάτης, θύμα, τι συνέβη, τις αιτίες, τα αποτελέσματα, τις αντιδράσεις - αν υπήρξαν, κ.λπ.) Διατυπώστε τη δική σας απάντηση στις περιπτώσεις που βρήκατε.

Καθήκοντα:

- Έρευνα 2 πραγματικών περιπτώσεων παραβίασης των ψηφιακών δικαιωμάτων ατόμων/οργανώσεων/ομάδων
- Καταγράψτε όλα τα σχετικά στοιχεία σχετικά με τις υποθέσεις (πότε, πού, πώς, παραβάτης, θύμα, τι συνέβη, τα αίτια, τα αποτελέσματα, οι αντιδράσεις - αν υπάρχουν, κ.λπ.).
- Διατυπώστε τη δική σας αντίδραση στις περιπτώσεις που βρήκατε (τι θα κάνατε αν ήσασταν μάρτυρες αυτών των παραβιάσεων;)
- Μοιραστείτε τις υποθέσεις σας με τους συναδέλφους σας και εξηγήστε.

Διδάγματα: είναι δική μας ευθύνη να ανταποκρινόμαστε στις διάφορες παραβιάσεις των ψηφιακών μας δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των άλλων. Είναι μέρος του να είσαι ενεργό μέλος μιας κοινότητας, ένας ενεργός ψηφιακός πολίτης.

Φόρουμ

Στόχοι:

- Προσδιορισμός ψηφιακών δικαιωμάτων και ευθυνών



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE



SEAL
CYPRUS

- Κατανοήστε τους παράγοντες/ ανθρώπους/ οργανισμούς/ πολιτικές που παραβιάζουν ή/και προστατεύουν αυτά τα δικαιώματα.
- Δώστε ανατροφοδότηση

Σας προσκαλούμε να περιγράψετε/ γράψετε τι γνωρίζετε ήδη για το θέμα "Ψηφιακά δικαιώματα και υποχρεώσεις" στο φόρουμ Γνωρίζω-Θέλω-Μαθαίνω.

Καθήκοντα:

- Μοιραστείτε τα 5 πιο σημαντικά σημεία της ενότητας
- Μοιραστείτε μερικά γεγονότα που δεν γνωρίζατε σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και ευθύνες
- Μοιραστείτε τη συμβουλή που θα δίνατε σε κάποιον του οποίου τα δικαιώματα παραβιάζονται
- Απαντήστε δύο φορές στους συναδέλφους σας



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

2. Ενότητα 2 - Θέματα πνευματικών δικαιωμάτων

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, θα είστε σε θέση να:

- Να κατανοήσουν τη σημασία των θεμάτων πνευματικών δικαιωμάτων στις καθημερινές εργασίες και δραστηριότητες
- Συνειδητοποιήστε τη σύνδεση μεταξύ των ψηφιακών δικαιωμάτων και ευθυνών και των πνευματικών δικαιωμάτων
- Εντοπισμός περιπτώσεων κατά τις οποίες δεν τηρούνται τα πνευματικά δικαιώματα
- Καθορισμός των λόγων και των συνεπειών κατά την παραβίαση των πνευματικών δικαιωμάτων
- Καθορισμός των σωστών τρόπων αντιμετώπισης θεμάτων πνευματικών δικαιωμάτων
- Αξιολόγηση υποθέσεων που σχετίζονται με τον σεβασμό ή την παραβίαση των πνευματικών δικαιωμάτων
- Αναλύστε τις συνέπειες της παραβίασης των πνευματικών δικαιωμάτων στην εκπαίδευση και την εργασία
- Να προτείνετε τους καλύτερους τρόπους αντιμετώπισης θεμάτων πνευματικών δικαιωμάτων

Πολλοί νέοι - ακόμη και μεγαλύτεροι ενήλικες - δεν κατανοούν πλήρως την έννοια ή τη δύναμη του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων. Όπως όλοι γνωρίζουμε, το διαδίκτυο καθιστά εξαιρετικά εύκολη τη χρήση της εργασίας άλλων ανθρώπων χωρίς άδεια. Αλλά η πρόσβαση σε όλο αυτό το περιεχόμενο μας δίνει επίσης απίστευτες ευκαιρίες για δημιουργία και κριτική σκέψη. Η κατανόηση των αποχρώσεων του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, του δόγματος της δίκαιης χρήσης, του δημόσιου τομέα και των αδειών Creative Commons μπορεί να υποστηρίξει την ανάπτυξή μας ως κριτικών, δημιουργικών ψηφιακών πολιτών.

Τι είναι τα πνευματικά δικαιώματα

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Διεθνούς Ιδιοκτησίας, "τα πνευματικά δικαιώματα είναι ένας νομικός όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει τα δικαιώματα που έχουν οι δημιουργοί επί των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων τους. Τα έργα που καλύπτονται από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας κυμαίνονται από βιβλία, μουσική, πίνακες ζωγραφικής, γλυπτά και ταινίες μέχρι προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών, βάσεις δεδομένων, διαφημίσεις, χάρτες και τεχνικά σχέδια".⁸ Τα έργα αυτά δεν μπορούν να αναπαραχθούν, να εκτελεστούν, να ηχογραφηθούν ή να προσαρμοστούν χωρίς γραπτή άδεια του δημιουργού. Για τους εκπαιδευτικούς, για παράδειγμα, αυτό έχει επιπτώσεις στο ποιο υλικό μπορούν να χρησιμοποιήσουν και πώς μπορούν να το χρησιμοποιήσουν.

Το επίπεδο και το είδος της προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Σε γενικές γραμμές, το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας είναι εδαφικό, πράγμα που σημαίνει ότι δεν εκτείνεται πέρα από την επικράτεια ενός συγκεκριμένου κράτους, εκτός εάν το κράτος αυτό είναι συμβαλλόμενο μέρος σε διεθνή συμφωνία. Ενώ πολλές πτυχές των εθνικών νόμων περί πνευματικών δικαιωμάτων έχουν εναρμονιστεί μέσω διεθνών συμφωνιών περί

⁸<https://www.wipo.int/copyright/en/>

πνευματικών δικαιωμάτων (βλέπε, για παράδειγμα, τη Σύμβαση της Βέρνης⁹), οι νόμοι περί πνευματικών δικαιωμάτων στις περισσότερες χώρες έχουν ορισμένα μοναδικά χαρακτηριστικά.

Τα πνευματικά δικαιώματα ισχύουν συνήθως για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Ισχύει για διάφορες διάρκειες σε διάφορες δικαιοδοσίες. Η διάρκεια της διάρκειας μπορεί να εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως το είδος του έργου (για παράδειγμα, μουσική σύνθεση ή μυθιστόρημα), το αν το έργο έχει δημοσιευθεί ή όχι και το αν το έργο δημιουργήθηκε από φυσικό πρόσωπο ή εταιρεία. Στο μεγαλύτερο μέρος του κόσμου, η προεπιλεγμένη διάρκεια του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας είναι η ζωή του δημιουργού συν 50 ή 70 έτη.

Οι τοπικοί και διεθνείς νόμοι και συμβάσεις διασφαλίζουν ότι τα πνευματικά δικαιώματα που εφαρμόζονται σε μια χώρα αναγνωρίζονται και προστατεύονται σε πολλές άλλες.

Τα πνευματικά δικαιώματα συχνά μοιράζονται μεταξύ πολλών δημιουργών, καθένας από τους οποίους κατέχει ένα σύνολο δικαιωμάτων χρήσης ή αδειοδότησης του έργου και οι οποίοι συνήθως αναφέρονται ως κάτοχοι δικαιωμάτων. Τα δικαιώματα αυτά (γνωστά και ως "δικαιώματα των δημιουργών") εξασφαλίζουν την προστασία τόσο των οικονομικών συμφερόντων των δημιουργών - όπως η αναπαραγωγή, ο έλεγχος των παράγωγων έργων και η διανομή - όσο και των ηθικών συμφερόντων τους (για παράδειγμα, προστασία από μη εξουσιοδοτημένη χρήση των έργων τους).

Επιπλέον, οι δημιουργοί και οι συγγραφείς μπορεί να μην είναι οι μόνοι κάτοχοι πνευματικών δικαιωμάτων ενός συγκεκριμένου έργου. Αυτό έχει πολύ σημαντικές συνέπειες για τους εκπαιδευτικούς, διότι σε πολλές περιπτώσεις τα πανεπιστήμιά τους είναι επίσης κάτοχοι πνευματικών δικαιωμάτων των έργων που παράγουν ως υπάλληλοι. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τεχνικά, οι ακαδημαϊκοί θα χρειάζονταν άδεια από τους εργοδότες τους προτού μπορέσουν να δημοσιεύσουν το έργο τους στο πλαίσιο της Creative Commons.

Ο πρώτος νόμος περί πνευματικών δικαιωμάτων στον κόσμο ήταν το Statute of Anne, που θεσπίστηκε στην Αγγλία το 1710. Ο νόμος αυτός εισήγαγε για πρώτη φορά στην ιστορία την έννοια ότι ο δημιουργός ενός έργου είναι ο ιδιοκτήτης του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και καθόρισε σταθερούς όρους προστασίας. Σήμερα, κάθε χώρα έχει τους δικούς της νόμους περί πνευματικών δικαιωμάτων. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένα διεθνή πρότυπα, τα περισσότερα με βάση τη Σύμβαση της Βέρνης. Σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βέρνης, κάθε χώρα παρέχει στα πρωτότυπα έργα από οποιαδήποτε χώρα την ίδια προστασία, ανεξάρτητα από τους νόμους της χώρας από την οποία προέρχονται. Για παράδειγμα, αν βρείτε στο διαδίκτυο ένα ηλεκτρονικό βιβλίο από έναν συγγραφέα άλλης χώρας, οι ίδιοι νόμοι περί πνευματικών δικαιωμάτων το προστατεύουν όπως ένα βιβλίο από έναν συγγραφέα της χώρας σας. Η Σύμβαση της Βέρνης παρέχει προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σε "κάθε παραγωγή στον λογοτεχνικό, επιστημονικό και καλλιτεχνικό τομέα, ανεξάρτητα από τον τρόπο ή τη μορφή έκφρασής της". Επομένως, αυτό που βρίσκεται στην καρδιά του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων είναι η διάκριση μεταξύ καλλιτεχνικών έργων και απλών ιδεών.

Με τον ερχομό της ψηφιακής εποχής, τα πνευματικά δικαιώματα αντιμετωπίζουν διάφορα ζητήματα, καθώς οι περιορισμοί στην επαναχρησιμοποίηση δεν ταιριάζουν πάντα με τον τρόπο που χρησιμοποιούμε και μοιραζόμαστε πληροφορίες στην ψηφιακή σφαίρα- επιπλέον, η κοινωνία επωφελείται περισσότερο από ορισμένους τύπους περιεχομένου όταν μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα. Για να διατηρηθεί μια δίκαιη ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων των χρηστών και των κατόχων δικαιωμάτων, η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων υπόκειται σε δύο τύπους

⁹ περισσότερα για τη Σύμβαση της Βέρνης στη [διεύθυνση:](https://www.wipo.int/treaties/en/ip/berne/summary_berne.html)
https://www.wipo.int/treaties/en/ip/berne/summary_berne.html



περιορισμών. Αφενός, τα έργα προστατεύονται μόνο για ορισμένο χρονικό διάστημα, μετά τη λήξη του οποίου μπορούν να χρησιμοποιηθούν ελεύθερα. Από την άλλη πλευρά, κατά τη διάρκεια της περιόδου προστασίας, ένας αριθμός εξαιρέσεων και περιορισμών, επιτρέπει τη χρήση των έργων που προστατεύονται με πνευματικά δικαιώματα χωρίς άδεια από τον κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων.

Εάν θέλετε να χρησιμοποιήσετε κάτι που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα, πρέπει να ακολουθήσετε ορισμένα βήματα πριν το χρησιμοποιήσετε.

- Ελέγξτε για να δείτε σε ποιον ανήκει
- Λάβετε άδεια για να το χρησιμοποιήσετε
- Δώστε τα εύσημα στον δημιουργό
- Αγοράστε το (εάν είναι απαραίτητο)
- Χρησιμοποιήστε το με υπευθυνότητα

Ελεύθερες άδειες και ανοικτές άδειες¹⁰

Ως απάντηση στις τρέχουσες προκλήσεις για τα πνευματικά δικαιώματα, τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί κινήματα για την ανοικτή αδειοδότηση, με σημαντική ώθηση από τις κοινότητες ανοικτού λογισμικού.

Μια δημόσια άδεια ή δημόσια άδεια πνευματικής ιδιοκτησίας είναι μια άδεια με την οποία ο κάτοχος πνευματικών δικαιωμάτων ως δικαιούχος μπορεί να χορηγεί πρόσθετες άδειες πνευματικής ιδιοκτησίας σε όλα τα πρόσωπα του γενικού κοινού ως δικαιούχους. Οι ανοικτές άδειες αποτελούν μια νέα χρήση της υφιστάμενης νομοθεσίας περί πνευματικών δικαιωμάτων για να διασφαλιστεί ότι ένα έργο παραμένει ελεύθερα διαθέσιμο, προωθώντας την ανοικτότητα και την ελεύθερη κυκλοφορία της γνώσης.

Η ανοικτή άδεια χρήσης είναι μια συμφωνία άδειας χρήσης που περιγράφει τους όρους υπό τους οποίους ο κάτοχος της πνευματικής ιδιοκτησίας παραχωρεί στους χρήστες τη δυνατότητα να πραγματοποιούν ποικίλες χρήσεις των πνευματικών ή καλλιτεχνικών του έργων. Μέσω των ανοικτών αδειών χρήσης, οι δημιουργοί παρέχουν στους χρήστες την άδεια να αναπαράγουν, να προσαρμόζουν ή να διανέμουν το έργο, με τη συνοδευτική απαίτηση ότι όλα τα αντίγραφα ή οι προσαρμογές που προκύπτουν δεσμεύονται επίσης από την ίδια συμφωνία αδειοδότησης. Με λίγα λόγια, οι ανοικτές άδειες προωθούν την κοινή χρήση: όποιος θέλει να τροποποιήσει το περιεχόμενο και να το διανείμει (ή, μερικές φορές, να επιτρέψει την εξ αποστάσεως χρήση του) μπορεί να το κάνει, υπό την προϋπόθεση ότι με τη σειρά του θα δώσει στους χρήστες τις ίδιες ελευθερίες που του παραχωρήθηκαν.

Μια πραγματική περίπτωση

¹⁰ <https://course.openmedproject.eu/lesson-2-1-introduction-to-copyright-and-open-licensing/>





Εναντίον



"Τον Ιανουάριο του 2018, η τραγουδίστρια Lana Del Rey ισχυρίστηκε ότι οι Radiohead την μνηύουν λόγω υποτιθέμενων ομοιοτήτων μεταξύ του ντεμπούτο single τους Creep του 1992 και του τραγουδιού της Get Free, από το άλμπουμ Lust for Life του 2017. Οι εκδότες του συγκροτήματος Warner/Chappell αρνήθηκαν στη συνέχεια την ανάληψη νομικών ενεργειών, αλλά επιβεβαίωσαν ότι ζητούν αναγνώριση για "όλους τους συγγραφείς" του Creep.

Ο Guardian μίλησε με έναν επαγγελματία συνθέτη για να αναλύσει τα τραγούδια, ο οποίος σημείωσε ότι οι συγχορδίες που χρησιμοποιούνται είναι σπάνιες στην ποπ μουσική και οι μελωδίες έχουν μια ανατριχιαστική ομοιότητα, αν και καταλήγοντας "φαντάστηκε ότι οι ομοιότητες είναι ακούσιες".

Σε μια συναυλία στο Lollapalooza της Βραζιλίας το 2018, η Del Rey φάνηκε να επιβεβαιώνει ότι η διαμάχη τελείωσε, λέγοντας στο κοινό της: "Τώρα που η αγωγή μου τελείωσε, υποθέτω ότι μπορώ να τραγουδήσω αυτό το τραγούδι όποτε θέλω, σωστά;"

Η ειρωνεία είναι ότι οι ίδιοι οι Radiohead κατηγορήθηκαν για λογοκλοπή για το Creep, λόγω της παρόμοιας εξέλιξης των συγχορδιών με το τραγούδι The Air That I Breathe των The Hollies του 1974. Η μπάντα κατέληξε να μοιράζεται τα πνευματικά δικαιώματα και τις συν-συγγραφικές πιστώσεις με τους Albert Hammond και Mike Hazlewood".¹¹

Με βάση αυτή την υπόθεση, ποιες πτυχές των ζητημάτων πνευματικών δικαιωμάτων βρίσκετε; Γνωρίζετε άλλες παρόμοιες περιπτώσεις σε μουσικά/βιντεοκλίπ; Τι συνέβη;

■ Εξετάζοντας τη δίκαιη χρήση¹²

Υπάρχουν φορές που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ένα μικρό μέρος του υλικού που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα άλλου ατόμου χωρίς άδεια ή καταβολή αμοιβής - αυτό ονομάζεται δίκαιη χρήση. Η θεμιτή χρήση ισχύει μόνο όταν χρησιμοποιείτε περιεχόμενο σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως σχολική εργασία και εκπαίδευση, ειδησεογραφικό ρεπορτάζ, κριτική ή σχολιασμό, κωμωδία ή παρωδία. Εξακολουθεί να είναι καλή ιδέα να δίνετε τα εύσημα στον δημιουργό του έργου που χρησιμοποιείτε. Πρέπει επίσης να τηρούνται συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές:

- χρησιμοποιούν μόνο ένα μικρό μέρος του έργου
- να προσθέσετε νέο νόημα στο έργο για να το καταστήσετε πρωτότυπο
- να το επεξεργαστείτε και να το χρησιμοποιήσετε με εντελώς διαφορετικό τρόπο
- να το χρησιμοποιήσετε για μη κερδοσκοπικούς σκοπούς

¹¹ <https://www.bbc.com/culture/article/20190605-nine-most-notorious-copyright-cases-in-music-history>

¹² <https://www.spps.org/Page/24462>


■ Creative Commons


Το Creative Commons (CC) είναι ένα έργο που δημιουργεί ένα νέο και πιο ευέλικτο παράδειγμα για τα πνευματικά δικαιώματα. Το CC αναπτύσσει τυποποιημένες άδειες πνευματικών δικαιωμάτων και άλλα (προαιρετικά) τεχνικά εργαλεία για να βοηθήσει τους δημιουργούς που θέλουν να μοιραστούν κάποια από τα δικαιώματά τους με τους χρήστες και τους άλλους δημιουργούς με τρόπο εύκολο, ευέλικτο και νομικά αυστηρό. Οι άδειες Creative Commons σχεδιάστηκαν αρχικά για τον διαμοιρασμό δημιουργικών έργων. Μπορούν να εφαρμοστούν σε όλους τους τύπους έργων (επιστημονικών ή μη).


Οι άδειες CC προστατεύουν τα άτομα που χρησιμοποιούν ή αναδιανέμουν το έργο ενός συγγραφέα από ανησυχίες για παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων, εφόσον τηρούν τους όρους που καθορίζονται στην άδεια με την οποία ο συγγραφέας διανέμει το έργο. Όλες αυτές οι άδειες χορηγούν τα "βασικά δικαιώματα", όπως το δικαίωμα διανομής του έργου που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα παγκοσμίως για μη εμπορικούς σκοπούς και χωρίς τροποποιήσεις.


Υπάρχουν διάφορες άδειες CC, κάποιες πιο επιτρεπτικές από άλλες. Ορισμένοι τύποι αδειών είναι ιδιαίτερα ευρείς: το σήμα αφιέρωσης στο δημόσιο τομέα, όπως CC0 ("Δεν διατηρούνται δικαιώματα") ή PDM ("Δεν είναι γνωστά τα πνευματικά δικαιώματα"), η άδεια CC-BY ("Αναφορά") ή η άδεια CC-BY-SA ("Αναφορά/διαμοιρασμός όμοιων δικαιωμάτων").

Τα τέσσερα διαφορετικά στοιχεία της άδειας απεικονίζονται με τα ακόλουθα σύμβολα ή εικονίδια:

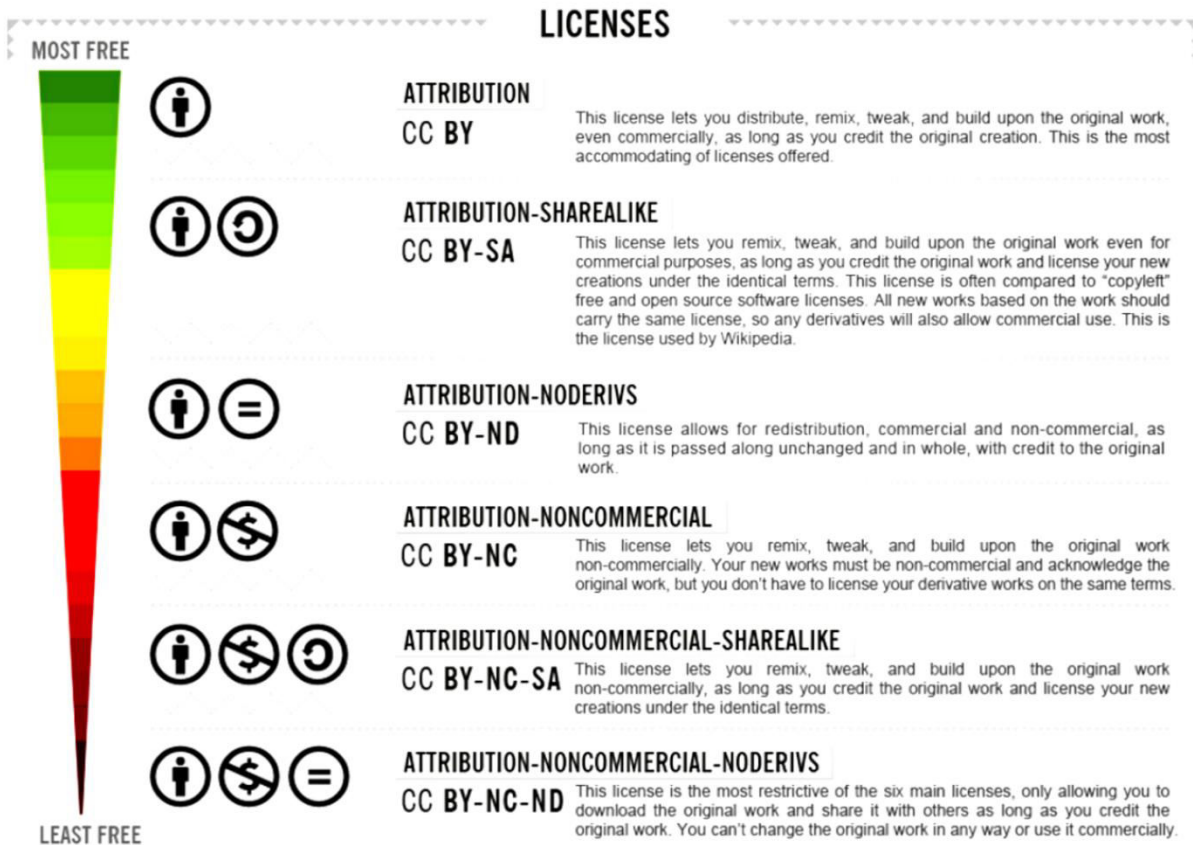
Αναφορά που ονομάζεται επίσης "BY" 

Non Commercial που ονομάζεται επίσης "NC" 

Δεν υπάρχουν παράγωγα που ονομάζονται επίσης "ND" 

Share Alike που ονομάζεται επίσης "SA" 

Αυτά τα τέσσερα στοιχεία μπορούν να συνδυαστούν σε έξι άδειες, οι οποίες παρουσιάζονται στην εικόνα "Creative Commons".



Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, οι άδειες CC βασίζονται στη νομοθεσία περί πνευματικών δικαιωμάτων, πράγμα που σημαίνει ότι όλες οι εξαιρέσεις και οι περιορισμοί των πνευματικών δικαιωμάτων επηρεάζουν και τις άδειες CC.¹³

Δημόσιος τομέας

"Ο όρος δημόσιος τομέας αναφέρεται σε δημιουργικό υλικό που δεν προστατεύεται από νόμους περί πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως τα πνευματικά δικαιώματα, τα εμπορικά σήματα ή οι νόμοι περί ευρεσιτεχνίας. Τα έργα αυτά ανήκουν στο κοινό και όχι σε έναν μεμονωμένο συγγραφέα ή καλλιτέχνη. Οποιοσδήποτε μπορεί να χρησιμοποιήσει ένα έργο δημόσιου τομέα χωρίς να λάβει άδεια, αλλά κανείς δεν μπορεί ποτέ να το αποκτήσει (Stim, 2010)¹⁴.

Τελικά, όλα τα πρωτότυπα έργα εισέρχονται στο Δημόσιο Κτήμα κάποια στιγμή, δηλαδή όταν λήξει η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων τους, αλλά αυτό τείνει να πάρει πολύ χρόνο - στις περισσότερες δικαιοδοσίες, αυτό συμβαίνει τουλάχιστον 70 χρόνια μετά το θάνατο του συγγραφέα!

Το σήμα δημόσιου τομέα (PDM), το οποίο αναπτύχθηκε από την Creative Commons, είναι ένα σύμβολο που χρησιμοποιείται για να υποδηλώνει ότι ένα έργο είναι ελεύθερο από γνωστούς περιορισμούς πνευματικών δικαιωμάτων και επομένως ανήκει στον δημόσιο τομέα. Το PDM προορίζεται για χρήση με παλιά έργα που είναι ελεύθερα από περιορισμούς πνευματικών δικαιωμάτων σε όλο τον κόσμο ή έργα που έχουν τεθεί θετικά στο παγκόσμιο δημόσιο τομέα πριν

¹³ <https://jorg.pareigis.se/2/2019/02/10/anatomy-of-a-creative-commons-license/>

¹⁴ Stim R. (2010, Οκτώβριος). Καλώς ήρθατε στο δημόσιο τομέα. Πνευματικά δικαιώματα και θεμιτή χρήση. Ανακτήθηκε από <https://fairuse.stanford.edu/overview/public-domain/welcome/>.

από τη λήξη των πνευματικών δικαιωμάτων από τον κάτοχο των δικαιωμάτων. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για τη σήμανση έργων που είναι κοινό κτήμα σε ορισμένες δικαιοδοσίες ενώ είναι γνωστό ότι περιορίζονται από τα πνευματικά δικαιώματα σε άλλες.

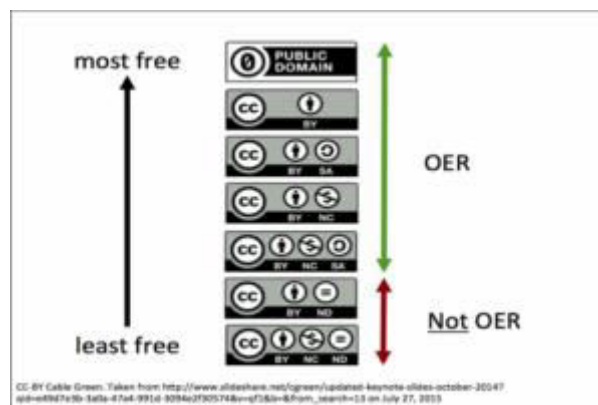
Παρόλα αυτά, οι κάτοχοι πνευματικών δικαιωμάτων μπορεί να θελήσουν να αφιερώσουν τα έργα τους στο δημόσιο τομέα ανά πάσα στιγμή. Για να το κάνουν αυτό, πρέπει να δηλώσουν ρητά ότι δεν επιθυμούν να διατηρήσουν κανένα από τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τους επί ενός συγκεκριμένου έργου, κάτι που μπορεί να γίνει για παράδειγμα με τη χρήση του εργαλείου CCO.

Χρησιμοποιώντας το CCO, μπορείτε να παραιτηθείτε από όλα τα πνευματικά δικαιώματα και τα συγγενικά ή συγγενικά δικαιώματα που μπορεί να έχετε σε όλες τις δικαιοδοσίες παγκοσμίως, όπως τα ηθικά σας δικαιώματα, τα δικαιώματα δημοσιότητας ή προστασίας της ιδιωτικής ζωής, τα δικαιώματα που έχετε για την προστασία από τον αθέμιτο ανταγωνισμό, τα δικαιώματα βάσεων δεδομένων και τα δικαιώματα που προστατεύουν την εξαγωγή, τη διάδοση και την επαναχρησιμοποίηση δεδομένων.

"Σε αντίθεση με τις άδειες CC που επιτρέπουν στους κατόχους πνευματικών δικαιωμάτων να επιλέξουν από μια σειρά αδειών διατηρώντας τα πνευματικά τους δικαιώματα, η CCO δίνει τη δυνατότητα μιας εντελώς άλλης επιλογής - την επιλογή να εξαιρεθούν από την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων και των βάσεων δεδομένων, καθώς και τα αποκλειστικά δικαιώματα που χορηγούνται αυτόματα στους δημιουργούς - η εναλλακτική λύση "χωρίς επιφύλαξη δικαιωμάτων" στις άδειές μας". Για παράδειγμα, μπορείτε να βρείτε σύνολα δεδομένων που έχουν συνεισφέρει ερευνητές στον παγκόσμιο δημόσιο τομέα στο Figshare. Ένα άλλο παράδειγμα είναι το RiixBay- ένα αποθετήριο φωτογραφιών και εικονογραφήσεων υψηλής ποιότητας, το οποίο περιέχει μόνο περιεχόμενο που αποτελεί δημόσιο κτήμα και διατίθεται με CCO. Αν και οι χρήστες μπορούν να δίνουν τα εύσημα, ακόμη και δωρεές, στους δημιουργούς του περιεχομένου, αυτό δεν είναι υποχρεωτικό.

Αντί να σκεφτόμαστε το ανοικτό και το κλειστό ως δυαδικές έννοιες, είναι πιο σωστό να τις βλέπουμε ως τα δύο άκρα μιας ευρείας συνέχειας που μπορεί να περιλαμβάνει διαφορετικά επίπεδα ανοικτότητας. Δηλαδή, οι πόροι μπορούν να είναι περισσότερο ή λιγότερο ανοικτοί ανάλογα με τα δικαιώματα που διατηρούν οι δημιουργοί τους, ενώ η δημόσια κυριότητα είναι η πιο ανοικτή δυνατή επιλογή.

Εδώ υπάρχει το φάσμα των διαφορετικών επιπέδων ανοίγματος:



Ένα παράδειγμα¹⁵

Εάν ένα έργο υπάρχει στο δημόσιο τομέα, οι ανησυχίες για τα πνευματικά δικαιώματα είναι μηδενικές και το έργο είναι διαθέσιμο για "ελεύθερη χρήση" επειδή πλέον "ανήκει" στο ευρύ κοινό - ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι μπορείτε να πάρετε τα εύσημα για κάτι που δεν δημιουργήσατε εσείς. Ένα καλό παράδειγμα είναι οι "Μεγάλες προσδοκίες" του Κάρολου Ντίκενς... Επειδή τα έργα του είναι πλέον κοινό κτήμα λόγω της ηλικίας τους και του μεγάλου χρονικού διαστήματος που μεσολάβησε από τον θάνατο του Ντίκενς, μπορείτε ελεύθερα να χρησιμοποιήσετε και να επαναχρησιμοποιήσετε το υλικό του. Θα μπορούσατε να γυρίσετε μια κινηματογραφική διασκευή μικρού μήκους της ιστορίας και να την ανεβάσετε στο YouTube ή να χρησιμοποιήσετε αποσπασματικούς διαλόγους και να τους αναμειγνύσετε σε ένα μουσικό ρεφρέν και να πουλήσετε το μουσικό κομμάτι στο διαδίκτυο, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι μπορείτε να επανεκδώσετε ολόκληρο το βιβλίο και να κατονομάσετε τον εαυτό σας ως συγγραφέα για να αποκτήσετε αποκλειστικά δικαιώματα στα πνευματικά δικαιώματα. Τα πνευματικά δικαιώματα λήγουν και όταν λήγουν, τα έργα στα οποία συνδέθηκαν εισέρχονται στο δημόσιο τομέα.

Ερώτηση

Τι θα κάνατε στις ακόλουθες περιπτώσεις προκειμένου να σεβαστείτε τα θέματα πνευματικών δικαιωμάτων;

Κατάσταση	Πορεία δράσης (απαντήσεις)
Είστε δάσκαλος. Υπάρχει ένα σπουδαίο κείμενο που θέλετε να χρησιμοποιήσετε με τους μαθητές σας και δεν έχετε χρηματοδότηση για να αγοράσετε ένα σετ για την τάξη.	Αν το κείμενο αυτό έχει δημοσιευτεί στο διαδίκτυο, μπορείτε να δώσετε στους μαθητές τον άμεσο σύνδεσμο για να το διαβάσουν ψηφιακά αντί να φτιάχνουν πολλαπλά αντίγραφα σε χαρτί. Μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε μια σύντομη επιλογή από το κείμενο ή να ζητήσετε από τον συγγραφέα την άδεια να χρησιμοποιήσετε ολόκληρο το έργο.
Είστε φοιτητής. Έχετε βρει το τέλειο γραφικό ή φωτογραφία από το διαδίκτυο για να συνοδεύσετε μια παρουσίαση/ έκθεση.	Ελέγξτε τα πνευματικά δικαιώματα για να δείτε αν έχει άδεια Creative Commons για επαναχρησιμοποίηση και, στη συνέχεια, αναφέρετε την πηγή στην τελική παρουσίαση/ έκθεση.
Αυτό το κομμάτι ποπ μουσικής ταιριάζει ωραία ως θέμα για το καλοκαιρινό σας βίντεο, το οποίο θέλετε να ανεβάσετε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.	Αν δεν έχει πνευματικά δικαιώματα για επαναχρησιμοποίηση, βρείτε ένα διαφορετικό κομμάτι με άδεια ή χρησιμοποιήστε μόνο μερικά μέτρα ως εισαγωγή αντί για ολόκληρο το κομμάτι.

¹⁵ <https://pvamu.libguides.com/intro-fair-use>

Λήψη ήχου και βίντεο

Η λήψη, αντιγραφή ή κοινή χρήση μουσικής, ταινιών και φωτογραφιών χωρίς την άδεια του δημιουργού είναι παράνομη. Όταν κάνετε λήψη, χρησιμοποιήστε ιστότοπους που έχουν την άδεια των καλλιτεχνών ή είναι ελεύθεροι πνευματικών δικαιωμάτων. Οι βιομηχανίες μουσικής και ταινιών έχουν μηνύσει άτομα για παράνομη λήψη σε μια προσπάθεια να σταματήσουν την πρακτική αυτή.

Λογοκλοπή στην εκπαίδευση

Το λεξικό του Noah Webster του 1828 εξηγεί ότι η λογοκλοπή είναι "Η πράξη της αρπαγής λογοτεχνικών έργων άλλου ανθρώπου ή η εισαγωγή αποσπασμάτων από γραπτά άλλου ανθρώπου και η παρουσίασή τους ως δικά μας, η λογοτεχνική κλοπή". Αν ένας μαθητής παίρνει την ιδέα κάποιου άλλου και παίρνει τα εύσημα γι' αυτήν, πρόκειται για λογοκλοπή. Με άλλα λόγια, η λογοκλοπή είναι ιδεολογική κλοπή. Όταν ένα άτομο παίρνει μια ιδέα που δεν είναι δική του και την αντιπροσωπεύει για πίστωση. Πρόκειται για ψευδή αναπαράσταση του εαυτού του χρησιμοποιώντας εργασία ή ιδέα που δεν είναι πρωτότυπη ή κλεμμένη από άλλο άτομο¹⁶.

Η λογοκλοπή μπορεί να είναι είτε σκόπιμη είτε τυχαία, αλλά η μορφή και οι τρόποι που παίρνει ποικίλλουν πολύ ανάλογα με την κατάσταση. Υπάρχει ανησυχία για την ακαδημαϊκή λογοκλοπή αλλά υπάρχει ένα ευρύ φάσμα από το άγνωστο στο γνωστό, το γραπτό και το προφορικό και όπως ακριβώς και η κλοπή οι τάσεις και οι μορφές της δεν έχουν όρια. Το συνηθισμένο στην έρευνα είναι η λήψη κάποιας παρουσιαζόμενης ιδέας από μια δεξαμενή γνώσεων και η παρουσίασή της προς πίστωση. Όταν κάποιος ανακυκλώνει μια παλιά έννοια ή ιδέα είναι αυτολογοκλοπή και η τεχνολογία των υπολογιστών copy-paste σίγουρα διευκολύνει τη λογοκλοπή.

Οι άνθρωποι έχουν διαφορετικούς λόγους για να δικαιολογήσουν τη λογοκλοπή. Ο κόσμος ζει στην εποχή των γρήγορων διορθώσεων και οι άνθρωποι δεν έχουν χρόνο να επενδύσουν σε σκληρή δουλειά, καθώς ο χρόνος γίνεται ο πιο πολύτιμος πόρος. Η πλειονότητα της λογοκλοπής είναι σκόπιμη και από ανθρώπους που είναι έμπειροι στον τομέα των γνώσεών τους αλλά έχουν ελάχιστο χρόνο για να διεξάγουν έρευνα. Το οικονομικό κέρδος και το κέρδος θέσης είναι ελκυστικά. Υπάρχουν όλες οι πληροφορίες στο διαδίκτυο για οτιδήποτε και αυτό καθιστά τη λογοκλοπή τον εύκολο και γρήγορο δρόμο που μπορεί να ακολουθηθεί. Οι σημερινές οικονομικές τάσεις έχουν αναγκάσει τους ανθρώπους να κάνουν επιπλέον δουλειά, να συνδυάζουν πολλαπλές καριέρες, να γίνονται εργαζόμενοι φοιτητές και έτσι δεν υπάρχει πολύς χρόνος για να επενδύσουν στο σχολείο και τη μάθηση επομένως η λογοκλοπή είναι μια λύση. Η αυτολογοκλοπή είναι αυτή που μπορεί να γίνει εν αγνοία σας μετά από χρόνια δημοσίευσης και αρκετά συχνά περιλαμβάνει παρανοήσεις και λάθη μη πραγματοποίησης παραπομπής.

Η λογοκλοπή επηρεάζει το άτομο και την κοινωνία και οι επιπτώσεις μπορεί να είναι μακροχρόνιες και καταστροφικές. Το άτομο που εμπλέκεται θα χάσει την αξιοπιστία, την ηθική, την ακαδημαϊκή και την κοινωνική του υπόσταση. Αυτό γίνεται χειρότερο όταν τα άτομα οδηγούνται στα δικαστήρια ή χάνουν την άδεια άσκησης επαγγέλματος και αντιμετωπίζουν οικονομικές απώλειες. Όσοι βρίσκονται στα σχολεία αποβάλλονται και πολλά χρόνια σπουδών και έρευνας πάνε χαμένα. Στον κόσμο σήμερα, υπάρχουν άνθρωποι που έχουν χάσει θέσεις εξουσίας και κύρους και καριέρες που καταστράφηκαν. Στην κοινωνία, η λογοκλοπή μπορεί επίσης να οδηγήσει σε οικονομικές απώλειες.

¹⁶ <https://www.ukessays.com/essays/education/issues-plagiarism-1510.php>

Γωνιά αντανάκλασης

Διαβάστε τις παρακάτω ειδήσεις σχετικά με τις συγκεκριμένες επιπτώσεις που μπορεί να έχει η λογοκλοπή:

The Guardian, 9/1/2021¹⁷

- "Αυστριακός υπουργός παραιτείται εν μέσω σκανδάλου λογοκλοπής διατριβής. Η Christine Aschbacher εγκαταλείπει τη θέση της στο υπουργικό συμβούλιο μετά από ισχυρισμούς ότι ορισμένες από τις πανεπιστημιακές εργασίες της ήταν πλαστές.
- Η αυστριακή υπουργός Christine Aschbacher παραιτήθηκε το Σάββατο από τη θέση της στο υπουργικό συμβούλιο, υπεύθυνη για την εργασία, την οικογένεια και τη νεολαία, μετά από ισχυρισμούς ότι μέρος της πανεπιστημιακής της εργασίας ήταν λογοκλοπή.
- Η μεταπτυχιακή διατριβή του Aschbacher το 2006 παρουσίαζε "λογοκλοπή, λανθασμένα παραθέματα και έλλειψη γνώσης της γερμανικής γλώσσας", ισχυρίστηκε ο μπλόγκερ Stefan Weber, ο οποίος ειδικεύεται στην ανίχνευση της ακαδημαϊκής απάτης."

CBC, 10/2/2013¹⁸ :

- "Η υπουργός Παιδείας της Γερμανίας αναγκάστηκε να παραιτηθεί εν μέσω ενός σκανδάλου λογοκλοπής που αφορούσε το διδακτορικό της.
- Το Πανεπιστήμιο Χάινριχ Χάινε ανακάλεσε τον τίτλο της Annette Schavan μετά από ψηφοφορία 12-2 την περασμένη εβδομάδα, επικαλούμενο συστηματική και σκόπιμη λογοκλοπή στη διατριβή της 350 σελίδων για το πώς διαμορφώνεται η συνείδηση.
- "Το αξίωμα δεν μπορεί να πληγεί", δήλωσε εμφανώς αναστατωμένη η Σκάβαν σε συνέντευξη Τύπου το Σάββατο, προσθέτοντας ότι σκοπεύει να διατηρήσει τη θέση της στο κοινοβούλιο και ότι θα προσφύγει στο δικαστήριο.
- "Δεν θα δεχθώ την απόφαση του πανεπιστημίου. Ούτε έγγραφα ούτε εξαπάτησα. Οι ισχυρισμοί με χτύπησαν βαθιά".
- Η καγκελάρια της Γερμανίας Άγγελα Μέρκελ δήλωσε ότι αποδέχθηκε την παραίτηση της Σκάβαν "με βαριά καρδιά", αλλά δεν σχολίασε την ίδια την κατηγορία για λογοκλοπή. Αρχικά, η Μέρκελ εξέφρασε την εμπιστοσύνη της στη φίλη της και συναδέλφους της στο κόμμα της Χριστιανοδημοκρατικής Ένωσης (CDU), αλλά μέλη της αντιπολίτευσης ζήτησαν την παραίτησή της. Οι επικριτές είπαν ότι δεν θα μπορούσε να παραμείνει υπουργός Παιδείας με αυτόν τον λεκέ στο ακαδημαϊκό της μητρώο".

Με βάση αυτή την είδηση, συζητήστε με τους συναδέλφους σας τη σημασία των θεμάτων πνευματικών δικαιωμάτων που σχετίζονται με τη λογοκλοπή. Ποιες ήταν οι επιπτώσεις και στις δύο περιπτώσεις; Τι είπαν οι κατηγορούμενοι υπουργοί; Πιστεύετε ότι είναι δίκαιο να παραιτηθούν; Σχολιάστε τις ερωτήσεις.

Βασικά στοιχεία αναφοράς

Ο σκοπός της παραπομπής είναι να παρέχει στον αναγνώστη πληροφορίες για να βρει την πηγή των γεγονότων ή των ιδεών του συγγραφέα. Μια παραπομπή περιλαμβάνει, τουλάχιστον, τον τίτλο, τον συγγραφέα, την πηγή δημοσίευσης και την ημερομηνία δημοσίευσης.

¹⁷ <https://www.theguardian.com/world/2021/jan/09/austrian-minister-resigns-amid-plagiarism-scandal>

¹⁸ <https://www.cbc.ca/news/world/german-education-minister-resigns-amidst-plagiarism-scandal-1.1379321>

Τα στυλ παραπομπών, όπως τα MLA, APA και Chicago/Turabian, είναι σύνολα κανόνων που καθορίζουν τον τρόπο μορφοποίησης των παραπομπών. Διαφορετικοί επιστημονικοί κλάδοι προτιμούν ορισμένα στυλ, οπότε συμβουλευτείτε τον καθηγητή σας αν δεν είστε σίγουροι για το ποια μορφή θα χρησιμοποιήσετε για την εργασία σας.

Ορισμένοι βασικοί κανόνες για τις παραπομπές και την υπεύθυνη παραπομπή είναι οι ακόλουθοι¹⁹ :

- Κανόνας 1: Συμπεριλάβετε σχετικές παραπομπές
- Κανόνας 2: Διαβάστε τις δημοσιεύσεις που παραθέτετε
- Κανόνας 3: Παραθέστε σύμφωνα με το περιεχόμενο
- Κανόνας 4: Αναφέρετε με διαφάνεια, όχι με ουδετερότητα
- Κανόνας 5: Αναφέρετε τον εαυτό σας όταν απαιτείται
- Κανόνας 6: Δώστε προτεραιότητα στις παραπομπές που περιλαμβάνετε (αν υπάρχουν περιορισμοί στον αριθμό των παραπομπών που επιτρέπεται να συμπεριλάβουν οι συγγραφείς)
- Κανόνας 7: Αξιολογήστε τις παραπομπές
- Κανόνας 8: Αποδεχτείτε ότι οι κουλτούρες παραπομπών διαφέρουν μεταξύ των συνόρων.

Άσκηση 2: Αναφορά στο

Στόχοι:

- Κατανοήστε τη σημασία των πνευματικών δικαιωμάτων
- Συνειδητοποιήστε διάφορες περιπτώσεις όπου η γνώση των πνευματικών δικαιωμάτων και της αναφοράς είναι ζωτικής σημασίας
- Να αποφασίζετε για τη σωστή πορεία δράσης όταν αντιμετωπίζετε θέματα πνευματικών δικαιωμάτων και παραπομπών
- Διατυπώστε ανατροφοδότηση προς τους συναδέλφους σας

Διάρκεια: 20 λεπτά

Εργαλεία: στυλό, χαρτί / φόρουμ

Μέθοδοι: καταγραφή απαντήσεων, συζητήσεις στην τάξη, περιγραφή, σύγκριση

Περιγραφή της άσκησης: Η ακριβής αναφορά ενισχύει την αξιοπιστία και το κύρος σας ως συγγραφέα. Η αναφορά των πηγών σας αναγνωρίζει το έργο των αρχικών συγγραφέων- βοηθά τους άλλους να εντοπίσουν τις ίδιες πηγές για τους δικούς τους μαθησιακούς σκοπούς- και σας βοηθά επίσης να επιβεβαιώσετε τη "δική σας φωνή" στις εργασίες, καθώς μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις πηγές για να υποστηρίξετε τις δικές σας ιδέες ή επιχειρήματα. Δώστε μια απάντηση στις ακόλουθες δοκιμασίες και σχολιάστε τις επιλογές σας.

Καθήκοντα:

- Απαντήστε στις ερωτήσεις των ασκήσεων Α και Β.²⁰

Άσκηση Α: Χρειάζεται αναφορά;

¹⁹ <https://journals.plos.org/ploscompbiol/article?id=10.1371/journal.pcbi.1006036>

²⁰ <https://www.learnhigher.ac.uk/referencing-exercises/>

Πότε είναι απαραίτητη η αναφορά σε μια εργασία; Αποφασίστε αν η αναφορά σε μια πηγή είναι απαραίτητη στις ακόλουθες περιπτώσεις.

Κατάσταση	Ναι	Όχι
1. Όταν παραθέτετε απευθείας από δημοσιευμένη πηγή.		
2. Όταν χρησιμοποιούνται στατιστικά ή άλλα δεδομένα που είναι ελεύθερα διαθέσιμα από δημόσια προσβάσιμο ιστότοπο.		
3. Όταν συνοψίζεται η αιτία αδιαμφισβήτητων γεγονότων του παρελθόντος και όταν υπάρχει συμφωνία από τους περισσότερους σχολιαστές σχετικά με την αιτία και το αποτέλεσμα.		
4. Όταν παραφράζετε έναν ορισμό που βρίσκεται σε έναν ιστότοπο και όταν δεν εμφανίζεται το όνομα του συγγραφέα, του συντάκτη ή του συντάκτη.		
5. Όταν συνοψίζονται ή παραφράζονται οι ιδέες ενός βασικού σχολιαστή ή συγγραφέα, αλλά προέρχονται από δευτερογενή πηγή, π.χ. από γενικό βιβλίο αναφοράς.		
6. Όταν συνοψίζετε σε μια καταληκτική παράγραφο της εργασίας σας όσα συζητήσατε και αναφέρατε νωρίτερα στο κείμενό σας.		
7. Όταν συμπεριλαμβάνετε στην εργασία σας φωτογραφίες ή γραφικά που είναι ελεύθερα διαθέσιμα στο Διαδίκτυο και όπου δεν αναφέρεται ονομαστικά ο φωτογράφος ή ο δημιουργός τους.		
8. Όταν δίνετε έμφαση σε μια ιδέα που διαβάσατε και θεωρείτε ότι συμβάλλει σημαντικά στα σημεία της εργασίας σας.		
9. Όταν συνοψίζετε αδιαμφισβήτητα και κοινά γεγονότα για τον κόσμο.		
10. Όταν χρησιμοποιείτε αφορισμούς, όπως: "Πενήντα ευρώ, λίρα ανόητη".		

- Συζητήστε με τους συναδέλφους σας τις απαντήσεις σας
- Συζητήστε με τον εκπαιδευτή/καθηγητή για να επαληθεύσετε τις σωστές απαντήσεις και τους λόγους πίσω από αυτές.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ:

Κατάσταση	Ναι	Όχι
1. Όταν παραθέτετε απευθείας από δημοσιευμένη πηγή. Σχόλιο: Οι πηγές όλων των αποσπασμάτων πρέπει να αναφέρονται.	✓	
2. Όταν χρησιμοποιούνται στατιστικά ή άλλα δεδομένα που είναι ελεύθερα διαθέσιμα από δημόσια προσβάσιμο ιστότοπο. Σχόλιο: Οι πηγές των στατιστικών ή άλλων δεδομένων που χρησιμοποιείτε στις εργασίες πρέπει πάντα να αναφέρονται.	✓	



Erasmus+

ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTETEAM 4
excellenceSEAL
CYPRUS

<p>3. Όταν συνοψίζεται η αιτία αδιαμφισβήτητων γεγονότων του παρελθόντος και όταν υπάρχει συμφωνία από τους περισσότερους σχολιαστές σχετικά με την αιτία και το αποτέλεσμα.</p> <p>Σχόλιο: Αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως κοινή γνώση, η οποία δεν χρειάζεται να αναφερθεί. Ωστόσο, οι πηγές για οποιαδήποτε αμφισβητούμενη συζήτηση των ίδιων γεγονότων θα πρέπει να αναφέρονται.</p>		✓
<p>4. Όταν παραφράζετε έναν ορισμό που βρίσκεται σε έναν ιστότοπο και όταν δεν εμφανίζεται το όνομα του συγγραφέα, του συντάκτη ή του συντάκτη.</p> <p>Σχόλιο: Εάν δεν εμφανίζεται ονομαστικός συγγραφέας, συντάκτης ή επιμελητής, θα πρέπει να παραθέσετε και να αναφέρετε το όνομα του ιστότοπου, π.χ. Bized 2007.</p>	✓	
<p>5. Όταν συνοψίζονται ή παραφράζονται οι ιδέες ενός βασικού σχολιαστή ή συγγραφέα, αλλά προέρχονται από δευτερογενή πηγή, π.χ. από γενικό βιβλίο αναφοράς.</p> <p>Σχόλιο: Πρέπει πάντα να αναφέρετε τις πηγές σας, ακόμη και αν είναι δευτερεύουσες. Ωστόσο, είναι σκόπιμο, όποτε είναι δυνατόν, να συμβουλευέστε τις κύριες (πρωτογενείς) πηγές για τον εαυτό σας και να τις αναφέρετε.</p>	✓	
<p>6. Όταν συνοψίζετε σε μια καταληκτική παράγραφο της εργασίας σας όσα συζητήσατε και αναφέρατε νωρίτερα στο κείμενό σας.</p> <p>Σχόλιο: Εφόσον οι πηγές αναφέρθηκαν σωστά νωρίτερα στην εργασία σας, δεν χρειάζεται να αναφέρετε εκ νέου τα συμπερασματικά σας σχόλια. Ωστόσο, θα πρέπει να γίνει αναφορά σε οποιοδήποτε νέο υλικό εισάγεται στην εργασία σας σε αυτό το σημείο.</p>		✓
<p>7. Όταν συμπεριλαμβάνετε στην εργασία σας φωτογραφίες ή γραφικά που είναι ελεύθερα διαθέσιμα στο Διαδίκτυο και στα οποία δεν αναφέρεται ονομαστικά ο φωτογράφος ή ο δημιουργός τους.</p> <p>Σχόλιο: Οι φωτογραφίες ή τα γραφικά είναι αποτέλεσμα εργασίας άλλου προσώπου. Σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να παραθέσετε και να αναφέρετε το όνομα του δικτυακού τόπου που περιέχει τις εικόνες.</p>	✓	
<p>8. Όταν δίνετε έμφαση σε μια ιδέα που έχετε διαβάσει και θεωρείτε ότι συμβάλλει σημαντικά στα σημεία της εργασίας σας</p> <p>Σχόλιο: Αυτός είναι ένας σημαντικός λόγος για την αναφορά, καθώς αναγνωρίζει τη σημασία και τη συνάφεια της συγκεκριμένης πηγής για την ανάπτυξη της δικής σας εργασίας.</p>	✓	
<p>9. Όταν συνοψίζετε αδιαμφισβήτητα και κοινά γεγονότα για τον κόσμο.</p> <p>Σχόλιο: Η γενική ενημέρωση του κοινού για αδιαμφισβήτητα γεγονότα μπορεί επίσης να θεωρηθεί ως κοινή γνώση (βλ. επίσης 3, ανωτέρω).</p>		✓
<p>10. Όταν χρησιμοποιείτε αφορισμούς, όπως: "Πενήντα ευρώ, λίρα ανόητη".</p> <p>Σχόλιο: Αυτό είναι ένα παράδειγμα μιας κοινής έκφρασης ή ενός αφορισμού, ο οποίος πρέπει να αναφέρεται αν η πηγή ή η προέλευση της έκφρασης έχει χαθεί στην ομίχλη του χρόνου. Ωστόσο, αν είστε σε θέση να προσδιορίσετε την περίοδο προέλευσης, θα μπορούσατε να το αναφέρετε, π.χ. "Τα παιδιά πρέπει να τα βλέπεις και όχι να τα ακούς" (βρετανική παροιμία του 15ουth αιώνα). Θα μπορούσατε επίσης να προσδιορίσετε τον δημιουργό, αν είναι γνωστός, μόνο στην παράθεση του</p>	✓	

κειμένου, π.χ. "Μια πνευματώδης ρήση δεν αποδεικνύει τίποτα" (Βολταίρος).		
---	--	--

Άσκηση Β: "Δεν αναφέρθηκα στην πηγή επειδή..."

Ακολουθούν έξι δηλώσεις που μπορεί να γίνουν από μαθητές για τη μη αναφορά σε μια συγκεκριμένη πηγή σε μια εργασία. Όλες ξεκινούν με το "Δεν αναφέρθηκα στην πηγή επειδή..."

Ωστόσο, φανταστείτε ότι ήσασταν δάσκαλος τι θα λέγατε ως απάντηση σε αυτές τις δηλώσεις; Παρουσιάζονται έξι πιθανές απαντήσεις καθηγητών. Αντιστοιχίστε την πιθανή απάντηση με τη δήλωση. Γράψτε τον αριθμό της πιο πιθανής απάντησης στη δεξιά στήλη παρακάτω.

Δηλώσεις	Αριθμός απάντησης:
a. Δεν αναφέρθηκα στην πηγή στο κείμενο της εργασίας επειδή την έβαλα στη βιβλιογραφία.	
b. Δεν αναφέρθηκα στην πηγή, επειδή βρήκα αυτή τη θεωρία σε έναν διαδικτυακό ιστότοπο Wiki- ο καθένας μπορεί να συνεισφέρει σε αυτούς, και δεν κατονομάζεται κανένας συγκεκριμένος συγγραφέας.	
c. Δεν αναφέρθηκα στην πηγή, επειδή τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από κυβερνητικό ιστότοπο, ο οποίος είναι διαθέσιμος σε όλο τον κόσμο για να τα δει και να τα χρησιμοποιήσει.	
d. Δεν αναφέρθηκα στην πηγή, επειδή μου έδωσε απλώς ιδέες για να τις χρησιμοποιήσω στην εργασία μου- άλλαξα τις περισσότερες λέξεις του άρθρου με δικές μου.	
e. Δεν αναφέρθηκα στην πηγή του ορισμού επειδή ήταν από ένα φυλλάδιο του καθηγητή- όλοι στην τάξη είχαν λάβει ένα αντίγραφο.	
f. Δεν αναφέρθηκα στην πηγή, επειδή δεν εμφανιζόταν το όνομα του συγγραφέα ή του συγγραφέα στον ιστότοπο.	

Απαντήσεις

Αντιστοιχίστε κάθε δήλωση που εμφανίζεται παραπάνω με την κατάλληλη απάντηση του καθηγητή από τον παρακάτω κατάλογο.

1. Εάν δεν εμφανίζεται ονομαστικός συγγραφέας ή συντάκτης, θα πρέπει να παραθέσετε και να αναφέρετε το όνομα του δημιουργού της πηγής, το οποίο μπορεί να είναι το όνομα ενός οργανισμού ή άλλης πηγής.
2. Οι αναγνώστες πρέπει να αντιστοιχίζουν τις παραπομπές στο κείμενο με τα πλήρη στοιχεία των πηγών σε έναν κατάλογο παραπομπών. Αυτό επιτρέπει στους αναγνώστες να βρίσκουν και να χρησιμοποιούν οι ίδιοι τις πηγές, αν χρειαστεί.



3. Η πηγή όλων αυτών των δεδομένων πρέπει να αναφέρεται πλήρως. Οι αναγνώστες μπορεί, για παράδειγμα, να θέλουν να μάθουν ή να εξετάσουν τη μεθοδολογία της έρευνας και της συλλογής δεδομένων.
 4. Συνιστάται, όπου είναι δυνατόν, να χρησιμοποιούνται πρωτογενείς πηγές σε μια εργασία και όχι δευτερογενείς πηγές. Πρωτογενής πηγή, σε αυτό το παράδειγμα, θα ήταν ο εμπνευστής της θεωρίας. Οι δευτερογενείς πηγές μπορεί να μην είναι πάντα αξιόπιστες. Ωστόσο, αν χρησιμοποιήσετε μια δευτερογενή πηγή, πρέπει να γίνεται σωστή αναφορά σε αυτήν.
 5. Οποιαδήποτε πηγή έχει συμβάλει σημαντικά στην εργασία σας πρέπει να αναφέρεται πλήρως. Με αυτόν τον τρόπο αναγνωρίζετε το ρόλο που έπαιξε ένα άλλο πρόσωπο στην ανάπτυξη των δικών σας ιδεών.
 6. Αυτό προήλθε από εργασία που παρήγαγε κάποιος άλλος και όχι εσείς. Συμβάλλει επίσης στην κατανόηση από τον αναγνώστη των όρων που έχετε χρησιμοποιήσει στην εργασία σας και γι' αυτό πρέπει να αναφέρεται σωστά.
- Συζητήστε με τους συναδέλφους σας τις απαντήσεις σας
 - Συζητήστε με τον εκπαιδευτή/καθηγητή για να επαληθεύσετε τις σωστές απαντήσεις και τους λόγους πίσω από αυτές.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΑΣΚΑΛΟ:

a2, b4, c3, d5, e6, f1

Διδάγματα: Είναι εξαιρετικά σημαντικό να γνωρίζετε, να σέβεστε και να εφαρμόζετε τους κανόνες για τη σωστή αναφορά. Το ίδιο ισχύει και για θέματα πνευματικών δικαιωμάτων που σχετίζονται με τον ήχο και το οπτικό υλικό. Μην ξεχνάτε και μην υποτιμάτε!

Φόρουμ

Στόχοι:

- Αναγνώριση κοινών παρανοήσεων σε θέματα πνευματικών δικαιωμάτων
- Περιγράψτε τον ορθό τρόπο αντιμετώπισης των έργων που δεν είναι δικά σας
- Εφαρμογή γνώσεων και δεξιοτήτων σε πραγματικές καταστάσεις.

Σας προσκαλούμε να περιγράψετε/ γράψετε τι γνωρίζετε ήδη για το θέμα "Ζητήματα πνευματικών δικαιωμάτων" στο φόρουμ Γνωρίζω-Θέλω-Μαθαίνω.

Καθήκοντα:

- Γράψτε τις απαντήσεις σας
- Μοιραστείτε τα με τους υπόλοιπους συμμετέχοντες και συζητήστε τα.

Συμπληρωματική ανάγνωση

- Οι προκλήσεις των πνευματικών δικαιωμάτων στην ΕΕ:
[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/564380/EPRS_BRI\(2015\)56438_0_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/564380/EPRS_BRI(2015)56438_0_EN.pdf)
- Παραπομπές: <https://libguides.reading.ac.uk/citing-references>



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

3. Ενότητα 3 - Διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, θα είστε σε θέση να:

- Κατανοήστε ποια είδη συμπεριφοράς συνιστούν σεξουαλική παρενόχληση στο διαδίκτυο
- Ορισμός του όρου σεξουαλική παρενόχληση στο διαδίκτυο
- Εξερευνήστε το έμφυλο πλαίσιο στο οποίο λαμβάνει χώρα η σεξουαλική παρενόχληση στο διαδίκτυο.
- Κατανόηση της διαδικασίας υποβολής εκθέσεων του σχολείου/του χώρου σας
- Διερευνήστε τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νέοι στην καταγγελία σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο
- Προσδιορίστε τα θετικά αποτελέσματα που μπορεί να έχει η υποβολή εκθέσεων
- Κατανοήστε τον συναισθηματικό αντίκτυπο που μπορεί να έχει η διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση στους εμπλεκόμενους
- Αναγνώριση παραδειγμάτων σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο
- Αναγνωρίστε παραδείγματα κατηγορίας θυμάτων ως απάντηση στη διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση.
- Αντιμετωπίστε περιστατικά σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο με συμπαθητικό, βοηθητικό και υποστηρικτικό τρόπο.
- Αναγνωρίστε τις διαθέσιμες διαδρομές αναφοράς

Εισαγωγή

"Η σεξουαλική παρενόχληση είναι ένα γνωστό κοινωνικό πρόβλημα που επηρεάζει τους ανθρώπους στην εργασία, στο σχολείο, στις στρατιωτικές εγκαταστάσεις και στις κοινωνικές συναθροίσεις".

Πρόκειται για ένα παγκόσμιο φαινόμενο, το οποίο έχει διερευνηθεί διεξοδικά τις τελευταίες δεκαετίες όσον αφορά τον επιπολασμό, τις συσχετίσεις, τα ατομικά και οργανωτικά αποτελέσματα και την πρόληψη- το εύρος των μελετών παρέχει μια διεπιστημονική προοπτική που καλύπτει ψυχολογικές, κοινωνιολογικές, ιατρικές, νομικές και εκπαιδευτικές πτυχές του φαινομένου. (Barak, 2005)^{21, 22}

Η διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα συμπεριφορών που χρησιμοποιούν ψηφιακό περιεχόμενο (εικόνες, βίντεο, αναρτήσεις, μηνύματα, σελίδες) σε διάφορες πλατφόρμες (ιδιωτικές ή δημόσιες). Μπορεί να κάνει ένα άτομο να αισθάνεται απειληθεί, εκμετάλλευση, εξαναγκασμό, ταπείνωση, αναστάτωση, σεξουαλικοποίηση ή διακρίσεις. Με άλλα λόγια, παραβιάζονται πολλά από τα δικαιώματα ενός ατόμου, δηλαδή του θύματος ενός περιστατικού σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο και είναι δική μας ευθύνη να αντιδράσουμε και να ανταποκριθούμε σε τέτοια περιστατικά, σε περίπτωση που γίνουμε μάρτυρες στο διαδίκτυο.

Μεταξύ των πιο ανησυχητικών πτυχών του φαινομένου είναι η διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση μεταξύ ομοτίμων που λαμβάνει χώρα μεταξύ νέων. Η παρενόχληση αυτή λαμβάνει χώρα σε ένα έμφυλο πλαίσιο, με τα κορίτσια να είναι πιο πιθανό να γίνουν στόχος από τα αγόρια - ιδιαίτερα για ορισμένες μορφές διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης- και τα περιστατικά αυτά συχνά οδηγούν σε πιο αρνητικά αποτελέσματα για τα κορίτσια.

²¹A. Barak, Sexual Harassment on the Internet, Social Science Computer Review , τόμος 23 αριθ. 1, [2005].

²²<https://www.iipitec.eu/issues/iipitec-4-2-2013/3742/harassment.pdf>



Τέσσερις τύποι διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης

Ως σεξουαλική παρενόχληση στο διαδίκτυο ορίζεται η ανεπιθύμητη σεξουαλική συμπεριφορά σε οποιαδήποτε ψηφιακή πλατφόρμα και αναγνωρίζεται ως μορφή σεξουαλικής βίας. Η διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση μπορεί να διασταυρώνεται με τις διακρίσεις και τα εγκλήματα μίσους, που σχετίζονται με το πραγματικό ή το αντιληπτό φύλο, την ταυτότητα φύλου, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, τη φυλή, τη θρησκεία, τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή την αναπηρία ενός ατόμου. Οι νέοι που ανήκουν σε αυτές τις ομάδες μπορεί να αντιμετωπίζουν μοναδικές μορφές διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης, με αποτέλεσμα να έχουν πιο αρνητικές επιπτώσεις τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, καθώς και πολλαπλά εμπόδια που μπορεί να τους εμποδίζουν να έχουν πρόσβαση σε υποστήριξη.

Μεταξύ των νέων, αυτό συνήθως λαμβάνει χώρα σε ένα πλαίσιο μεταξύ ομοτίμων, με επίκεντρο τα σχολεία και τις τοπικές κοινότητες, και πολύ συχνά διαδραματίζεται στο διαδίκτυο μπροστά σε ένα ενεργό, αφοσιωμένο ακροατήριο. Ενώ συνήθως λαμβάνει χώρα μεταξύ συνομηλίκων, είναι επίσης δυνατό να παρενοχλούν σεξουαλικά νέους στο διαδίκτυο και ενήλικες.

Η διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση έχει κατηγοριοποιηθεί σε τέσσερις κύριες κατηγορίες. Αυτές οι διαφορετικές συμπεριφορές βιώνονται συχνά ταυτόχρονα και μπορεί να επικαλύπτονται με εμπειρίες σεξουαλικής παρενόχλησης εκτός σύνδεσης. Πιο ενδεικτικά²³:

1. Μη συναινετική κοινοποίηση προσωπικών εικόνων και βίντεο: Οι σεξουαλικές εικόνες και τα βίντεο ενός ατόμου μοιράζονται χωρίς τη συγκατάθεσή του ή λαμβάνονται χωρίς τη συγκατάθεσή του. Αυτό περιλαμβάνει μια σειρά από συμπεριφορές, όπως:

- Σεξουαλικές εικόνες/βίντεο που λαμβάνονται χωρίς συγκατάθεση ("creep shots" ή "upskirting")
- Σεξουαλικές εικόνες/βίντεο που λήφθηκαν συναινετικά αλλά κοινοποιήθηκαν χωρίς τη συγκατάθεσή τους ("πορνό εκδίκησης")
- Μη συναινετικές σεξουαλικές πράξεις (π.χ. βιασμός) που καταγράφονται ψηφιακά (και ενδεχομένως κοινοποιούνται)

2. Εκμετάλλευση, εξαναγκασμός και απειλές: Ένα άτομο δέχεται σεξουαλικές απειλές, εξαναγκάζεται να συμμετάσχει σε σεξουαλική συμπεριφορά στο διαδίκτυο ή εκβιάζεται με σεξουαλικό περιεχόμενο. Αυτό περιλαμβάνει μια σειρά από συμπεριφορές, όπως:

- Παρενόχληση ή πίεση σε κάποιον στο διαδίκτυο για να μοιραστεί σεξουαλικές εικόνες του ή να εμπλακεί σε σεξουαλική συμπεριφορά στο διαδίκτυο (ή εκτός σύνδεσης)
- Χρήση της απειλής δημοσίευσης σεξουαλικού περιεχομένου (εικόνες, βίντεο, φήμες) για να απειλήσει, να εξαναγκάσει ή να εκβιάσει κάποιον ("sextortion")
- Διαδικτυακές απειλές σεξουαλικής φύσης (π.χ. απειλές βιασμού)
- Υποκίνηση άλλων στο διαδίκτυο για τη διάπραξη σεξουαλικής βίας
- Υποκίνηση κάποιου να συμμετάσχει σε σεξουαλική συμπεριφορά και στη συνέχεια κοινοποίηση αποδεικτικών στοιχείων γι' αυτήν

3. Σεξουαλικός εκφοβισμός: Ένα άτομο στοχοποιείται από μια ομάδα ή κοινότητα και αποκλείεται συστηματικά από αυτήν με τη χρήση σεξουαλικού περιεχομένου που το ταπεινώνει, το αναστατώνει ή του κάνει διακρίσεις. Αυτό περιλαμβάνει μια σειρά από συμπεριφορές, όπως:

- Κουτσομπολιά, φήμες ή ψέματα σχετικά με σεξουαλική συμπεριφορά που δημοσιεύονται στο διαδίκτυο είτε κατονομάζοντας κάποιον άμεσα είτε υπονοώντας έμμεσα κάποιον

²³ <https://www.childnet.com/our-projects/project-deshame/defining-online-sexual-harassment>

- Προσβλητική ή μεροληπτική σεξουαλική γλώσσα και χαρακτηρισμοί στο διαδίκτυο
- Να υποδυθείτε κάποιον και να βλάψετε τη φήμη του, κοινοποιώντας σεξουαλικό περιεχόμενο ή παρενοχλώντας σεξουαλικά άλλους
- Προσωπικές πληροφορίες που μοιράζονται χωρίς συναίνεση στο διαδίκτυο για να ενθαρρύνουν τη σεξουαλική παρενόχληση ("doxing")
- Εκφοβισμός λόγω πραγματικού ή αντιληπτού φύλου ή/και σεξουαλικού προσανατολισμού
- Εξευτελισμός του σώματος
- Το "outing" κάποιου, όπου η ατομική του σεξουαλικότητα ή η ταυτότητα φύλου του ανακοινώνεται δημοσίως στο διαδίκτυο χωρίς τη συγκατάθεσή του.

4. Ανεπιθύμητη σεξουαλικοποίηση: Ένα άτομο που δέχεται ανεπιθύμητα σεξουαλικά αιτήματα, σχόλια και περιεχόμενο. Αυτό περιλαμβάνει μια σειρά από συμπεριφορές, όπως:

- Σεξουαλικά σχόλια (π.χ. σε φωτογραφίες)
- Σεξουαλικοποιημένες viral καμπάνιες που πιέζουν τους ανθρώπους να συμμετάσχουν
- Αποστολή σε κάποιον σεξουαλικού περιεχομένου (εικόνες, emojis, μηνύματα) χωρίς τη συγκατάθεσή του
- Ανεπιθύμητες σεξουαλικές προσεγγίσεις ή αιτήματα για σεξουαλικές χάρες
- 'Αστεϊάκια' σεξουαλικής φύσης
- Αξιολόγηση των συνομηλίκων ως προς την ελκυστικότητα/σεξουαλική δραστηριότητα
- Τροποποίηση εικόνων ενός προσώπου για να τις καταστήσει σεξουαλικές

Σχετικοί όροι

Πέρα από τον ορισμό και τα είδη της διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης, υπάρχει και κάποια βασική ορολογία, η οποία συνδέεται άμεσα με τα περιστατικά διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης, ως εξής²⁴:

Σε απευθείας σύνδεση: Οποιαδήποτε ιστοσελίδα, εφαρμογή ή ψηφιακή πλατφόρμα, συμπεριλαμβανομένων των πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης, τυχερών παιχνιδιών, υπηρεσιών άμεσων μηνυμάτων (για παράδειγμα, Facebook, Instagram, Snapchat, WhatsApp, Musical.ly, YouTube, Xbox LIVE). Ενώ ορισμένοι επαγγελματίες μπορεί να προτιμούν να χρησιμοποιούν τον όρο "ψηφιακό", οι νέοι είναι πιο εξοικειωμένοι με τον όρο "online".

Σεξουαλική: Οποιαδήποτε συμπεριφορά που αφορά τη σεξουαλική δραστηριότητα, τα μέρη του σώματος ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό ενός ατόμου.

Σεξουαλική βία: Ανεπιθύμητη σεξουαλική συμπεριφορά που κακοποιεί, εξαναγκάζει, απειλεί, εκμεταλλεύεται ή παρενοχλεί.

Επιβλαβής σεξουαλική συμπεριφορά²⁵: Σεξουαλικές συμπεριφορές που εκφράζονται από παιδιά και νέους κάτω των 18 ετών και οι οποίες είναι αναπτυξιακά ακατάλληλες, μπορεί να είναι επιβλαβείς για τον εαυτό τους ή για άλλους ή να είναι καταχρηστικές για άλλο παιδί, νέο ή ενήλικα (NSPCC, 2016).

Θύμα: Ένα νεαρό άτομο που υφίσταται σεξουαλική παρενόχληση στο διαδίκτυο.

²⁴ https://www.childnet.com/ufiles/Project_deSHAME_Dec_2017_Report.pdf

²⁵ <https://learning.nspcc.org.uk/child-abuse-and-neglect/harmful-sexual-behaviour>



Δράστης: Ένα νεαρό άτομο που έχει πραγματοποιήσει σεξουαλική παρενόχληση στο διαδίκτυο.

Παρευρισκόμενος: Ένας νέος που γίνεται μάρτυρας σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο.

Γωνιά αντανάκλασης

Διαβάστε τις ακόλουθες πραγματικές περιπτώσεις²⁶ σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο. Κάθε περίπτωση περιγράφεται αρχικά και στη συνέχεια ακολουθεί η έκβασή της:

Περίπτωση 1

Ποιος: Η Σάρα είναι γύρω στα 30 και πρόσφατα μετακόμισε με τον σύντροφό της, τον Ali. Αφού έλαβε κάποια περίεργα φωνητικά μηνύματα από έναν μπλοκαρισμένο αριθμό, η Σάρα ανακάλυψε ότι ο Άλι εξακολουθούσε να επικοινωνεί με την πρώην σύζυγό του, Κάθριν. Ο Άλι διαβεβαίωσε τη Σάρα ότι η Κάθριν δεν ήθελε να της κάνει κακό και ότι τα φωνητικά μηνύματα ήταν πιθανώς κλήσεις spam.

Η υπόθεση: Λίγες εβδομάδες μετά τα φωνητικά μηνύματα, η Σάρα άρχισε να λαμβάνει απειλητικά μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τον λογαριασμό της Κάθριν, απειλώντας να "καταστρέψει τη ζωή της". Στη συνέχεια, η Catherine παραβίασε τους λογαριασμούς της Sarah στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η Catherine πήρε μερικές από τις εικόνες που είχε στείλει η Sarah στον Ali όταν πρωτοβγαίνανε μαζί, οι οποίες ήταν ένα μείγμα από γυμνές εικόνες που είχε στείλει ιδιωτικά και άλλες εικόνες από τον τοίχο της Sarah που ήταν της Sarah και των συναδέλφων της στη δουλειά. Η Catherine άρχισε να δημοσιεύει τις εικόνες μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και έστειλε μερικές από τις εικόνες σε φίλους και μέλη της οικογένειας της Ali. Αργότερα έστειλε επίσης τις εικόνες στην τοπική εκκλησία της Σάρα αναρτώντας φυλλάδια. Η Σάρα έμαθε για τις εικόνες όταν η Κάθριν τις έστειλε στην ίδια τη Σάρα, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η Σάρα στεναχωρήθηκε πολύ, καθώς ορισμένες από τις εικόνες ήταν σεξουαλικής φύσης και άλλες έδειχναν το χώρο εργασίας της.

Αποτελέσματα: Sarah επικοινωνήσε πρώτα με το Facebook και το Twitter και τους ζήτησε με επιτυχία να κατεβάσουν τις εικόνες. Ζήτησε από την οικογένεια του Ali να διαγράψει τις φωτογραφίες και από την τοπική εκκλησία της να αφαιρέσει και να καταστρέψει τα φυλλάδια.

Η Σάρα επικοινωνήσε με την αστυνομία σχετικά με τις απειλές και την αποκάλυψη των εικόνων και η Κάθριν συνελήφθη και κατηγορήθηκε για τη διάπραξη του αδικήματος σύμφωνα με το άρθρο 33 του νόμου Criminal Justice and Courts Act 2015: αποκάλυψη ιδιωτικών σεξουαλικών φωτογραφιών με σκοπό την πρόκληση ανησυχίας. Η Catherine δήλωσε ένοχη στο δικαστήριο και καταδικάστηκε σε τρεις μήνες φυλάκιση, ενώ της επιβλήθηκε πρόστιμο 600 λιρών. Επιπλέον, χορηγήθηκε στη Σάρα τριετής περιοριστική εντολή, η οποία απαγορεύει στην Catherine να κάνει οποιαδήποτε περαιτέρω επαφή.

Η ανάρτηση σεξουαλικών φωτογραφιών ή βίντεο ενηλίκων στο διαδίκτυο χωρίς τη συγκατάθεση

²⁶ <https://www.stoponlineabuse.org.uk/case-studies>

του ατόμου αποτελεί έγκλημα.

Περίπτωση 2

Ποιος: Ο Στίβεν είναι ένας αμφιφυλόφιλος άνδρας γύρω στα 40. Είναι φανατικός οπαδός των σπορ στο χιόνι. Είχε λογαριασμούς σε διάφορες ιστοσελίδες γνωριμιών που δημιούργησε πριν από αρκετά χρόνια. Πρόσφατα παντρεύτηκε την Τζέιν. Πριν το κάνει αυτό, είχε απενεργοποιήσει τους λογαριασμούς του στις ιστοσελίδες γνωριμιών που απευθύνονταν ειδικά στην κοινότητα ΛΟΑΤ, αλλά δεν είχε αφαιρέσει τα προφίλ του. Είχε προγραμματίσει να το κάνει αυτό, αλλά μέσα στον ταραχώδη προγραμματισμό του γάμου, τους είχε ξεχάσει. Ο Στίβεν δεν έχει μιλήσει στην Τζέιν για τη σεξουαλικότητά του.

Η υπόθεση: Στίβεν άρχισε να μιλάει με άτομα που ενδιαφέρονταν για τα ίδια σπορ χιονιού με εκείνον στην υπηρεσία άμεσων μηνυμάτων του Twitter. Η ομάδα τον προσκάλεσε σε μια ομαδική συνομιλία σε έναν ιστότοπο βιντεοκλήσης.

Κάποιος από την ομαδική συνομιλία είχε βρει το διαδικτυακό προφίλ γνωριμιών του Στίβεν. Απειλήσαν να αποκαλύψουν τη σεξουαλικότητα του Στίβεν στη σύζυγό του. Στη βιντεοσυνομιλία, άρχισαν να τον πιέζουν να γδυθεί στη συνομιλία, πράγμα που τελικά έκανε. Ένα μέλος τράβηξε εικόνες του Στίβεν και άρχισε να τον εκβιάζει με τις εικόνες. Απαίτησε από τον Στίβεν να στείλει περισσότερες εικόνες σεξουαλικής φύσης, αλλιώς θα δημοσίευε τις εικόνες στο Facebook και στο Twitter.

Ο Στίβεν αρχικά αγνόησε τις απειλές. Μετά από μια εβδομάδα, το μέλος της ομαδικής συνομιλίας άρχισε να δημοσιεύει τα στιγμιότυπα οθόνης σε έναν ανώνυμο ιστότοπο με δυσάρεστες και απειλητικές λεζάντες. Συνέχισε να κατεβάζει τις εικόνες και να τις αναδημοσιεύει ξανά σε διαφορετικούς ιστότοπους, καθιστώντας πολύ δύσκολο για τον Steven να γνωρίζει πού βρίσκονταν οι εικόνες.

Αποτελέσματα: Ο Στίβεν, με τη βοήθεια των φίλων και της οικογένειάς του, επικοινωνήσε με την αστυνομία και την ιστοσελίδα της βιντεο-επικοινωνίας. Τον βοήθησαν να βρει τη διεύθυνση IP του μέλους της ομαδικής συνομιλίας που τράβηξε τα στιγμιότυπα οθόνης. Η διεύθυνση IP βοήθησε την αστυνομία να εντοπίσει τον δράστη. Καταδικάστηκε για εκβιασμό και για το αδίκημα της αποκάλυψης ιδιωτικών σεξουαλικών εικόνων με σκοπό την πρόκληση δυσφορίας. Ο δράστης καταδικάστηκε σε φυλάκιση 1 έτους.

Η ανάρτηση σεξουαλικών φωτογραφιών ή βίντεο ενηλίκων στο διαδίκτυο χωρίς τη συγκατάθεση του ατόμου αποτελεί έγκλημα

Σκεφτείτε τις περιπτώσεις και συζητήστε τα ακόλουθα ερωτήματα με τους συναδέλφους σας:



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

- Ποιο είδος σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο αναγνωρίσατε σε κάθε περίπτωση;
- Ποιοι ήταν οι λόγοι πίσω από τη συμπεριφορά των δραστών;
- Πώς αισθάνθηκαν τα θύματα;
- Πώς αντέδρασαν τα θύματα; Μπορείτε να επισημάνετε τα μέτρα που έλαβαν;
- Ποια ήταν η τιμωρία των δραστών; Τη βρίσκετε δίκαιη;
- Οι υποθέσεις αυτές είχαν, λίγο-πολύ, "αίσιο τέλος". Φανταστείτε τι θα μπορούσε να συμβεί αν τα θύματα ή/και οι παρευρισκόμενοι δεν αντιδρούσαν με τον τρόπο που αντέδρασαν. Ποια θα ήταν τα αποτελέσματα;

Επιπτώσεις της διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης

Το να πέσει κάποιος θύμα σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο μπορεί να προκαλέσει στους νέους τα ακόλουθα συναισθήματα:

- Απειλούνται ή φοβούνται
- Εκμετάλλευση
- Εξαναγκασμός
- Ότι παραβιάζεται η αξιοπρέπειά τους
- Εξευτελίζονται ή υποβαθμίζονται
- Ντροπιασμένοι ή κρινόμενοι
- Αναστατωμένος
- Σεξουαλικοποιημένο
- Διακρίσεις σε βάρος τους λόγω του φύλου ή του σεξουαλικού τους προσανατολισμού
- Αισθάνονται ένοχοι ή ότι φταίνε οι ίδιοι

Η εμπειρία και ο αντίκτυπος της διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης είναι μοναδικές για κάθε άτομο και μπορεί να γίνουν αισθητές τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, αλλά και να έχουν μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην ψυχική υγεία και την ευημερία. Οι μακροχρόνιες επιπτώσεις μπορεί να ενισχυθούν λόγω της εκ νέου θυματοποίησης, για παράδειγμα, εάν το περιεχόμενο κοινοποιείται εκ νέου στο διαδίκτυο, ή επειδή το αρχικό τραύμα του περιστατικού επιστρέφει στο νεαρό άτομο πολύ αργότερα. Είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι δεν υπάρχει μόνο ένας τρόπος με τον οποίο ένας νέος μπορεί να βιώσει τη σεξουαλική παρενόχληση στο διαδίκτυο ή να επηρεαστεί από αυτήν.

Η διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση μπορεί επίσης να επηρεάσει όσους γίνονται μάρτυρες ή υποστηρίζουν το θύμα στη συνέχεια. Γνωρίζουμε ότι ο αντίκτυπος της σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο δεν έχει μόνο βαθύ αντίκτυπο σε αυτούς που στοχοποιούνται, αλλά μπορεί επίσης να επιτρέψει την ανάπτυξη μιας επιβλαβούς κουλτούρας αποσιώπησης, όπου άλλοι ανησυχούν ότι θα μπορούσαν να γίνουν μελλοντικοί στόχοι. Αυτό επισημάνθηκε σε πρόσφατα έργα, όπως το deSHAME, το οποίο διαπίστωσε ότι 2 στα 5 κορίτσια ηλικίας 13-17 ετών μερικές φορές δεν αναρτούν εικόνες επειδή ανησυχούν για την διαπόμπευση του σώματος.

Λίγος ακόμη προβληματισμός

Διαβάστε την ιστορία της Betti:

Η Betti, 15 ετών, πηγαίνει σχολείο στη Βουδαπέστη. Είναι με τη φίλη της Κλάρι και τρώει μεσημεριανό γεύμα στο σχολείο. Στη συζήτησή τους, προκύπτει ότι η Betti έχει ακόμα τον κωδικό πρόσβασης για τον λογαριασμό του πρώην φίλου της Sam στο Facebook. Αποφασίζουν να συνδεθούν και να δουν τα μηνύματά του στο Facebook Messenger και διαπιστώνουν ότι είχε λάβει ένα γυμνό από ένα κορίτσι της τάξης τους.

Η Betti αισθάνεται πραγματικά πληγωμένη και θυμωμένη και η φίλη της λέει ότι η κοπέλα είναι "τσούλα" και της αξίζει να την κράξουν επειδή προσπάθησε να τα φτιάξει με τον πρώην της Betti. Κάνουν screenshot του μηνύματος (συμπεριλαμβανομένης της γυμνής εικόνας) και η Betti το μοιράζεται σε μια ομαδική συνομιλία στο WhatsApp με τις στενές τους φίλες από το σχολείο, λέγοντας "τι να κάνουμε στη σκύλα [devil face emoji]". Ωστόσο, ένα από τα κορίτσια της ομάδας κάνει screenshot και το στέλνει σε κάποιον άλλο και καταλήγει να μοιραστεί σε μια ομάδα WhatsApp για όλη την τάξη της χρονιάς τους.

Μέχρι το τέλος της σχολικής ημέρας, όλοι μιλούν για την Betti και λένε ότι είναι "σκύλα" που μοιράστηκε το γυμνό της και "τρελή κυνηγός" που μπήκε στον λογαριασμό του πρώην της. Ακόμη και οι πιο στενοί φίλοι της Betti λένε ότι το παράκανε και την απομακρύνουν. Η κατάσταση γίνεται τόσο άσχημη που η Betti δεν μπορεί να αντιμετωπίσει την επόμενη μέρα να πάει στο σχολείο. Η Betti αισθάνεται άσχημα για το κορίτσι του οποίου το γυμνό έχει δει όλο το σχολείο και ξέρει ότι έχει κάνει κάτι λάθος. Φοβάται μήπως μπλέξει σε μπελάδες και τι θα πει η οικογένειά της αν το μάθει.

Σημείωση: Αυτή η σύνθετη μελέτη περίπτωσης προέρχεται από τις πραγματικές εμπειρίες πολλών νέων

Αυτή η ιστορία δείχνει την ιστορία ενός θύτη, αντί για το θύμα.

Σκεφτείτε και συζητήστε τα ακόλουθα θέματα:

- Πώς θα αισθανόταν το θύμα στην αρχή; Αργότερα, αφού λάβει την υποστήριξη των άλλων;
- Τι έκαναν οι παρευρισκόμενοι σε αυτή την περίπτωση; Τι θα συνέβαινε αν δεν έκαναν τίποτα ή αν ήταν θετικοί στη συμπεριφορά της Betti;
- Είναι και η Μπέτι θύμα;
- Ποια είναι τα συμπεράσματά σας σχετικά με το ρόλο των παρευρισκομένων;

Αντιμέτωπη της διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης: Συμβουλές για τα θύματα²⁷

Αν νομίζετε ότι σας παρενοχλούν, μην κατηγορείτε τον εαυτό σας. Οι άνθρωποι που παρενοχλούν ή εκφοβίζουν μπορεί να είναι χειριστικοί. Συχνά είναι καλοί στο να κατηγορούν το άλλο άτομο - και ακόμη και στο να κάνουν τα θύματα να κατηγορούν τον εαυτό τους. Ωστόσο, κανείς δεν έχει το

²⁷ <https://kidshealth.org/en/teens/harassment.html>



δικαίωμα να παρενοχλεί ή να εκφοβίζει σεξουαλικά κάποιον άλλον, ό,τι κι αν συμβαίνει. **Δεν υπάρχει τέτοιο πράγμα όπως "το ζητάτε".**

Δεν υπάρχει ένας μόνο "σωστός" τρόπος αντίδρασης στη σεξουαλική παρενόχληση. Κάθε κατάσταση είναι μοναδική. Συχνά μπορεί να είναι χρήσιμο να ξεκινήσετε λέγοντας στο άτομο που παρενοχλεί να σταματήσει. Δώστε του ή της να καταλάβει ότι αυτή η συμπεριφορά δεν είναι εντάξει μαζί σας. Μερικές φορές αυτό είναι αρκετό, αλλά όχι πάντα. Ο παρενοχλητής μπορεί να μη σταματήσει. Μπορεί ακόμη και να γελάσει με το αίτημά σας, να σας πειράξει ή να σας ενοχλήσει περισσότερο.

Γι' αυτό είναι σημαντικό να μοιράζεστε τι συμβαίνει με άλλους ανθρώπους που εμπιστεύεστε. Υπάρχει κάποιος γονέας, συγγενής, προπονητής ή δάσκαλος στον οποίο μπορείτε να μιλήσετε; Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι μπορεί να νιώθετε αμήχανα να μιλήσετε για τη σεξουαλική παρενόχληση στην αρχή. Ωστόσο, αυτό το άβολο συναίσθημα φεύγει γρήγορα μετά από ένα λεπτό περίπου συζήτησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το να το πείτε σε κάποιον νωρίτερα οδηγεί σε ταχύτερα αποτελέσματα και λιγότερα προβλήματα στη συνέχεια, οπότε αξίζει τον κόπο.

Μπορεί να σας βοηθήσει να κρατάτε αρχείο των γεγονότων που συνέβησαν. Σημειώστε ημερομηνίες και σύντομες περιγραφές σε ένα ημερολόγιο. Αποθηκεύστε τυχόν προσβλητικές φωτογραφίες, βίντεο, κείμενα ή μηνύματα άμεσης επικοινωνίας ως αποδεικτικά στοιχεία. Με αυτόν τον τρόπο θα τα έχετε στη διάθεσή σας αν το σχολείο ή η οικογένειά σας χρειαστεί να προβεί σε νομικές ενέργειες. Για να αποφύγετε να ξαναπεράσετε το συναίσθημα της αναστάτωσης, αποθηκεύστε αυτά τα αποδεικτικά στοιχεία κάπου όπου δεν χρειάζεται να τα βλέπετε κάθε μέρα.

Πρακτικά, μερικές από τις ενέργειες που θα μπορούσατε να κάνετε είναι:

- Αποκλείστε το άτομο/τα άτομα που σας παρενοχλούν
- Μιλήστε στους φίλους σας ή σε έναν ενήλικα που εμπιστεύεστε
- Πείτε στους εμπλεκόμενους να σταματήσουν ή να κατεβάσουν την εικόνα/τα σχόλια.
- Αναφορά στο κοινωνικό δίκτυο και στην αστυνομία
- Μιλήστε σε μια γραμμή βοήθειας και αναζητήστε επαγγελματική υποστήριξη
- Προσπαθήστε να μην νιώθετε αμηχανία γι' αυτό, μην κατηγορείτε τον εαυτό σας και σταματήστε να ανησυχείτε για τις συνέπειες της αναφοράς: είναι πάντα προς όφελός σας!

Αντιμέτωπιση της διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης: Συμβουλές για τους παρευρισκόμενους

Οι παρευρισκόμενοι παίζουν σημαντικό ρόλο στη διακοπή του διαδικτυακού εκφοβισμού και της διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης. Αν δείτε κάποιον που δέχεται παρενόχληση, αναλάβετε δράση. Αν αισθάνεστε ασφαλές και φυσικό να μιλήσετε, πείτε: "Ελα, πάμε να φύγουμε από εδώ" στο άτομο που βλέπετε να παρενοχλείται. Πιθανότατα δεν θα πρέπει να προσπαθήσετε να αλλάξετε τη συμπεριφορά του δράστη μόνοι σας, αλλά δεν πειράζει να ενημερώσετε τον δράστη ότι οι άνθρωποι παρακολουθούν και θα αναμειχθούν.

Αν δεν αισθάνεστε ότι μπορείτε να πείτε κάτι τη στιγμή που βλέπετε το περιστατικό, αναφέρετε το συμβάν σε έναν καθηγητή, έναν διευθυντή, τον προπονητή, το αφεντικό σας ή σε κάποιον άλλο. Αυτό δεν είναι καρφί. Είναι το να υπερασπίζεσαι αυτό που είναι σωστό. Σε κανέναν δεν αξίζει να παρενοχλείται. Θα μπορούσατε επίσης να μιλήσετε στο θύμα μετά και να του προσφέρετε υποστήριξη. Πείτε ότι πιστεύετε ότι αυτό που συνέβη δεν είναι εντάξει και προσφέρετε κάποιες ιδέες για την αντιμετώπιση της παρενόχλησης.

Εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι νέοι στην υποβολή εκθέσεων

Οι νέοι συνήθως αναφέρουν μια σειρά από εμπόδια που μπορεί να τους εμποδίζουν να καταγγείλουν τη σεξουαλική παρενόχληση στο διαδίκτυο, για παράδειγμα σε γονέα ή κηδεμόνα, δάσκαλο, αστυνομία ή κοινωνικό δίκτυο. Τα πιο συνηθισμένα εμπόδια στην αναζήτηση βοήθειας είναι τα εξής:

- Ντρέπομαι πάρα πολύ
- Ανησυχούσε για το τι θα συνέβαινε στη συνέχεια
- Ανησυχείτε μήπως στοχοποιηθείτε από τους εμπλεκόμενους
- Ανησυχούν ότι αυτοί φταίνε
- Θα προτιμούσαν να το λύσουν μόνοι τους

Τα εμπόδια αυτά υπάρχουν είτε πρόκειται να καταγγείλουν τα περιστατικά αυτά στην αστυνομία, είτε στην οικογένειά τους, είτε στα κοινωνικά τους δίκτυα, είτε στους δασκάλους τους. Η εμπιστευτικότητα, η ιδιωτική ζωή και ο σεβασμός είναι βασικά ζητήματα κατά την αναφορά τέτοιων περιστατικών ή κατά τη λήψη σχετικών αναφορών.

Γραμμές βοήθειας και υπηρεσίες στις οποίες μπορείτε να απευθυνθείτε σε περίπτωση σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο

Ελλάδα

Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων

Απευθύνεται σε γυναίκες που δέχονται σωματική, ψυχολογική, λεκτική, οικονομική, σεξουαλική βία, γυναίκες που έχουν υποστεί βιασμό ή απόπειρα βιασμού, που έχουν πέσει θύματα πορνείας, εμπορίας ανθρώπων ή που έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση.

Αριθμός τηλεφώνου (24ωρη υποστήριξη): 15900

Δικτυακός τόπος: <https://isotita.gr/>

Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου

Το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου (Ε.Κ.Α.Δ.) έχει ως απώτερο στόχο την προώθηση της ασφαλέστερης, υπεύθυνης και καλύτερης χρήσης του διαδικτύου και των κινητών τεχνολογιών από τα παιδιά και τους νέους, αλληλεπιδρώντας με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς για τη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος μεταξύ σπιτιού και σχολείου και μεταξύ των γενεών. Η Γραμμή Βοήθειας του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου (SIC), 210 6007686, προσφέρει υποστήριξη μέσω τηλεφώνου, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και συνομιλίας σε περιπτώσεις επιβλαβούς περιεχομένου και συμπεριφοράς, όπως η υπερβολική χρήση του διαδικτύου, ο εκφοβισμός ή η έκθεση σε ακατάλληλο διαδικτυακό περιεχόμενο. Απευθύνεται κυρίως σε ανηλίκους, γονείς και εκπαιδευτικούς, αλλά μπορεί επίσης να απευθυνθεί στο κοινό, στη βιομηχανία, στην κυβέρνηση και στις δημόσιες υπηρεσίες.

Αριθμός τηλεφώνου: +30 210 6007686

Δικτυακός τόπος: <https://www.betterinternetforkids.eu/sic/greece>



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE



SEAL
CYPRUS

Γραμμή SOS 15900

Αυτή η τηλεφωνική γραμμή είναι μια εθνική υπηρεσία που επιτρέπει στις γυναίκες που είναι θύματα οποιασδήποτε μορφής βίας να επικοινωνούν απευθείας με έναν οργανισμό που ασχολείται με θέματα βίας λόγω φύλου. Οι σύμβουλοι της τηλεφωνικής γραμμής είναι ψυχολόγοι και κοινωνιολόγοι που παρέχουν άμεση βοήθεια στα θύματα βίας 24 ώρες την ημέρα, 7 ημέρες την εβδομάδα. Οι γυναίκες έχουν τη δυνατότητα να μιλήσουν με έναν σύμβουλο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η υπηρεσία αυτή απευθύνεται σε γυναίκες που κακοποιήθηκαν σωματικά, σε γυναίκες που έπεσαν θύματα ψυχολογικής, συναισθηματικής ή λεκτικής βίας ή σε γυναίκες που έπεσαν θύματα πορνείας ή εμπορίας ανθρώπων.

Web: <https://womensos.gr/>

Ρουμανία**Organizatia Salvati copiii**

Η οργάνωση Save the Children προσφέρει υποστήριξη για την προστασία των δικαιωμάτων των νέων και την ενεργό συμμετοχή τους στην κοινωνία. Μέσω του προγράμματος "Εκπαίδευση για την Υγεία", η οργάνωση υποστηρίζει την ανάπτυξη μιας σχολικής κουλτούρας που προάγει τη σωματική και συναισθηματική υγεία των παιδιών και τα προστατεύει από τη βίαιη συμπεριφορά.

Επικοινωνία: +40 752 02 59 17

Web: <https://www.salvaticopiii.ro/cine-suntem/unde-suntem-activi/constanta>

Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați

Ο Εθνικός Οργανισμός Ίσων Ευκαιριών για Γυναίκες και Άνδρες έχει δημιουργήσει μια δωρεάν τηλεφωνική γραμμή για τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας προκειμένου να καταγγέλλουν καταστάσεις βίας, εμπορίας ανθρώπων, διακρίσεων λόγω φύλου ή πολλαπλών διακρίσεων. Η υπηρεσία αυτή είναι διαθέσιμη 24 ώρες την ημέρα, 7 ημέρες την εβδομάδα. Οι σύμβουλοι παρέχουν σύντομη ενημέρωση σχετικά με τα μέτρα που μπορούν να λάβουν για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, την παροχή πρωτοβάθμιας νομικής και ψυχολογικής συμβουλευτικής και την παραπομπή των θυμάτων στους αρμόδιους φορείς της περιοχής τους, όπου θα λάβουν υποστήριξη και καθοδήγηση προς τις διαθέσιμες υπηρεσίες της περιοχής.

Επικοινωνία: 0800 500 333

Web: <https://anes.gov.ro/>



Erasmus+

ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTETEAM 4
excellenceSEAL
CYPRUS

Κύπρος**Γραμμή βοήθειας 1440 - ΣΠΑΒΟ**

Η υπηρεσία αυτή υποστηρίζεται από την Ένωση για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια, μια ΜΚΟ που παρέχει υποστήριξη σε θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Η γραμμή στελεχώνεται από ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς, εκπαιδευμένους στη χρήση τεχνικών επικοινωνίας μέσω τηλεφώνου. Η γραμμή είναι δωρεάν και είναι διαθέσιμη 24 ώρες την ημέρα, 365 ημέρες το χρόνο. Παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη για θέματα ενδοοικογενειακής βίας, πληροφορίες για άλλες υπηρεσίες που σχετίζονται με θέματα ενδοοικογενειακής βίας και για τα νομικά δικαιώματα και τις επιλογές των θυμάτων, προκειμένου να βρουν την καλύτερη δυνατή λύση στο πρόβλημά τους.

Καταφύγια - ΣΠΑΒΟ

Ο Σύνδεσμος για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια δημιούργησε καταφύγια που χρησιμεύουν ως ασφαλείς εγκαταστάσεις προσωρινής φιλοξενίας για τις γυναίκες και τα παιδιά τους που έχουν πέσει θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Επιπλέον, ο οργανισμός στοχεύει στην ενδυνάμωση των γυναικών, παρέχοντάς τους συμβουλευτικές υπηρεσίες και βοηθώντας τις να σπάσουν τον κύκλο της βίας με την αντιμετώπιση των προβλημάτων τους. Η λειτουργία του καταφυγίου διέπεται από κανονισμούς για την καλύτερη συμβίωση των φιλοξενούμενων και στοχεύει στην εξασφάλιση ενός ήρεμου, ασφαλούς και ευχάριστου περιβάλλοντος για όλους. Το καταφύγιο λειτουργεί βάσει κανονισμών για την καλύτερη συμβίωση των φιλοξενούμενων και στοχεύει στην εξασφάλιση ενός ήρεμου, ασφαλούς και ευχάριστου περιβάλλοντος για όλους. Αυτή τη στιγμή, λειτουργούν δύο καταφύγια στο πλαίσιο του Συλλόγου.

Δικτυακός τόπος: <https://domviolence.org.cy/en/>

Επικοινωνία: 22 339001

Γερμανία**Jugend.support**

Πρόκειται για μια υπηρεσία παροχής συμβουλών και βοήθειας για παιδιά ηλικίας 12 ετών και άνω και για νέους. Η υπηρεσία αυτή έχει σκοπό να σας υποστηρίξει εάν έχετε προβλήματα ή άγχος στο διαδίκτυο. Εδώ μπορεί κανείς να βρει πληροφορίες για διάφορα θέματα, συμβουλές για το πώς να βοηθήσεις τον εαυτό σου και πώς να προστατευτείς, συμβουλευτικά κέντρα που μπορούν να σε βοηθήσουν εμπιστευτικά και δωρεάν, πληροφορίες για το πώς να αναφέρεις περιεχόμενο που δεν είναι εντάξει και πού μπορείς να καταγγείλεις αν κάποιος παραβιάζει τους κανόνες.

Η ιδέα για την υποστήριξη του jugend.support προήλθε από το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικογενειακών Υποθέσεων, Τρίτης Ηλικίας, Γυναικών και Νεολαίας. Εκεί παρατηρήθηκε ότι πολλά προβλήματα συνδέονται με τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των

**Erasmus+****ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE****4 TEAM 4
excellence****SEAL
CYPRUS**

εφαρμογών. Προκειμένου να παρέχονται γρήγορες συμβουλές και βοήθεια, δημιουργήθηκε αυτός ο ιστότοπος από την πρωτοβουλία της ΕΕ klicksafe σε συνεργασία με το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικογενειακών Υποθέσεων. Η πλατφόρμα συμβουλών και βοήθειας συντηρείται επί του παρόντος από την Ένωση JUUUPPORT.

Επικοινωνία: redaktion@jugend.support

Web: <https://www.jugend.support/>

Hilfe-Telefon Sexueller Missbrauch

Η Γραμμή Βοήθειας για τη Σεξουαλική Κακοποίηση και η σχετική διαδικτυακή συμβουλευτική είναι υπηρεσίες που προσφέρονται από την Ένωση N.I.N.A. - που χρηματοδοτείται από τον Ανεξάρτητο Επίτροπο για τη Σεξουαλική Κακοποίηση των Παιδιών. Εδώ και πολλά χρόνια, το σωματείο N.I.N.A. εργάζεται σε διάφορα επίπεδα για την καλύτερη προστασία των παιδιών και των νέων από τη σεξουαλική βία. Η συμβουλευτική, αλλά και η ευαισθητοποίηση και η έρευνα αποτελούν τους κύριους τομείς εργασίας και ευθύνης. Περισσότερες πληροφορίες για την ένωση μπορείτε να βρείτε στη διεύθυνση www.nina-info.de.

Ο σύλλογος συμβουλεύει όλους τους ανθρώπους που έχουν απορίες σχετικά με το θέμα και αναζητούν υποστήριξη. Το προσωπικό αφιερώνει χρόνο για να κατανοήσει τι διακυβεύεται. Τόσο στην τηλεφωνική όσο και στην ηλεκτρονική συμβουλευτική, οι άνθρωποι παραμένουν ανώνυμοι. Δεν λένε ποιοι είναι και δεν χρειάζονται το όνομα ή τον τόπο διαμονής των ανθρώπων που τηλεφωνούν ή γράφουν.

Όποιος απευθύνεται στην υπηρεσία αυτή το κάνει εθελοντικά και μπορεί να διακόψει τη συμβουλευτική ανά πάσα στιγμή. Οι άνθρωποι που βρίσκονται σε κρίση προσπαθούν να σταθεροποιηθούν, να ανακουφιστούν και να ενημερωθούν για τις επιλογές τους. Δεν λαμβάνονται αποφάσεις για άλλους. Ούτε δίνονται λύσεις. Ωστόσο, δίνονται σαφείς συμβουλές για το τι είναι σημαντικό και τι μπορεί να γίνει για την προσωπική προστασία και για την προστασία των παιδιών και των νέων.

Οι αρχές της συμβουλευτικής μας είναι η εμπιστευτικότητα, η εκτίμηση, ο σεβασμός και η ενσυναίσθηση.

Επικοινωνία: +4 8002255530

Web: <https://www.hilfe-telefon-missbrauch.online/>

Trau Dich!

Ο στόχος της "Πανελλαδικής Πρωτοβουλίας για την πρόληψη της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών "Trau dich!" (Τολμήστε!) είναι να ενισχύσει και να προωθήσει τα παιδιά σε μια θετική συνολική αντίληψη ανατροφής και εκπαίδευσης. Η πρωτοβουλία βασίζεται στην προσέγγιση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού και σε μια ολοκληρωμένη αντίληψη της σεξουαλικής αγωγής. Στο πλαίσιο της πρόληψης της σεξουαλικής κακοποίησης, ασχολείται ιδιαίτερα με τα δικαιώματα των παιδιών στην προστασία από τη βία, την κακοποίηση και την εκμετάλλευση, στη σωματική ακεραιότητα και την αξιοπρέπεια, καθώς και με το δικαίωμά τους στην ασφάλεια, την υποστήριξη και τη βοήθεια. Τα παιδιά καθίστανται ικανά να



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

μιλούν και μαθαίνουν στρατηγικές για την αντιμετώπιση συγκρούσεων και παραβιάσεων των ορίων. Ενθαρρύνονται να εμπιστεύονται κάποιον αν χρειαστεί και να ζητούν βοήθεια. Τα παιδιά λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τα σημεία επαφής και παρακινούνται να αναζητήσουν βοήθεια από μόνα τους, αν χρειαστεί.

Μια άλλη συνιστώσα της πρωτοβουλίας είναι να δώσει ώθηση για την εφαρμογή κατευθυντήριων γραμμών και εννοιών προστασίας στα σχολεία, να αυξήσει τις γνώσεις και τις ικανότητες των γονέων και του παιδαγωγικού προσωπικού στα σχολεία σχετικά με τη σεξουαλική κακοποίηση και την αντιμετώπιση συγκεκριμένων περιπτώσεων κακοποίησης.

Η έμφαση δίνεται στους ακόλουθους στόχους: Η εκπαίδευση και η ενημέρωση των παιδιών με τη συμμετοχή των γονέων και των επαγγελματιών της εκπαίδευσης και της ψυχολογίας- η δημοσιοποίηση των συμβουλευτικών υπηρεσιών και των σημείων επαφής και η υποστήριξη του συστήματος βοήθειας, μεταξύ άλλων με τη δικτύωση των φορέων σε τοπικό επίπεδο- η προσφορά περαιτέρω κατάρτισης για τους επαγγελματίες της εκπαίδευσης και η τόνωση της ανάπτυξης στρατηγικών πρόληψης σε θεσμικό επίπεδο- η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας και η αντικειμενοποίηση του συνολικού θέματος.

Επικοινωνία: +4 8002255530

Web: <https://www.multiplikatoren.trau-dich.de/>

Wildwasser

Το Wildwasser ήταν αρχικά μια ομάδα αυτοβοήθειας γυναικών που συναντήθηκαν στο Βερολίνο στις αρχές της δεκαετίας του 1980. Από εκεί, το κίνημα εξαπλώθηκε και δημιουργήθηκαν όλο και περισσότερες ομάδες Wildwasser.

Σήμερα, υπάρχουν σε πολλά μέρη επαγγελματικά συμβουλευτικά κέντρα με επίκεντρο τη σεξουαλική βία που ονομάζονται Wildwasser. Το ψυχολογικό και παιδαγωγικό προσωπικό συμβουλεύει όσους πλήττονται από τη σεξουαλικοποιημένη βία. Άλλα καθήκοντα περιλαμβάνουν τις δημόσιες σχέσεις, την πρόληψη, την κατάρτιση και την εποπτεία.

Τα συμβουλευτικά κέντρα είναι ανεξάρτητα και δεν είναι ενωμένα κάτω από μια κοινή ένωση Wildwasser. Είναι διαφορετικές, ανεξάρτητες οργανώσεις που έχουν δημιουργήσει τις δικές τους υπηρεσίες και επικεντρώνονται στο όνομα Wildwasser.

Επικοινωνία: info@wildwasser.de

Web: <https://wildwasser.de/>



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

Άσκηση 3: Μιλήστε στη Σάρα

Στόχοι:

- Εξάσκηση των γνώσεων που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια της ενότητας
- Συνειδητοποιήστε τις ευθύνες όλων των ατόμων που εμπλέκονται σε ένα περιστατικό διαδικτυακής σεξουαλικής παρενόχλησης.
- Να κατανοήσουν τη σημασία της ταχύτερης δυνατής αντιμετώπισης τέτοιων περιστατικών
- Διατυπώστε ανατροφοδότηση προς τους συναδέλφους σας

Διάρκεια: 20 λεπτά

Εργαλεία: στυλό, χαρτί/φόρουμ, συζήτηση

Μέθοδοι: μελέτη περίπτωσης, συζητήσεις στην τάξη, περιγραφή, σύγκριση

Περιγραφή της άσκησης: Κατά τη διάρκεια αυτής της άσκησης, θα διαβάσετε την περίπτωση της Σάρας και την εμπειρία της σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο. Φανταστείτε ότι είστε φίλη της Σάρας και ότι σας εμπιστεύεται την ιστορία της. Περιγράψτε την αντίδρασή σας και τα βήματα που θα ακολουθήσετε για την αντιμετώπιση του περιστατικού. Συζητήστε το με τους συναδέλφους σας.

Καθήκοντα:

- Διαβάστε την ιστορία της Sara:

Η Σάρα, ηλικίας 13 ετών, ζει στο Μπέρμιγχαμ, μια μεγάλη πόλη της Αγγλίας στο Ηνωμένο Βασίλειο. Πρόσφατα συνομίλησε στο διαδίκτυο με ένα αγόρι της προηγούμενης τάξης, το οποίο της αρέσει πολύ. Αισθάνεται πολύ κολακευμένη από την προσοχή του, ιδιαίτερα επειδή το τελευταίο διάστημα τα πράγματα στο σπίτι της ήταν δύσκολα, καθώς η μητέρα της ήταν άρρωστη. Όταν της ζήτησε ένα γυμνό, αποφάσισε να της στείλει ένα, ελπίζοντας ότι θα μπορούσε να βγει μαζί της.

Αλλά τώρα κάποιος της είπε ότι η γυμνή φωτογραφία της έχει αναρτηθεί σε δύο διαφορετικούς λογαριασμούς στο Instagram με την ονομασία "Slags_of_Birmingham_xx" και "Brum_beef_100". Νιώθει αναστατωμένη και δεν ξέρει τι να κάνει. Δεν είναι σίγουρη αν είναι αλήθεια και αν το έκανε το αγόρι, καθώς δεν έχει πρόσβαση στους λογαριασμούς, καθώς είναι 'ιδιωτικοί' και λένε ότι πρέπει να στείλεις κουτσομπολιά ή εικόνες για να σου επιτραπεί να τους ακολουθήσεις.

Φοβάται πολύ να το πει σε κανέναν, γιατί πιστεύει ότι μπορεί να έχει προβλήματα με την αστυνομία και ότι θα την κατηγορήσουν ότι έστειλε εικόνες του εαυτού της. Ανησυχεί ότι και το αγόρι μπορεί να μπλέξει σε μπελάδες. Ντρέπεται πολύ να μιλήσει στους γονείς της ή σε κάποιον δάσκαλο. Αισθάνεται ότι όλοι έχουν δει την εικόνα και δεν θέλει να πάει στο σχολείο. Έχει σκεφτεί ακόμη και να αυτοκτονήσει.

- Είστε ένας ενήλικας φίλος της Σάρας και επιτέλους βρίσκει το κουράγιο να σας πει τι έχει συμβεί. Τι θα της λέγατε; Πώς θα την υποστηρίζατε; Τι θα τη συμβουλεύατε να κάνει;



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

Γράψτε την απάντησή σας και συζητήστε την με τους συναδέλφους σας. Αποφασίστε για τον καλύτερο τρόπο να προχωρήσετε.

- Τώρα, διαβάστε το τέλος της αληθινής της ιστορίας:

Ένας δάσκαλος παρατηρεί ότι φαίνεται πολύ αφηρημένη και ήσυχη στην τάξη και ακούει μερικά σχόλια άλλων μαθητών που τον κάνουν να πιστεύει ότι κάτι συνέβαινε. Στο τέλος της τάξης, ζητά να της μιλήσει για να ελέγξει αν όλα ήταν εντάξει. Παρόλο που εκείνη δεν αισθάνεται ότι μπορεί να του τα πει όλα, εκείνος της λέει σε ποιους θα μπορούσε να μιλήσει στο σχολείο και τη διαβεβαιώνει ότι θα την βοηθήσουν.

Αυτό της δίνει αυτοπεποίθηση για να μιλήσει σε άλλο μέλος του προσωπικού του σχολείου την επόμενη ημέρα. Το σχολείο είναι πραγματικά υποστηρικτικό και τη διαβεβαιώνει ότι θα τη βοηθήσουν να το αντιμετωπίσει. Μιλάνε στο αγόρι και τους φίλους του και τους αναγκάζουν να διαγράψουν τις εικόνες. Το σχολείο μιλάει σε όλους τους μαθητές που ακολουθούν τους λογαριασμούς στο Instagram. Το σχολείο εμπλέκει την αστυνομία, αλλά η αστυνομία είπε ότι δεν μπορεί να κάνει τίποτα χωρίς αποδείξεις ότι η γυμνή φωτογραφία ήταν στον λογαριασμό του Instagram.

- Πώς θα σχολιάζατε αυτό που συνέβη; Πιστεύετε ότι αυτό είναι ένα "ευτυχές τέλος" για τη Σάρα ή όχι; Τι άλλο θα μπορούσε να γίνει για να βοηθηθεί η παρέμβαση της αστυνομίας;

Διδάγματα: Η επίρριψη ευθυνών στη Σάρα ή σε οποιοδήποτε άλλο θύμα δεν αποτελεί επιλογή. Όλοι πρέπει να είναι σε εγρήγορση για να βοηθήσουν και να υποστηρίξουν τα θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο, επισημαίνοντας ότι δεν φταίνε. Είναι δική μας ευθύνη να αναλάβουμε δράση σε παρόμοιες περιπτώσεις και να ενδυναμώσουμε τα θύματα και τους παρευρισκόμενους να καταγγείλουν.

Επέκταση: Ερευνήστε τους όρους slut- shaming και victim-blaming. Πώς σχετίζονται με τη διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση;

Φόρουμ

Στόχοι:

- Προσδιορίστε τους τρόπους αντίδρασης σε περιστατικά σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο
- Να κατανοήσουν την οπτική γωνία του θύματος και τα εμπόδια που αντιμετωπίζει στην αναφορά τέτοιων περιστατικών
- Συνειδητοποιήστε την παραβίαση των δικαιωμάτων του θύματος και τις ευθύνες σας για την υποστήριξη και την ενδυνάμωση του θύματος

Σας προσκαλούμε να περιγράψετε/ γράψετε τι γνωρίζετε ήδη για το θέμα "Σεξουαλική παρενόχληση στο διαδίκτυο" στο φόρουμ Γνωρίζω-Θέλω-Μαθαίνω.

Καθήκοντα:

- Συζητήστε και απαντήστε στις ερωτήσεις
- Μοιραστείτε τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσετε για να αντιμετωπίσετε ένα περιστατικό σεξουαλικής παρενόχλησης στο διαδίκτυο
- Απαντήστε δύο φορές στους συναδέλφους σας



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE



SEAL
CYPRUS

4. Ενότητα 4 - Εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, θα είστε σε θέση να:

- Να κατανοήσουν και να προσδιορίσουν ποια είδη συμπεριφοράς συνιστούν διαδικτυακό εκφοβισμό
- Να διακρίνετε την ευγενική και σεβαστή συμπεριφορά στο διαδίκτυο από την αγενή συμπεριφορά
- Εξετάστε τις επιπτώσεις του διαδικτυακού εκφοβισμού στα θύματα και στους μάρτυρες.
- Εξηγήστε τη σύνδεση μεταξύ διαδικτυακού και μη διαδικτυακού εκφοβισμού
- Καθορισμός των ενεργειών που πρέπει να αναληφθούν ως απάντηση στον διαδικτυακό εκφοβισμό
- Αναγνωρίζουν τη σημασία της ενσυναίσθησης
- Οργάνωση της αντιμετώπισης περιστατικών εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο
- Να αξιολογούν διαδικτυακές συμπεριφορές και να τις κρίνουν με βάση τα χαρακτηριστικά του διαδικτυακού εκφοβισμού
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με την ενεργητική ακρόαση και την ενσυναίσθηση
- Συστήστε τρόπους αντίδρασης και αναφοράς φαινομένων διαδικτυακού εκφοβισμού
- Επιλέξτε τους αποτελεσματικούς τρόπους ενθάρρυνσης και ενδυνάμωσης των θυμάτων και των παρευρισκομένων για την αντιμετώπιση του διαδικτυακού εκφοβισμού.

Εισαγωγή

Πριν από δέκα χρόνια, δεν φανταζόμασταν ότι ο εκφοβισμός θα μπορούσε να συμβεί σε έναν κυβερνοχώρο. Ωστόσο, καθώς το Διαδίκτυο αναπτύσσεται και οι κινητές συσκευές γίνονται δημοφιλείς, εμείς, όχι μόνο τα παιδιά αλλά και οι ενήλικες, είμαστε εκτεθειμένοι στον διαδικτυακό εκφοβισμό. Μπορεί να συμβεί σε οποιονδήποτε²⁸.

Ο εκφοβισμός είναι κάθε δραστηριότητα που χρησιμοποιεί βία ή απειλές για να καταδιώξει ανθρώπους και να τους κάνει να νιώσουν άσχημα. Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι ένα είδος εκφοβισμού που χρησιμοποιεί ηλεκτρονικά μέσα.

Τα άτομα που εκφοβίζουν στον κυβερνοχώρο μπορούν να χρησιμοποιήσουν ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, άμεσα μηνύματα (IM), μηνύματα κειμένου και εικόνες με πρόσβαση από ένα τηλέφωνο ή έναν υπολογιστή. Ιστοσελίδες, ιστολόγια, δωμάτια συνομιλίας και ιστότοποι κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook και το MySpace μπορούν επίσης να μεταφέρουν εκφοβιστικά μηνύματα και εικόνες. Ο διαδικτυακός εκφοβισμός ονομάζεται μερικές φορές και διαδικτυακή παρενόχληση, ιδίως αν αφορά ενήλικες.

Μεταξύ των παραδοσιακών μορφών εκφοβισμού και του διαδικτυακού εκφοβισμού υπάρχουν ομοιότητες και διαφορές. Δεν είναι κάθε παραδοσιακός εκφοβισμός και κυβερνοεκφοβισμός όμοιοι, αλλά γενικά παρουσιάζουν τρία κοινά χαρακτηριστικά: (1) η συμπεριφορά είναι επιθετική, (2) υπάρχει ανισορροπία ισχύος μεταξύ του θύματος και του θύτη και (3) η συμπεριφορά επαναλαμβάνεται. Ωστόσο, ο διαδικτυακός εκφοβισμός παρουσιάζει αρκετές διαφορές λόγω της περιβαλλοντικής του ιδιαιτερότητας.

- a. Η αβεβαιότητα του δράστη: τα παιδιά γνωρίζουν ποιος τα εκφοβίζει στον παραδοσιακό εκφοβισμό. Ωστόσο, τα θύματα του διαδικτυακού εκφοβισμού μπορεί να μην γνωρίζουν

²⁸ <https://eps415cyberbullying.weebly.com/cyberbullying-introduction.html>

ποιος τα εκφοβίζει. Αυτό οφείλεται στην ανωνυμία του κυβερνοχώρου. Οι δράστες μπορούν να κρύψουν ή να κατασκευάσουν την ταυτότητά τους. Μπορεί να είναι φίλοι των θυμάτων, όπως εκείνοι του παραδοσιακού εκφοβισμού, αλλά μπορεί να είναι εντελώς άγνωστοι ή ακόμη και γονείς των φίλων τους.

- b. 24ωρη προσβασιμότητα: σε αντίθεση με τον παραδοσιακό εκφοβισμό, τα θύματα μπορούν να χαλαρώσουν όταν βρίσκονται στο σπίτι τους, ο διαδικτυακός εκφοβισμός μπορεί να συνεχιστεί 24 ώρες κάθε φορά που είναι ενεργοποιημένη μια ηλεκτρονική συσκευή του θύματος.
- c. Ο φόβος της ανάκλησης των τεχνολογικών προνομίων: πιθανώς η πρώτη αντίδραση των γονέων όταν μαθαίνουν ότι το παιδί τους δέχεται διαδικτυακό εκφοβισμό, μπορεί να στερήσουν τις ηλεκτρονικές συσκευές από το παιδί τους. Αυτό μπορεί να βοηθήσει στο να μην εκθέσουν το παιδί τους στον διαδικτυακό εκφοβισμό, αλλά αυτό μπορεί επίσης να αποσυνδέσει το παιδί τους από τους φίλους του, δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος της νέας γενιάς επικοινωνεί μέσω κινητών τηλεφώνων και φορητών υπολογιστών.

Γωνιά αντανάκλασης



Source: © Milt Priggee, 2007

Λέει ότι φοβάται να γυρίσει σπίτι, γιατί εκεί βρίσκεται ο υπολογιστής του

Πώς θα σχολιάζατε αυτή την εικόνα;

Περισσότερη προσοχή έχει δοθεί, φυσικά, στα περιστατικά διαδικτυακού εκφοβισμού μεταξύ παιδιών και εφήβων. Σταματάει όταν κάποιος γίνεται 18 ετών; Συζητήστε το με τους συναδέλφους σας.

[μια απάντηση για τους εκπαιδευτές: Η εμπλοκή στον παραδοσιακό εκφοβισμό έχει αποδειχθεί ότι συνδέεται στενά με την ηλικία. Καθώς τα παιδιά μεγαλώνουν, είναι λιγότερο πιθανό να πέσουν θύματα εκφοβισμού ή να εκφοβίσουν άλλους. Ωστόσο, παραμένει ασαφές αν υπάρχει παρόμοια τάση για τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο. Οι περισσότερες μελέτες τείνουν να υποδηλώνουν ότι η πιθανότητα εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο δεν σχετίζεται με την ηλικία ενός παιδιού. Από την άποψη αυτή, υπάρχουν ενδείξεις ότι ο εκφοβισμός και ο διαδικτυακός εκφοβισμός συχνά συνεχίζονται και στην ενήλικη ζωή (π.χ. παρενόχληση στο χώρο εργασίας). Ο εκφοβισμός στον

κυβερνοχώρο μεταξύ των ενηλίκων συμβαίνει σε ποικίλους χώρους, από τα κοινωνικά περιβάλλοντα στο διαδίκτυο έως τις ηλεκτρονικές, εργασιακές επικοινωνίες- μπορεί επίσης να αποτελεί την επέκταση των σχέσεων εκτός σύνδεσης. Οι συμπεριφορές εκφοβισμού μπορούν να επηρεάσουν το ηθικό των εργαζομένων και τις οικονομικές επιδόσεις ενός οργανισμού. Ειδικότερα, μπορεί να επηρεαστεί η ικανότητα του θύματος να εκτελεί την εργασία του/της. Επιπλέον, σύμφωνα με έρευνες, ο διαδικτυακός εκφοβισμός των ενηλίκων λαμβάνει συχνά τη μορφή τρολάριατος (επίμονα καταχρηστικά σχόλια σε έναν ιστότοπο) και δεν συνδέεται ρητά με δημογραφικούς δείκτες όπως το φύλο και η εθνικότητα].

Τι είναι ο διαδικτυακός εκφοβισμός;

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι εκφοβισμός με τη χρήση της τεχνολογίας. Για παράδειγμα, περιλαμβάνει τη χρήση του διαδικτύου, του κινητού τηλεφώνου ή άλλης τεχνολογίας, όπως η κάμερα, για να εκφοβίσει και να πληγώσει ή να φέρει σε δύσκολη θέση κάποιον.²⁹ Μπορεί να συμβεί ανώνυμα, οποιαδήποτε ώρα, οποιαδήποτε και να φτάσει σε ένα τεράστιο ακροατήριο.³⁰

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός έχει ορισμένα μοναδικά χαρακτηριστικά:³¹

- Επιτρέπει σε ένα δυνητικά άπειρο κοινό να βλέπει ή να συμμετέχει
- Συχνά είναι ανώνυμη, καθώς οι δράστες μπορούν να κρύβονται πίσω από ψεύτικες ταυτότητες.
- Η έκφρασή της είναι μόνιμη, καθώς οι πληροφορίες που αναρτώνται στο διαδίκτυο είναι δύσκολο να αφαιρεθούν και μπορεί να καταγραφούν και να αρχειοθετηθούν.
- Μπορεί να είναι δύσκολο να ξεφύγετε από τον εκφοβισμό, καθώς οι άνθρωποι συχνά χρησιμοποιούν την τεχνολογία καθημερινά και στην περίπτωση των κινητών τηλεφώνων μπορούν να είναι συνεχώς σε επαφή.
- Το περιεχόμενο μπορεί να αντιγραφεί εύκολα
- Το περιεχόμενο είναι συχνά αναζητήσιμο

Διαδικτυακός εκφοβισμός και ανθρώπινα δικαιώματα³²

Ο καθένας έχει το δικαίωμα να είναι σεβαστός, ασφαλής και απαλλαγμένος από τη βία, την παρενόχληση και τον εκφοβισμό. Μια ζωή χωρίς βία και σκληρή, εξευτελιστική και απάνθρωπη μεταχείριση αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα. Ο εκφοβισμός και η παρενόχληση μπορούν επίσης να οδηγήσουν σε παραβιάσεις μιας σειράς άλλων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν:

- **Το υψηλότερο εφικτό επίπεδο σωματικής και ψυχικής υγείας.** Ο εκφοβισμός και ο διαδικτυακός εκφοβισμός μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά τη σωματική και ψυχική σας υγεία προκαλώντας βλάβες με τη μορφή σωματικών τραυματισμών, ασθενειών που σχετίζονται με το άγχος, κατάθλιψης και άλλων προβλημάτων υγείας.

²⁹ Netsafe, συμβουλές για τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο για τους νέους. Στο www.netsafe.org.nz

³⁰ D Cross, T Shaw, I Hearn, M Epstein, H Monks, L L Lester, L Thomas, Australian Covert Bullying Prevalence Study (ACBPS), Ερευνητικό Κέντρο Προώθησης της Υγείας του Παιδιού, Πανεπιστήμιο Edith Cowan (2009)

³¹ S Shariff, Confronting Cyber-bullying (2009), σ. 44- danah boyd*, "Social Network Sites as Networked Publics: boyd, danah, Why Youth (Heart): Affordances, Dynamics, and Implications." στο Zizi Papacharissi (ed) Networked Self: Identity, Community, and Culture on Social Network Sites (2010), σελ 39-58- boyd, danah, Why Youth (Heart)

³² <https://humanrights.gov.au/our-work/commission-general/cyberbullying-human-rights-and-bystanders-0>



- **Εργασία και δίκαιες συνθήκες εργασίας.** Ο εκφοβισμός και ο διαδικτυακός εκφοβισμός μπορεί να οδηγήσουν σε μεγαλύτερη απουσία από τον χώρο εργασίας, σε κακή ή μειωμένη απόδοση και σε μη ασφαλές εργασιακό περιβάλλον.
- **Ελευθερία της έκφρασης και της διατύπωσης γνώμης χωρίς παρεμβάσεις.** Ο εκφοβισμός και ο διαδικτυακός εκφοβισμός μπορεί να επηρεάσει την ελευθερία σας να εκφράζετε συναισθήματα ή απόψεις, καθώς δεν αισθάνεστε πλέον ασφαλείς να το κάνετε.
- **Το δικαίωμα του παιδιού ή του νέου στον ελεύθερο χρόνο και το παιχνίδι.** Ο εκφοβισμός και ο διαδικτυακός εκφοβισμός συμβαίνουν συχνά εκεί όπου τα παιδιά και οι νέοι παίζουν και συναναστρέφονται, όπως στις σχολικές αυλές και στους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης. Όλα τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν σε δραστηριότητες αναψυχής σε ασφαλές περιβάλλον. Η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού εκφράζει συχνά ανησυχίες σχετικά με τον εκφοβισμό και τη σημασία της προστασίας των παιδιών και των νέων από την έκθεση στη βία, τον ρατσισμό και την πορνογραφία μέσω κινητών τηλεφώνων και άλλων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένου του διαδικτύου.
- **Το δικαίωμα στην εκπαίδευση,** επειδή μπορεί να σας κάνει να αισθάνεστε ανασφαλείς και ανεπιθύμητοι στο σχολείο και να επηρεάσει την επίδοσή σας.
- **Το δικαίωμα να είναι ελεύθεροι από βία,** ψυχική, συναισθηματική ή σωματική.

Αν και τα παραπάνω δικαιώματα δεν αποτελούν πλήρη κατάλογο, υποδεικνύουν το εύρος των δικαιωμάτων που μπορεί να παραβιαστούν από τον εκφοβισμό και τον διαδικτυακό εκφοβισμό.

Όπως όλοι οι άνθρωποι δικαιούνται να απολαμβάνουν όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, έχουν επίσης την ευθύνη να σέβονται τα δικαιώματα των άλλων. Η Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καλεί κάθε άτομο στην κοινωνία να προάγει τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών. Αυτό συμβαίνει επειδή ο εκφοβισμός στο διαδίκτυο και εκτός σύνδεσης είναι πρόβλημα όλων μας. Βασικές συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα σημειώνουν επίσης ότι τα άτομα έχουν υποχρεώσεις μεταξύ τους και απέναντι στην κοινότητά τους και έχουν την ευθύνη να προσπαθούν για την προώθηση και την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η προσέγγιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για την αντιμετώπιση του εκφοβισμού μάς επιτρέπει να εντοπίσουμε και να αντιμετωπίσουμε τη βλάβη στα δικαιώματα του θύματος και να ενθαρρύνουμε όλους μας να σεβόμαστε τα δικαιώματα των άλλων.

Τύποι εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός μπορεί να λάβει χώρα μέσω μιας ή περισσότερων από τις ακόλουθες δραστηριότητες³³ :

- **Φλεγόμενο**

Το φλάμινγκ είναι μια έντονη ανταλλαγή απόψεων μεταξύ δύο ή περισσότερων ατόμων που λαμβάνει χώρα μέσω οποιασδήποτε τεχνολογίας επικοινωνίας. Συνήθως λαμβάνει χώρα σε "δημόσια" περιβάλλοντα, όπως δωμάτια συνομιλίας ή ομάδες συζητήσεων, και όχι σε ιδιωτικές

³³ Kowalski, R. M., Limber, S. P., & Agatston, P. W. (2008). Εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο : Bullying in the Digital Age. Hoboken: Wiley.



ανταλλαγές e-mail. Εκ πρώτης όψευς, το flaming φαίνεται να συμβαίνει μεταξύ δύο ατόμων που βρίσκονται σε ισότιμο πεδίο ανταγωνισμού μεταξύ τους. Ωστόσο, μια ανυποψίαστη επιθετική πράξη από ένα άτομο μπορεί να δημιουργήσει μια ανισορροπία στον αγωνιστικό χώρο, η οποία γίνεται ακόμη μεγαλύτερη από το γεγονός ότι ο στόχος, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα, δεν είναι σίγουρος για το ποιον άλλον μπορεί να φέρει ο δράστης στον πόλεμο φλόγας. Έτσι, αυτό που μπορεί να φαίνεται στους παρατηρητές ως ισότιμο πεδίο ανταγωνισμού μπορεί να μην γίνεται αντιληπτό με αυτόν τον τρόπο από τα άτομα που εμπλέκονται άμεσα στην προσβλητική ανταλλαγή.

■ Παρενόχληση

Η παρενόχληση είναι μια μοναδική μορφή διαδικτυακού εκφοβισμού που περιλαμβάνει επαναλαμβανόμενα προσβλητικά μηνύματα που αποστέλλονται σε έναν στόχο. Συμβαίνει μέσω προσωπικών διαύλων επικοινωνίας, όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, αλλά μπορεί επίσης να επικοινωνείται σε δημόσια φόρουμ, όπως τα δωμάτια συνομιλίας και οι ομάδες συζήτησης. Ένας ή περισσότεροι δράστες στοχεύουν ένα θύμα. Ο δράστης ή οι δράστες στέλνουν εκατοντάδες ή χιλιάδες γραπτά μηνύματα στο κινητό τηλέφωνο του στόχου, αφήνοντας τον στόχο όχι μόνο με ένα σωρό ενοχλητικά μηνύματα αλλά και με έναν σημαντικό λογαριασμό τηλεφώνου. Υπάρχει μια ειδική ομάδα διαδικτυακών τραμπούκων, γνωστή ως "griefers". Πρόκειται για άτομα που παρενοχλούν σκόπιμα άλλους παίκτες σε διαδικτυακά παιχνίδια πολλαπλών παικτών.

Διαφορά μεταξύ 'παρενόχλησης' και 'flaming'

- Η παρενόχληση στον κυβερνοχώρο είναι πιο μακροπρόθεσμη από το flaming.
- Η παρενόχληση στον κυβερνοχώρο είναι πιο μονόπλευρη σε έναν μόνο στόχο.
- Η παρενόχληση στον κυβερνοχώρο μπορεί να έχει περισσότερους από έναν δράστες.
- Το flaming είναι μια αμοιβαία ανταλλαγή προσβολών μεταξύ των εμπλεκόμενων ατόμων.

■ Αποδοκιμασία

Ο διασυρμός είναι πληροφορίες για κάποιον άλλο που είναι υποτιμητικές και αναληθείς. Οι υποτιμητικές πληροφορίες μπορεί να αναρτηθούν σε μια ιστοσελίδα ή να διαδοθούν σε άλλους μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή άμεσων μηνυμάτων. Σε αυτή την κατηγορία διαδικτυακού εκφοβισμού περιλαμβάνεται η ανάρτηση ή η αποστολή ψηφιακά τροποποιημένων φωτογραφιών κάποιου, ιδίως με τρόπο που τον απεικονίζει με σεξουαλικό ή επιβλαβή τρόπο.

■ Πλαστοπροσωπία

Ο δράστης παριστάνει το θύμα, τις περισσότερες φορές χρησιμοποιώντας τον κωδικό πρόσβασης του θύματος για να αποκτήσει πρόσβαση στους λογαριασμούς του, και στη συνέχεια επικοινωνεί αρνητικές, σκληρές ή ακατάλληλες πληροφορίες με άλλους, σαν να εκφράζει ο ίδιος ο στόχος αυτές τις σκέψεις.

■ Εκδρομή

Το outing αναφέρεται στην κοινοποίηση προσωπικών, συχνά ενοχλητικών πληροφοριών σε άλλους με τους οποίους οι πληροφορίες δεν προορίζονταν ποτέ να κοινοποιηθούν.

■ Εξαπάτηση

Η απάτη αναφέρεται στην εξαπάτηση κάποιου να αποκαλύψει προσωπικές πληροφορίες για τον εαυτό του και στη συνέχεια να μοιραστεί τις πληροφορίες αυτές με άλλους.

■ Αποκλεισμός/εξοστρακισμός



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

Αποκλεισμός κάποιου από ομάδες στον κυβερνοχώρο ή λίστες φίλων επικοινωνίας σε εφαρμογές άμεσων μηνυμάτων ή ομάδες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

■ Κυβερνοπαρακολούθηση

Η διαδικτυακή παρενόχληση αναφέρεται στη χρήση ηλεκτρονικών επικοινωνιών για την παρακολούθηση ενός άλλου ατόμου μέσω επαναλαμβανόμενων ενοχλητικών και απειλητικών επικοινωνιών.

Τι είναι το "Stalking": (1) Η πράξη ή η περίπτωση παρακολούθησης κάποιου άλλου κρυφά. (2) Το αδίκημα της παρακολούθησης ή παραμονής κοντά σε άλλον, συχνά κρυφά, με σκοπό την ενόχληση ή την παρενόχληση του προσώπου αυτού ή τη διάπραξη περαιτέρω εγκλήματος, όπως επίθεση ή σωματική βλάβη.

■ Χαρούμενα χαστούκια

Το χαρούμενο χαστούκι είναι μια σχετικά νέα μέθοδος διαδικτυακού εκφοβισμού που ξεκίνησε από τους συρμούς του μετρό και έχει επικρατήσει σε πολλές χώρες. Άνθρωποι, συνήθως, έφηβοι, πλησιάζουν και χαστουκίζουν (ή χειρότερα ενεργούν) κάποιον, ενώ ένα άλλο άτομο, επίσης συνήθως έφηβος, καταγράφει τη βία με τη χρήση κινητής κάμερας. Ο δράστης ή οι δράστες διαδίδουν το βίντεο μέσω μιας ιστοσελίδας ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Γωνιά αντανάκλασης

Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι για να εκφοβίσει κάποιος (ή να εκφοβίσει στον κυβερνοχώρο) κάποιον, αλλά συνήθως η αντίδραση των θυμάτων έχει ένα μοτίβο. Πώς θα ένιωθε ένα θύμα διαδικτυακού εκφοβισμού; Επιλέξτε έναν από τους προαναφερθέντες τύπους διαδικτυακού εκφοβισμού και περιγράψτε τα συναισθήματα και τον αντίκτυπο στο θύμα. Μοιραστείτε το με τους συναδέλφους σας που επέλεξαν διαφορετικούς τύπους διαδικτυακού εκφοβισμού. Βρίσκετε ομοιότητες;

Γιατί πρέπει να μας ενδιαφέρει

Παρά τις πιθανές ζημιές που μπορεί να προκαλέσει ο διαδικτυακός εκφοβισμός, είναι ανησυχητικά συχνός μεταξύ των εφήβων και των εφήβων. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία για τον διαδικτυακό εκφοβισμό από το ίδρυμα i-SAFE:

- Πάνω από τους μισούς εφήβους και έφηβους έχουν πέσει θύματα εκφοβισμού στο διαδίκτυο και περίπου ο ίδιος αριθμός έχει εμπλακεί σε διαδικτυακό εκφοβισμό.
- Περισσότεροι από 1 στους 3 νέους έχουν βιώσει διαδικτυακές απειλές.
- Πάνω από το 25 τοις εκατό των εφήβων και των εφήβων έχουν πέσει επανειλημμένα θύματα εκφοβισμού μέσω του κινητού τους τηλεφώνου ή του διαδικτύου.
- Πάνω από τους μισούς νέους δεν ενημερώνουν τους γονείς τους όταν συμβαίνει διαδικτυακός εκφοβισμός.

Το Κέντρο Έρευνας για τον Εκφοβισμό στον Κυβερνοχώρο έκανε επίσης μια σειρά ερευνών που κατέληξαν σε αυτά τα στατιστικά στοιχεία για τον κυβερνοεκφοβισμό:

- Πάνω από το 80% των εφήβων χρησιμοποιούν τακτικά κινητό τηλέφωνο, γεγονός που το καθιστά την πιο δημοφιλή μορφή τεχνολογίας και ένα κοινό μέσο για διαδικτυακό εκφοβισμό.
- Περίπου οι μισοί νέοι έχουν βιώσει κάποια μορφή διαδικτυακού εκφοβισμού και το 10 έως 20% το βιώνει τακτικά.



- Τα κακόβουλα, προσβλητικά σχόλια και η διάδοση φημών είναι ο πιο συνηθισμένος τύπος διαδικτυακού εκφοβισμού.
- Τα κορίτσια είναι τουλάχιστον το ίδιο πιθανό με τα αγόρια να είναι θύτες στον κυβερνοχώρο ή θύματά τους
- Τα αγόρια είναι πιο πιθανό να απειληθούν από κυβερνοεκφοβιστές απ' ό,τι τα κορίτσια
- Ο διαδικτυακός εκφοβισμός επηρεάζει όλες τις φυλές
- Τα θύματα διαδικτυακού εκφοβισμού είναι πιο πιθανό να έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση και να σκέφτονται την αυτοκτονία

Οι διαστάσεις του φαινομένου είναι πολύ ανησυχητικές στην Ευρώπη. Η έκθεση EU Net Children Go Mobile Report 2014 έδειξε ότι το 12% των 3.500 παιδιών ηλικίας 9-16 ετών υπέστησαν διαδικτυακό εκφοβισμό. Η έκθεση της ΕΕ για τα παιδιά στο διαδίκτυο του 2011 διαπίστωσε ότι το 6% των 25.142 παιδιών ηλικίας 9-16 ετών είχαν πέσει θύματα εκφοβισμού στο διαδίκτυο σε όλη την Ευρώπη και το 3% είχε προβεί σε διαδικτυακό εκφοβισμό. Η έκταση του φαινομένου έχει προκαλέσει ανησυχία στους γονείς. Σύμφωνα με ευρωβαρόμετρο της ΕΕ του 2008, το 54% των Ευρωπαίων γονέων ανησυχούσε ότι το παιδί τους θα μπορούσε να πέσει θύμα εκφοβισμού στο διαδίκτυο. Ωστόσο, προέκυψαν διαφορές μεταξύ των χωρών. Ενώ πάνω από το 80% των γονέων στη Γαλλία, την Ελλάδα και την Πορτογαλία ανησυχούσαν ότι τα παιδιά τους θα εκφοβίζονταν χρησιμοποιώντας το διαδίκτυο ή τα κινητά τηλέφωνα, το 69% των γονέων στη Δανία, τη Φινλανδία, τη Σλοβακία και τη Σουηδία έδειχναν σίγουροι για την ασφάλεια των παιδιών τους στο διαδίκτυο. ³⁴

Σύμφωνα με την έκθεση EU Kids Online, οι ακόλουθες χώρες κατέγραψαν τα υψηλότερα ποσοστά κινδύνου έκθεσης σε διαδικτυακούς κινδύνους³⁵ για τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένου του διαδικτυακού εκφοβισμού: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Γαλλία, Λιθουανία, Ρουμανία, Σλοβενία και Σουηδία. Χαμηλότεροι κίνδυνοι καταγράφηκαν στην Κύπρο, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ουγγαρία, την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Πολωνία, την Πορτογαλία, την Ισπανία, την Τουρκία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Τέλος, ο κίνδυνος σεξουαλικής εκμετάλλευσης και επιβλαβούς υλικού στο διαδίκτυο εντοπίστηκε στη Δανία, τη Φινλανδία, τις Κάτω Χώρες και τη Νορβηγία.

Γωνιά αντανάκλασης

Η πράξη του διαδικτυακού εκφοβισμού είναι πολύ πραγματική και συμβαίνει σε καθημερινή βάση. Αυτό το βίντεο στο YouTube εξετάζει την αυτοκτονία ενός νεαρού κοριτσιού, της Becca, η οποία δέχτηκε διαδικτυακό εκφοβισμό:

https://www.youtube.com/watch?v=nTndMOIXMol&t=113s&ab_channel=CBSNews

Σε κάποιο σημείο του βίντεο, η μητέρα της Becca αναρωτιέται για τους εφήβους που εκφόβισαν την κόρη της στο διαδίκτυο: "Από πού αντλούν αυτό το μίσος;". Συζητήστε γιατί οι νέοι επιλέγουν να εκφοβίζουν άλλους στον κυβερνοχώρο. Είναι χαρακτηριστικό της προσωπικότητας; Εκδήλωση ψυχοκοινωνικών προβλημάτων; Είναι διδαγμένο;

³⁴ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571367/IPOL_STU\(2016\)571367_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571367/IPOL_STU(2016)571367_EN.pdf)

³⁵ Στους διαδικτυακούς κινδύνους περιλαμβάνονταν: η επαφή με άτομα που γνωρίστηκαν για πρώτη φορά στο διαδίκτυο, η αποστολή φωτογραφιών ή βίντεο του εαυτού σας σε κάποιον που δεν έχετε συναντήσει ποτέ πρόσωπο με πρόσωπο, η προσποίηση ότι είστε διαφορετικό άτομο στο διαδίκτυο κ.λπ. Βλέπε Livingstone, Ólafsson, "Risky communication online", LSE Publishing, EU Kids Online, (2011).

Πρόληψη του διαδικτυακού εκφοβισμού

Με βάση μια πρόσφατη μελέτη σχετικά με τον διαδικτυακό εκφοβισμό, "το 49% των μαθητών δηλώνουν ότι έχουν μετανιώσει για κάτι που δημοσίευσαν στο διαδίκτυο". Στην περίπτωση των παιδιών και των εφήβων οι μαθητές, οι καθηγητές τους και οι γονείς τους μπορούν να ενώσουν τις δυνάμεις τους για την πρόληψη του φαινομένου³⁶ :

■ Φοιτητές

a. Θέματα απορρήτου

Η τεχνολογία μας έχει συνδέσει περισσότερο από ποτέ. Έχουμε πρόσβαση σε πληροφορίες στη στιγμή και μπορούμε να τις μοιραστούμε με εκατομμύρια αγνώστους με το πάτημα ενός κουμπιού (ή το πάτημα μιας οθόνης αφής). Οι ιστότοποι κοινωνικής δικτύωσης παρέχουν ρυθμίσεις απορρήτου, ωστόσο, συχνά κάνουν αλλαγές στις ρυθμίσεις, έτσι ώστε κάτι που μπορεί να ήταν ιδιωτικό πριν, τώρα να είναι δημόσιο. Επίσης, δεν υπάρχει απόλυτη ανωνυμία. Εάν χρειαστεί, οι αναρτήσεις μπορούν να εντοπιστούν και να αποκαλυφθεί το πρόσωπο που τις δημοσίευσε αρχικά.

b. Προστασία κωδικών πρόσβασης

Άλλοι μπορούν να αλλάξουν την ταυτότητά σας στο διαδίκτυο, δημοσιεύοντας ως εσείς, εάν έχουν πρόσβαση στους κωδικούς πρόσβασης. Για να προστατέψετε την ταυτότητά σας στο διαδίκτυο, μην μοιράζεστε τον κωδικό πρόσβασής σας και ενημερώστε τον τακτικά, ειδικά αν νομίζετε ότι κάποιος έχει αποκτήσει πρόσβαση. Θα πρέπει να μοιράζεστε τους κωδικούς πρόσβασης με τους γονείς σας σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Δημιουργήστε μια συμφωνία με τους γονείς σχετικά με το πότε και πώς μπορούν να χρησιμοποιούν τους κωδικούς πρόσβασης για να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες σας. (Kowalski, Limber & Agatston, 2012)

c. Σταματήστε και σκεφτείτε

Όταν πληκτρολογείτε σε ένα πλαίσιο κειμένου, το συναίσθημα αφαιρείται και συχνά ο παραλήπτης μπορεί να αποδώσει λάθος συναίσθημα σε μια δήλωση. Λόγω της αδυναμίας να δει την αντίδραση των άλλων, ο αποστολέας δεν μπορεί να διορθώσει την πορεία αν δει ότι ο αναγνώστης παρερμηνεύει. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε ακούσιο διαδικτυακό εκφοβισμό. Σε μια μελέτη όπου ζητήθηκε από 12 συμμετέχοντες να γράψουν δύο δηλώσεις για καθορισμένα θέματα, με τη μία να είναι σοβαρή και τη δεύτερη να είναι σαρκαστική, το 97% δήλωσε ότι πίστευε ότι ο αναγνώστης θα ερμήνευε σωστά, ενώ μόνο το 84% χαρακτηρίστηκε σωστά (Kowalski, Limber & Agatston, 2012)

d. Πες κάτι

Οι έρευνες δείχνουν ότι το 50-75% των μαθητών που έχουν πέσει θύματα εκφοβισμού δεν το λένε σε κάποιον ενήλικα (Kowalski, Limber & Agatston, 2012) Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δίνουν στους μαθητές μια θέση στην πρώτη σειρά για να γίνουν μάρτυρες του διαδικτυακού εκφοβισμού, και με την εξάπλωση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, οι περισσότεροι μαθητές αναλαμβάνουν έναν από τους οκτώ ρόλους στον διαδικτυακό εκφοβισμό. Αυτοί οι ρόλοι μπορεί να αλλάζουν με κάθε περίπτωση διαδικτυακού εκφοβισμού. Με την επιθυμία να διασφαλίσουν την ιδιότητά τους ή να αποφύγουν να γίνουν οι ίδιοι θύματα, οι περισσότεροι αναλαμβάνουν το ρόλο του θεατή. Αυτοί οι οκτώ ρόλοι περιλαμβάνουν (Kowalski, Limber & Agatston, 2012)

- Αυτός που ξεκινάει

³⁶ <https://eps415cyberbullying.weebly.com/cyberbullying-prevention.html>



- Οπαδοί που συμμετέχουν ενεργά, αλλά δεν ξεκινούν
- Υποστηρικτές που υποστηρίζουν ανοιχτά, αλλά δεν αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο
- Παθητικοί υποστηρικτές που απολαμβάνουν τον εκφοβισμό, αλλά δεν υποστηρίζουν ενεργά
- Αδιάφοροι θεατές που δεν εμπλέκονται και δεν αισθάνονται καμία ευθύνη να σταματήσουν
- Πιθανοί υπερασπιστές που δεν τους αρέσει ο εκφοβισμός, αλλά δεν αναλαμβάνουν δράση για να τον σταματήσουν
- Υπερασπιστές που αντιπαθούν τον εκφοβισμό και αναλαμβάνουν δράση για να βοηθήσουν όσους εκφοβίζονται
- Ο μαθητής που εκφοβίζεται

Προκειμένου να αποτραπεί ο εκφοβισμός, οι μαθητές πρέπει να αναλάβουν το ρόλο του Υπερασπιστή. Σε μια μελέτη σε μαθητές της 3ης-5ης δημοτικού, το 91% δήλωσε ότι αισθάνεται ενσυναίσθηση για τον μαθητή που εκφοβίζεται, αλλά μόνο το 45% δήλωσε ότι θα προσπαθούσε να βοηθήσει (Kowalski, Limber & Agatston, 2012). Το ομαδικό φαινόμενο των παρατηρητών διαιωνίζει επί του παρόντος τον κύκλο του εκφοβισμού, αλλά όταν το κοινωνικό πλαίσιο αλλάζει από μαθητές που αναλαμβάνουν ρόλο υπερασπιστή και δεν ανέχονται πλέον τη συμπεριφορά, η θυματοποίηση των ευάλωτων μαθητών μπορεί να επηρεαστεί από την αλλαγή σε ένα κοινωνικό πλαίσιο.

■ **Τα βήματα που μπορούν να λάβουν οι εκπαιδευτικοί για την πρόληψη του διαδικτυακού εκφοβισμού περιλαμβάνουν:**

a. Ορισμός του Cyberbullying

Τα σχολεία πρέπει να παρέχουν έναν σαφή ορισμό, ώστε οι μαθητές, οι εκπαιδευτικοί, οι διοικητικοί υπάλληλοι και οι γονείς να μπορούν να συζητήσουν τι είναι και τι δεν είναι. (Kowalski, Limber & Agatston, 2012)

b. Ανάπτυξη σαφών κανόνων και πολιτικών για τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός θα πρέπει να εξετάζεται στην πολιτική του σχολείου κατά του εκφοβισμού και να ενσωματώνεται σε κάθε πολιτική των μαθητών για τη χρήση της τεχνολογίας. Θα πρέπει να ορίζει με σαφήνεια τι συνιστά παραβίαση και τις συνέπειές της. (Hirsch, Lowen & Santorelli, 2012)

c. Δημιουργία συστήματος αναφοράς

Στη μελέτη της McAfee, το 24% των μαθητών δήλωσε ότι δεν θα ήξερε τι να κάνει αν παρενοχλούνταν ή εκφοβίζονταν στο διαδίκτυο. Η δημιουργία ενός διαδικτυακού συστήματος αναφοράς στα σχολεία θα μπορούσε να συμβάλει στην εξάλειψη της αβεβαιότητας και να δημιουργήσει έναν ασφαλή χώρο για την ανώνυμη ή μη αναφορά. (Hirsch, Lowen & Santorelli, 2012)

d. Μοιραστείτε τους πόρους

Καθώς οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί συνεχίζουν να ενημερώνονται για τις τάσεις, τις στρατηγικές και τα θέματα, είναι σημαντικό να μοιράζονται τα ευρήματά τους μεταξύ τους. (Kowalski, Limber & Agatston, 2012)

e. Αφιερώστε χρόνο στην τάξη για το θέμα του διαδικτυακού εκφοβισμού



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

Οργανισμοί όπως το Common Sense Media (www.common sense media.org) παρέχουν προγράμματα σπουδών και πόρους για τους εκπαιδευτικούς που μπορούν να εισαγάγουν στην τάξη.

f. Συμμετοχή των μαθητών σε κοινωνικές εκστρατείες

Σε μια μελέτη του 2011, τα σχολεία που χρησιμοποίησαν την ηγεσία των μαθητών για την προώθηση εκστρατειών κατά του εκφοβισμού διαπίστωσαν ότι αυτό οδήγησε στην ιδέα ότι ο διαδικτυακός εκφοβισμός δεν ήταν ένας υποστηριζόμενος κοινωνικός κανόνας, οδηγώντας σε λιγότερη εκφοβιστική συμπεριφορά μεταξύ των μαθητών (Kowalski, Limber & Agatston, 2012).

■ Αντιμετώπιση του διαδικτυακού εκφοβισμού: συμβουλές για γονείς/ενήλικες

Οι γονείς ή άλλοι έμπιστοι ενήλικες μπορούν επίσης να αναλάβουν συγκεκριμένες δράσεις για να αντιδράσουν στον διαδικτυακό εκφοβισμό. Αυτές περιλαμβάνουν:

a. Κάντε ερωτήσεις

Το να εμβαθύνετε στις ερωτήσεις σας δείχνει στο παιδί σας ότι είστε παρόντες και ενδιαφέρεστε για την ευημερία του. Κάνοντας ερωτήσεις μπορείτε να παρακολουθείτε τις αντιδράσεις τους και να είστε σίγουροι ότι συντονίζεστε με τη γλώσσα του σώματός τους για μη εκφρασμένα μηνύματα. (Kowalski, Limber & Agatston, 2012)

b. Εκφοβισμός vs. Πειράγματα

Βοηθήστε τα παιδιά να προσδιορίσουν τη διαφορά μεταξύ του πειράγματος και του εκφοβισμού. Ο εκφοβισμός είναι σκόπιμος, συχνά επαναλαμβανόμενος και υπάρχει κάποιου είδους ανισορροπία δύναμης μεταξύ του θύτη και του θύματος. Μην κάνετε ερωτήσεις που φαίνεται να τους επιρρίπτουν ευθύνες για ό,τι συμβαίνει ή να τα ξεπερνούν με ένα "θα περάσει" ή "αύριο θα είναι καλύτερα". Αντιθέτως, κάντε ερωτήσεις σχετικά με τα γεγονότα που οδήγησαν στο συμβάν, τις ενέργειες που μπορεί να έχουν κάνει και την αντίδραση του άλλου μέρους (Kowalski, Limber & Agatston, 2012).

c. Ρωτήστε έναν φίλο

Μπορείτε να ρωτήσετε όσους βρίσκονται κοντά τους για να κατανοήσετε καλύτερα τις συνθήκες (Kowalski, Limber & Agatston, 2012).

Εάν γνωρίζετε ότι ένα παιδί/νέος έχει πέσει θύμα εκφοβισμού:

- Πιστέψτε τους. Το 49% των μαθητών δηλώνουν ότι έχουν πέσει θύματα εκφοβισμού μία ή δύο φορές κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, αλλά μόνο το 32% των γονέων τους τους πίστεψαν (Hirsch, Lowen & Santorelli, 2012)
- Αποθήκευση στοιχείων. Ενθαρρύνετε το παιδί σας να τραβάει στιγμιότυπα οθόνης και να αποθηκεύει μηνύματα που μπορούν να υποστηρίξουν ισχυρισμούς για ανάρμοστη ή παράνομη συμπεριφορά. (Hirsch, Lowen & Santorelli, 2012)
- Κατανοήστε πότε να αγνοήσετε, να μπλοκάρετε, να αντιδράσετε ή να αναφέρετε. Οι μεμονωμένες περιπτώσεις μπορούν να αγνοηθούν, αν συνεχιστούν μπορούν να μπλοκαριστούν, αν συνεχίσουν να βρίσκουν νέους τρόπους επικοινωνίας με νέα ονόματα οθόνης κ.λπ. μπορείτε να απαντήσετε δυναμικά για να στείλετε ένα μήνυμα ότι θα επικοινωνήσετε με τις αρχές αν συνεχιστεί, αλλά είναι σημαντικό να μην απαντήσετε επιθετικά προσθέτοντας στον κύκλο του εκφοβισμού. (Kowalski, Limber & Agatston, 2012)



d. Εντοπισμός μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και κειμένου

Εάν τα απειλητικά μηνύματα προέρχονται από τηλέφωνα, μπορεί να διεξαχθεί έρευνα για να εντοπιστεί ο πάροχος του κινητού τηλεφώνου. Εάν χρειαστεί, μπορείτε να αναφέρετε τον αριθμό στον πάροχο. Το Κέντρο Ασφαλούς και Υπεύθυνης Χρήσης του Διαδικτύου συνιστά ότι οι απειλές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μπορούν να αναφερθούν στον πάροχο υπηρεσιών διαδικτύου και να περιλαμβάνουν αντίγραφο του μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ορισμένοι πάροχοι διαθέτουν επίσης έναν σύνδεσμο για την αναφορά της κατάχρησης. (Kowalski, Limber & Agatston, 2012)

e. Εντοπισμός και ανταπόκριση σε ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης

Εάν δημιουργηθούν ψεύτικα ή προσβλητικά προφίλ με στόχο το παιδί σας, μπορείτε να τα αναφέρετε στον ιστότοπο. Αυτές βρίσκονται συχνά στη σελίδα βοήθειας. (Kowalski, Limber & Agatston, 2012)

f. Μοιραστείτε τα αποδεικτικά στοιχεία

Εάν ο δράστης είναι άλλος μαθητής, μοιραστείτε τα στοιχεία με τον σχολικό σύμβουλο ή τους σχολικούς αξιωματούχους. Συνεργαστείτε για την επίλυση του προβλήματος. Αν ο δράστης είναι κάποιος γνωστός σας, μπορείτε να επικοινωνήσετε με τους γονείς και να μοιραστείτε τα στοιχεία. (Kowalski, Limber & Agatston, 2012)

Γραμμές βοήθειας για τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο

Ελλάδα

Το χαμόγελο του παιδιού

Είναι ο εθνικός φορέας της Ευρωπαϊκής Γραμμής Βοήθειας για Παιδιά και Εφήβους που παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη σε παιδιά και εφήβους. Η Γραμμή Βοήθειας 116111 διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην πρόληψη φαινομένων βίας που μπορεί να αντιμετωπίσουν τα παιδιά (σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική κακοποίηση, παραμέληση, εκφοβισμός, λαθρεμπόριο και εμπορία ανθρώπων), καθώς και σε περιπτώσεις εξαφάνισης παιδιών.

Αριθμός τηλεφώνου: +30 210 3306140

Δικτυακός τόπος: <https://www.hamogelo.gr/>

Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου

Το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου (Ε.Κ.Α.Δ.) έχει ως απώτερο στόχο την προώθηση της ασφαλέστερης, υπεύθυνης και καλύτερης χρήσης του διαδικτύου και των κινητών τεχνολογιών από τα παιδιά και τους νέους, αλληλεπιδρώντας με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς για τη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος μεταξύ σπιτιού και σχολείου και μεταξύ των γενεών. Η Γραμμή Βοήθειας του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου (SIC), 210 6007686, προσφέρει υποστήριξη μέσω τηλεφώνου, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και συνομιλίας σε περιπτώσεις επιβλαβούς περιεχομένου και συμπεριφοράς, όπως υπερβολική χρήση του διαδικτύου, εκφοβισμός ή έκθεση σε ακατάλληλο διαδικτυακό περιεχόμενο. Απευθύνεται κυρίως σε ανηλίκους, γονείς και εκπαιδευτικούς, αλλά μπορεί επίσης να απευθυνθεί στο κοινό, στη βιομηχανία, στην κυβέρνηση και στις δημόσιες υπηρεσίες.



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

Αριθμός τηλεφώνου: +30 210 6007686

Δικτυακός τόπος: <https://www.betterinternetforkids.eu/sic/greece>

Ρουμανία

Telefonul Copilului

Ο Σύνδεσμος Τηλεφώνου του Παιδιού είναι ένας μη κυβερνητικός, μη κερδοσκοπικός οργανισμός, σκοπός του οποίου είναι η προστασία των παιδιών από κάθε προσπάθεια παραβίασης των δικαιωμάτων τους, από κάθε μορφή κακοποίησης. Η ένωση προσφέρει συμβουλές σχετικά με τον σεβασμό των δικαιωμάτων των παιδιών και καθοδήγηση σε φορείς που είναι σε θέση να παράσχουν την απαραίτητη βοήθεια. Η ένωση παρακολουθεί επίσης τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται και επιλύονται οι υποθέσεις.

Επικοινωνία: 116111

Web: <http://www.telefonulcopilului.ro/>

Asociației "Zâmbeste pentru Viitor"

Ο Σύλλογος "Το Χαμόγελο του Μέλλοντος" στηρίζει τους νέους όταν το χρειάζονται, για να διευκολύνει την κοινωνική ένταξη, ώστε να μην γνωρίσουν την εμπειρία της ζωής στο δρόμο, της στέρησης και των προβλημάτων. Ο σύλλογος παρέχει τηλεφωνική γραμμή βοήθειας αφιερωμένη σε νέους, ενήλικες ή άτομα σε κοινωνικό κίνδυνο που θέλουν και χρειάζονται δωρεάν νομικές συμβουλές και ψυχολογική συμβουλευτική μέσω της τηλεφωνικής γραμμής βοήθειας.

Επικοινωνία: +40 368 73 32 83

Web: <https://asociatia-zambeste-pentru-viitor.business.site/>

ΓΡΑΜΜΕΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ ΣΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΟΧΩΡΟ

Κύπρος

Γραμμή βοήθειας 1480

Η δωρεάν τηλεφωνική γραμμή βοήθειας 1480 έχει ως στόχο να παρέχει σε παιδιά, νέους, γονείς και εκπαιδευτικούς, αλλά και στην κοινωνία γενικότερα, συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες σχετικά με την ασφαλή, υπεύθυνη και ηθική χρήση του Διαδικτύου και των ψηφιακών τεχνολογιών.

Πρόκειται για μια πρωτοβουλία που αναπτύχθηκε από το κέντρο CyberSafety, το οποίο διευθύνεται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας. Στόχος του είναι να διασφαλίσει ότι οι χρήστες θα λαμβάνουν υποστήριξη και συμβουλές σε πραγματικό χρόνο για θέματα που αφορούν τη σεξουαλική παρενόχληση στο διαδίκτυο, τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο, τον ρατσισμό και την ξενοφοβία, θέματα πορνογραφίας/εθισμού στα τυχερά παιχνίδια. Οι πάροχοι της γραμμής βοήθειας διασφαλίζουν



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

ότι οι υπηρεσίες τους συμμορφώνονται με την εθνική νομοθεσία και σέβονται το απόρρητο των χρηστών.

Ιστοσελίδα ηλεκτρονικής πλατφόρμας: <https://www.cybersafety.cy/helpline-report>

Κύριος δικτυακός τόπος της γραμμής επικοινωνίας: <https://www.cybersafety.cy>

Γερμανία

Bündnis gegen Cybermobbing

Η "Συμμαχία κατά του διαδικτυακού εκφοβισμού" ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 2011 ως μη κερδοσκοπική ένωση (e. V.). Ενώνει ανθρώπους που επηρεάζονται προσωπικά από το θέμα, είτε επαγγελματικά είτε ιδιωτικά. Στόχος είναι η αντιμετώπιση του διαδικτυακού εκφοβισμού και της βίας στο διαδίκτυο και η ενημέρωση της κοινωνίας σχετικά με αυτό. Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι ένα πρόβλημα που έχει εκτεταμένες συνέπειες, αλλά εξακολουθεί να λαμβάνει πολύ λίγη προσοχή.

Η Συμμαχία είναι ένα δίκτυο αφοσιωμένων γονέων, εκπαιδευτικών, δικηγόρων, γιατρών, ερευνητών και άλλων. Υποστηρίζεται από προσωπικότητες της πολιτικής, του αθλητισμού και των μέσων ενημέρωσης από τη Γερμανία και το εξωτερικό. Αλλά και κοινωνικές ομάδες και εταιρείες έχουν επίσης γίνει υποστηρικτές και χορηγοί τα τελευταία χρόνια.

Η εμπειρία δείχνει ότι συχνά οι δραματικές και τραυματικές επιπτώσεις του διαδικτυακού εκφοβισμού εξακολουθούν να υποτιμώνται. Τα δάκρυα που κλαίει στο διαδίκτυο δεν φαίνονται! Ένας από τους στόχους είναι η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας στο θέμα του διαδικτυακού εκφοβισμού. Μέσω διαφόρων μελετών σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου και τη βία στο διαδίκτυο, η έκταση του προβλήματος πρόκειται να καταστεί διαφανής σε γερμανικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Με βάση αυτό, θα αναπτυχθούν νέες προσεγγίσεις για την πρόληψη και θα δοθούν συμβουλές στους πολιτικούς. Επί του παρόντος, εκτός από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τους οργανισμούς μέσων ενημέρωσης στη Γερμανία, παρέχονται επίσης συμβουλές σε ιδρύματα και οργανισμούς στην Αυστρία και την Ελβετία. Στο πλαίσιο ενός έργου ERASMUS, η συμμαχία συνεργάζεται με πέντε ευρωπαϊκές χώρες για την ανάπτυξη περαιτέρω μέτρων πρόληψης για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών.

Οι στόχοι είναι: να ευαισθητοποιήσει και να εκπαιδεύσει το κοινό σχετικά με το Διαδίκτυο ως τόπο εγκλήματος- να αναπτύξει και να εφαρμόσει συστάσεις για δράση, στρατηγικές επίλυσης, μέτρα πρόληψης και υποστήριξης- να επιτύχει βιώσιμο περιορισμό του προβλήματος του διαδικτυακού εκφοβισμού.

Επικοινωνία: 116111 ή +49 800110550

Web: <https://www.buendnis-gegen-cybermobbing.de/>

Cybermobbing βοήθεια

Η Ένωση αυτή υποστηρίζει τους πληγέντες και διεξάγει συνεπές έργο πρόληψης. Εργάζεται για να διασφαλίσει ότι ο κυβερνοεκφοβισμός εξετάζεται περαιτέρω στην κοινωνία.

Μακροπρόθεσμα, όλοι πρέπει να αναπτύξουν ενσυναίσθηση στο διαδίκτυο.



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE



SEAL
CYPRUS

Επικοινωνία: +49 23043389915

Web: <https://www.cybermobbing-hilfe.de/>

Άσκηση 4: Το παρατράβηξε

Στόχοι:

- Ορισμός του διαδικτυακού εκφοβισμού και αναγνώριση παραδειγμάτων του
- Προσδιορίστε ποιες ενέργειες ξεπερνούν τα όρια μεταξύ "αστεϊσμού" και διαδικτυακού εκφοβισμού.
- Να κατανοήσουν πού μπορεί κάποιος να βρει βοήθεια και να γνωρίζουν σε ποιον να μιλήσουν αν ανησυχούν για
- Κάτι online
- Συμβουλές για το πώς να αποτρέψετε ή να σταματήσετε τον διαδικτυακό εκφοβισμό
- Να κατανοήσουν πώς η χρήση του όρου "γκέι" μπορεί να είναι προσβλητική για τους άλλους

Διάρκεια: 30-45 λεπτά

Εργαλεία: ταινία, βιντεοπροβολέας, στυλό, φύλλα εργασίας

Μέθοδοι: εντοπισμός του διαδικτυακού εκφοβισμού, αναζήτηση, συζήτηση με συνομηλίκους

Περιγραφή της άσκησης³⁷ :

- Ορισμός του διαδικτυακού εκφοβισμού και επεξήγηση των σχετικών πολιτικών
- Παρακολουθήστε την ταινία "Gone too far":
https://www.youtube.com/watch?v=55U6wCB6xec&ab_channel=AnaSilva
- Συζήτηση για να εξερευνήσετε λεπτομερώς τα θέματα της ταινίας

Καθήκοντα:

- Δείτε την ταινία
- Συζητήστε τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Είναι η ταινία ρεαλιστική; Θα μπορούσε να συμβεί μια παρόμοια κατάσταση σε αυτό το σχολείο;
2. Ο τίτλος αυτής της εργαλειοθήκης είναι "Διασχίζοντας τη γραμμή". Σε αυτή την ταινία, πού νομίζετε ότι ξεπεράστηκε η γραμμή; *Προτεινόμενες απαντήσεις: Όταν ο Τσάρλι αποκάλυψε τον Τζέισον ομοφυλόφιλο, όταν τον φωτογράφιζαν, όταν διέσπειραν φωτογραφίες του*
3. Γιατί νομίζετε ότι ο Ιάσοντας εκφοβίστηκε; Γιατί νομίζετε ότι ο καθένας εκφοβίζεται; *Προτεινόμενες απαντήσεις: Ο Τσάρλι απειλήθηκε από αυτόν, ο Τζέισον φαινόταν διαφορετικός.*
4. Πώς αντέδρασε ο Ιάσοντας στον διαδικτυακό εκφοβισμό; Τι θα μπορούσε να είχε κάνει διαφορετικά; Τι έκανε καλά; *Προτεινόμενες απαντήσεις: Θα έπρεπε να είχε κάνει screenshot το κακόβουλο μήνυμα στο διαδίκτυο, θα έπρεπε να το είχε πει σε κάποιον νωρίτερα, θα έπρεπε να παραμείνει ήρεμος και να μην ανταποδώσει- αγνόησε τα μηνύματα μετά, τελικά το είπε στην αδελφή του*

³⁷ Πλήρης περιγραφή της άσκησης: <https://www.childnet.com/ufiles/Cyberbullying-lesson-plan.pdf>



5. Θα μπορούσε ο Ιάσοντας να κάνει κάτι για να σταματήσει τον εκφοβισμό; Αν ναι, τι θα μπορούσε να είχε κάνει; *Προτεινόμενες απαντήσεις: Θα μπορούσε να το πει νωρίτερα σε έναν ενήλικα που εμπιστεύεται, να μπλοκάρει τους χρήστες, να αναφέρει τα σχόλια και να μην ανταποδώσει αντίποινα*

6. Ποια συμβουλή θα δίνετε σε κάποιον που δέχεται διαδικτυακό εκφοβισμό;

7. Σε αυτή την ταινία βλέπουμε τον Τζέισον να δέχεται διαδικτυακό εκφοβισμό. Πόσοι άνθρωποι εκφοβίζουν τον Ιάσωνα; Αυτοί που γελούσαν μαζί με τα μιμίδια/τις "αστείες" εικόνες συμμετέχουν επίσης στον διαδικτυακό εκφοβισμό του Ιάσωνα;

8. Η Leah στέκεται απέναντι στον Charlie και του λέει να σταματήσει. Ωστόσο, υπάρχουν πολλοί άλλοι στην ταινία που βλέπουν τι συμβαίνει στον Τζέισον αλλά δεν λένε τίποτα για να τον βοηθήσουν. Αποκαλούνται παρευρισκόμενοι. Ποιοι ήταν οι παρευρισκόμενοι σε αυτή την ταινία; Γιατί νομίζετε ότι παρέμειναν σιωπηλοί; *Προτεινόμενες απαντήσεις: Οι παρευρισκόμενοι: Οι άλλοι φίλοι του Ιάσωνα - Τζένα, Μπεν, άλλοι στο σχολείο που έχουν δει τις εικόνες. Γιατί παρέμειναν σιωπηλοί; Από φόβο μήπως ο Τσάρλι τους βάλει στο στόχαστρο, για να μη φανούν χαφιέδες, για να μη φανεί ότι δεν αντέχουν το αστείο;*

Ενημέρωση:

- Ποια ήταν τα συναισθήματά σας βλέποντας και συζητώντας την ταινία;
- Ποια νέα έμαθες για τον διαδικτυακό εκφοβισμό;
- Γιατί οι παρευρισκόμενοι είναι ζωτικής σημασίας;

Διδάγματα: Όλα τα άτομα που εμπλέκονται σε περιστατικά εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο μπορούν να τα αντιμετωπίσουν αναλόγως, προκειμένου να μειωθούν οι αρνητικές επιπτώσεις. Όλοι θα πρέπει να διερευνήσουν τα κέντρα ασφαλείας των διαφόρων παρόχων υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης, ώστε να γνωρίζουν πού να απευθυνθούν για να μπλοκάρουν ή να αναφέρουν οποιοδήποτε προσβλητικό υλικό συναντούν στο διαδίκτυο.

Σύσταση: Κριτική εξέταση για την κατανόηση των αιτιών, των επιπτώσεων και των μέτρων αντιμετώπισης των περιστατικών εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο.

Φόρουμ

Στόχοι:

- Προσδιορίστε τους τρόπους αντίδρασης σε περιστατικά διαδικτυακού εκφοβισμού
- Να κατανοήσουν την οπτική γωνία του θύματος και τα εμπόδια που αντιμετωπίζει στην αναφορά τέτοιων περιστατικών
- Συνειδητοποιήστε την παραβίαση των δικαιωμάτων του θύματος και τις ευθύνες σας για την υποστήριξη και την ενδυνάμωση του θύματος

Σας προσκαλούμε να περιγράψετε/ γράψετε τι γνωρίζετε ήδη για το θέμα "Ηλεκτρονικός εκφοβισμός" στο φόρουμ Γνωρίζω-Θέλω-Μαθαίνω.

Καθήκοντα:

- Συζητήστε και απαντήστε στις ερωτήσεις
- Μοιραστείτε τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσετε για να αντιμετωπίσετε ένα περιστατικό διαδικτυακού εκφοβισμού
- Απαντήστε δύο φορές στους συναδέλφους σας



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE



SEAL
CYPRUS

5. Ενότητα 5 - Διαδικτυακή ρητορική μίσους

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, θα είστε σε θέση να:

- Να κατανοούν και να περιγράφουν τη σχέση μεταξύ της ρητορικής μίσους και της ξενοφοβίας (και άλλων μορφών διακρίσεων)
- Αναλύστε πώς το διαδίκτυο έχει συμβάλει στην αύξηση της ρητορικής μίσους και των εξτρεμιστικών απόψεων
- Περιγράψτε τρόπους χρήσης του διαδικτύου για την καταπολέμηση των διαφόρων τύπων ρητορικής μίσους
- Προσδιορισμός συγκεκριμένων ενεργειών για να επηρεάσουν θετικά μια κατάσταση που αφορά τη ρητορική μίσους
- Αναγνωρίζουν περιστατικά ρητορικής μίσους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στα νέα μέσα ενημέρωσης
- Συνιστούμε τρόπους για την ενδυνάμωση των θυμάτων και την ελαχιστοποίηση της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο

Η έννοια και οι διάφορες μορφές της διαδικτυακής ρητορικής μίσους

Η διαδικτυακή ρητορική μίσους στο διαδίκτυο είναι ένα πολύπλευρο κοινωνικοπολιτικό φαινόμενο που πηγάζει από ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών αιτιών.

Δεν υπάρχει διεθνής νομικός ορισμός της ρητορικής μίσους και ο χαρακτηρισμός του τι είναι "μισητό" είναι αμφιλεγόμενος και αμφισβητούμενος. Στο παρόν πλαίσιο θα υιοθετήσουμε τον ορισμό του όρου από τον ΟΗΕ, σύμφωνα με τον οποίο η ρητορική μίσους είναι *κάθε είδους επικοινωνία με λόγο, γραπτό λόγο ή συμπεριφορά, που επιτίθεται ή χρησιμοποιεί υποτιμητική ή διακριτική γλώσσα με αναφορά σε ένα πρόσωπο ή μια ομάδα με βάση αυτό που είναι, με άλλα λόγια, με βάση τη θρησκεία, την εθνικότητα, την εθνικότητα, τη φυλή, το χρώμα, την καταγωγή, το φύλο ή άλλο παράγοντα ταυτότητας*³⁸.

Στη ρητορική μίσους, η διάσταση της κοινωνικής ομάδας τονίζεται σε σύγκριση με τη διάσταση του ατόμου.

Η ρητορική μίσους αποτελεί απειλή για τις δημοκρατικές αξίες, την κοινωνική σταθερότητα και την ειρήνη. Η ρητορική μίσους βλάπτει επίσης πραγματικούς ανθρώπους και ζωές πραγματικών ανθρώπων. Αυτό όμως που είναι πιο ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι το μίσος περνάει στην επικρατούσα τάση και τα περιστατικά εγκλημάτων μίσους αυξάνονται με εκθετικό ρυθμό. Η ραγδαία αύξηση των νέων τεχνολογιών των μέσων ενημέρωσης, η αμεσότητα των νέων μέσων ενημέρωσης και η τεράστια διαθεσιμότητα των μέσων επικοινωνίας έχουν επηρεάσει σημαντικά τον τρόπο διάδοσης και επεξεργασίας της ρητορικής μίσους. Μέχρι πριν από μερικά χρόνια, η πρόσβαση στα μέσα ενημέρωσης ήταν αντικείμενο διαπραγμάτευσης και εφαρμόζονταν διάφορα φίλτρα σε κάθε μήνυμα που μεταδιδόταν. Αυτά τα φίλτρα και αυτά τα εμπόδια δεν ισχύουν πλέον. Οποιοσδήποτε διαθέτει ένα smartphone ή έναν υπολογιστή μπορεί πλέον να διαδώσει ένα μήνυμα καλό ή κακό, μισητό ή μη σε οποιονδήποτε. Αν και η διαθεσιμότητα των νέων τεχνολογιών των μέσων ενημέρωσης σε όλους συμβάλλει σε πολλές περιπτώσεις στην ενίσχυση των δημοκρατιών μας, φέρνει και μια σκοτεινή πλευρά, και αυτή η πλευρά αφορά κυρίως τη δυνατότητα κάθε μηνύματος να γίνει viral. Μια δόση τυχαιότητας και μια άλλη δόση στρατηγικής μπορούν να ταξιδέψουν ένα απλό μήνυμα σε τεράστια διεθνή ακροατήρια και να επηρεάσουν τις σκέψεις, τη συνείδηση και την ασφάλεια εκατομμυρίων άλλων ανθρώπων.

³⁸ Στρατηγική και σχέδιο δράσης των Ηνωμένων Εθνών για τη ρητορική μίσους



Η φύση της διαδικτυακής ρητορικής μίσους - αν και δεν διαφέρει εγγενώς από τη ρητορική μίσους - έχει μια σειρά από χαρακτηριστικά που την καθιστούν διαφορετική. Τα χαρακτηριστικά αυτά σχετίζονται κυρίως με τη μονιμότητά της, την ανωνυμία της, την ταχύτητά της και τον διασυνοριακό χαρακτήρα της. Ο αντίκτυπος του διαδικτυακού εγκλήματος μίσους, λόγω της φύσης των διαδικτυακών μέσων ενημέρωσης, μπορεί να διαρκέσει περισσότερο, να είναι πιο εκτεταμένος και να επανέλθει επανειλημμένα σε μελλοντικές περιπτώσεις. Όσο περισσότερο παραμένει διαθέσιμο το περιεχόμενο, τόσο μεγαλύτερη είναι η ζημία που προκαλεί στους ανθρώπους.

Σύνδεση της ρητορικής μίσους με τον ρατσισμό, την ξενοφοβία, τον σεξισμό και άλλες μορφές διακρίσεων

Η ρητορική μίσους καλύπτει πολλές μορφές εκφράσεων που διαδίδουν, υποκινούν, προωθούν ή δικαιολογούν το μίσος, τη βία και τις διακρίσεις εναντίον ενός προσώπου ή μιας ομάδας προσώπων για διάφορους λόγους.

Υπάρχουν βαθιές συνδέσεις μεταξύ της ρητορικής μίσους και όλων των τύπων διακρίσεων, όπως ο ρατσισμός, η ξενοφοβία, ο σεξισμός και η μισαλλοδοξία - συμπεριλαμβανομένου του αυξανόμενου αντισημιτισμού, του αντιμουσουλμανικού μίσους και των διώξεων των χριστιανών. Τα νέα ψηφιακά μέσα ενημέρωσης παρέχουν σήμερα την πλατφόρμα για φανατισμό και λόγους που εξευτελίζουν τις μειονότητες, τους μετανάστες, τους πρόσφυγες, τις γυναίκες και κάθε λεγόμενο "άλλο"³⁹. Οι δυνατές φωνές λίγων ανθρώπων στις παρυφές των κοινωνιών μας υπονομεύουν τους πυλώνες της δημοκρατίας και της κοινωνικής σταθερότητας. Οι κοινωνίες μας δεν έχουν την πολυτέλεια να σιωπούν απέναντι στη ρητορική μίσους.

Η διαδικτυακή ρητορική μίσους αποτελεί πλέον "καθημερινή ρουτίνα" στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και οι δράστες της διαδικτυακής ρητορικής μίσους μπορεί να είναι είτε οργανωμένες (συνήθως πολιτικές) ομάδες είτε μεμονωμένα άτομα που χρησιμοποιούν τη ρητορική μίσους για συγκεκριμένους σκοπούς, κυρίως για να υποβαθμίσουν ορισμένα άτομα ή/και κοινωνικές ομάδες. Το φαινόμενο της διαδικτυακής ρητορικής μίσους έχει πλέον αναγνωριστεί ως ένα αυξανόμενο πρόβλημα που υπερβαίνει τα στενά όρια των κρατών μελών της Ευρώπης. Το διαδίκτυο έχει γίνει ένα σημαντικό εργαλείο για την προώθηση του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας. Η ρητορική μίσους μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς και έχει τη δυνατότητα να προσεγγίσει πολύ μεγαλύτερο ακροατήριο από ό,τι μπορούσε στο παρελθόν να προσεγγίσει εξτρεμιστικά μέσα ενημέρωσης.

Σε μια προσπάθεια να ρυθμίσει την ψηφιακή σφαίρα, η οποία χαρακτηρίζεται από εγγενείς δυσκολίες σε οποιαδήποτε νομική ρύθμιση, η ΕΕ έχει εφαρμόσει μέτρα "ήπιου δικαίου". Για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της εξάπλωσης της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο, τον Μάιο του 2016, η Επιτροπή συμφώνησε με το Facebook, τη Microsoft, το Twitter και το YouTube έναν "Κώδικα δεοντολογίας για την αντιμετώπιση της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο". Κατά τη διάρκεια του 2018, το Instagram, το Snapchat και το Dailymotion προσχώρησαν στον κώδικα δεοντολογίας. Το Jeuxvideo.com προσχώρησε τον Ιανουάριο του 2019 και το TikTok ανακοίνωσε τη συμμετοχή του στον κώδικα τον Σεπτέμβριο του 2020. Στόχος είναι οι εταιρείες αυτές να μπορέσουν να αναλάβουν δράση για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους στις πλατφόρμες τους. Ως αποτέλεσμα, οι εταιρείες πληροφορικής αξιολογούν πλέον εντός 24 ωρών το 89% του περιεχομένου που αναφέρεται ως ρητορική μίσους, ενώ το 72% του περιεχομένου που κρίνεται ως τέτοιο διαγράφεται. Τα αντίστοιχα ποσοστά το 2016, όταν παρουσιάστηκε για πρώτη φορά ο κώδικας δεοντολογίας, ανέρχονταν σε 40% και 28%, αντίστοιχα.

³⁹ Στρατηγική και σχέδιο δράσης των Ηνωμένων Εθνών για τη ρητορική μίσους



Οι λόγοι και οι επιπτώσεις της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο

Πολλοί είναι οι λόγοι που συμβάλλουν στις επιδημικές διαστάσεις που λαμβάνει η ρητορική μίσους στο διαδίκτυο και, φυσικά, οι περισσότεροι από αυτούς σχετίζονται με την εξάπλωση του διαδικτύου και τη διεξόδυση των νέων ψηφιακών τεχνολογιών.

Ο ανώνυμος χαρακτήρας του διαδικτύου διευκολύνει τους ανθρώπους να λένε πράγματα πίσω από την ανώνυμη ασπίδα που τους παρέχει η οθόνη του υπολογιστή, τα οποία δεν θα έλεγαν ποτέ από κοντά- τα όρια του τρόπου με τον οποίο μπορούμε να εκφραστούμε στο διαδίκτυο είναι πολύ μικρότερα από εκείνα των προσωπικών μας συνομιλιών.

Η ασπίδα της ανωνυμίας που παρέχει το διαδίκτυο παρέχει επίσης το ιδανικό πλαίσιο για τους οπαδούς των εξτρεμιστικών ιδεολογιών να διαδίδουν ανώνυμα τα μηνύματά τους σε μεγάλα ακροατήρια χρηστών.

Οι άνθρωποι επιδίδονται σε ρητορική μίσους για διάφορους λόγους. Τις περισσότερες φορές η διαδικτυακή ρητορική μίσους αντανακλά τις πολιτικές πεποιθήσεις και την ιδεολογική αφήγηση των παραγωγών της. Είναι επίσης μια αντανάκλαση της έλλειψης γνώσης, κατανόησης και εμπειρίας των ανθρώπων γύρω τους και της σημασίας της πολυφωνίας της ύπαρξης στον κόσμο μας. Πολύ συχνά, αυτοί οι παραγωγοί της διαδικτυακής ρητορικής μίσους έχουν έλλειψη κατανόησης ότι ο λόγος τους είναι μισητός και επιβλαβής και δεν συνειδητοποιούν ότι η γλώσσα τους προσβάλλει τους άλλους. Μπορεί επίσης να συμβαίνει ότι οι άνθρωποι αυτοί ζουν σε νοικοκυριά και περιβάλλοντα που επιδίδονται σε υποτιμητικές, προσβλητικές και μισαλλόδοξες συμπεριφορές και η διαδικτυακή τους συμπεριφορά είναι απλώς η προέκταση της εκτός διαδικτύου ύπαρξής τους. Η ρητορική μίσους μπορεί επίσης να εμφανίζεται με σκοπό να διασκεδάσει τους μισητούς- πρόκειται για μια πρακτική γνωστή ως *τρολάρισμα*, ενώ ο μισητός επιδίδεται σε υβριστικά συνθήματα μίσους μόνο και μόνο για να προκαλέσει την αντίδραση των θυμάτων και των άλλων.

Όποιος κι αν είναι ο λόγος για τον οποίο οι άνθρωποι επιδίδονται σε διαδικτυακή ρητορική μίσους, η ρητορική μίσους προκαλεί άμεσο αντίκτυπο στις ζωές πραγματικών ανθρώπων. Τα θύματα της ρητορικής μίσους δεν επικρίνονται για τη συμπεριφορά τους αλλά για την απλή ύπαρξή τους. Ο δράστης δεν επιτίθεται στο θύμα για κάτι που κάνει αλλά για κάτι που είναι. Οι απειλές, η κακοποίηση και ο εκφοβισμός στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να εξαπλωθούν σαν πυρκαγιά και να έχουν καταστροφικές συνέπειες για τις ζωές των θυμάτων.

Τα θύματα διαδικτυακής ρητορικής μίσους δεν μπορούν να αφαιρέσουν τις αναρτήσεις τόσο εύκολα όσο διαδίδονται.

Ο αντίκτυπος στα θύματα της διαδικτυακής ρητορικής μίσους μπορεί να είναι τόσο μακροπρόθεσμος όσο και βραχυπρόθεσμος. Λόγος μίσους:

- Προκαλεί κατάθλιψη, απελπισία, άγχος και θυμό.
- Οδηγεί σε κοινωνική απομόνωση.
- Απειλεί τη σωματική ακεραιότητα του θύματος.
- Προωθεί συχνά τη βία συχνά,

Τα θύματα της ρητορικής μίσους επιδεικνύουν χαμηλή αυτοεκτίμηση, αισθάνονται μοναξιά και απομόνωση, υποφέρουν από διαταραχές ύπνου, αυξημένο άγχος και αισθήματα φόβου και ανασφάλειας.



Η ρητορική μίσους ως παραβίαση των ψηφιακών δικαιωμάτων

Σύμφωνα με έρευνα του Ευρωβαρόμετρου του 2016, το 75 % των ατόμων που παρακολουθούν ή συμμετέχουν σε διαδικτυακές συζητήσεις έχουν γίνει μάρτυρες ή έχουν βιώσει κακοποίηση, απειλή ή ρητορική μίσους. Σχεδόν οι μισοί από αυτούς δήλωσαν ότι αυτό τους αποθαρρύνει από το να συμμετέχουν σε διαδικτυακές συζητήσεις.⁴⁰

Η έκταση της διαδικτυακής ρητορικής μίσους απαιτεί εστίαση στη διάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ζητήματος. Τα ανθρώπινα δικαιώματα στο ψηφιακό περιβάλλον είναι το κλειδί. Η ψηφιακή τεχνολογία προσφέρει τεράστια οφέλη και η αξία της για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανθρώπινη ανάπτυξη είναι αδιαμφισβήτητη. Ωστόσο, δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τη σκοτεινή πλευρά της ψηφιακής επανάστασης. Σύμφωνα με τα λόγια της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα υποστήριξε ότι "η ψηφιακή επανάσταση είναι ένα μείζον παγκόσμιο ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων". Η διαδικτυακή παρενόχληση, οι εκστρατείες τρολάρισματος και ο εκφοβισμός αποτελούν πολύ πραγματικές απειλές εκτός διαδικτύου, με δυσανάλογο αντίκτυπο στις γυναίκες, τις μειονότητες και τα ΛΟΑΤΚΙ* άτομα. Η διαδικτυακή ρητορική μίσους αποτελεί σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το να επιτρέπουμε την περαιτέρω ύπαρξη και εξάπλωσή της είναι σαν να ανοίγουμε το κουτί της Πανδώρας. Οι απειλές, ο εκφοβισμός και το μίσος στην ψηφιακή σφαίρα οδηγούν σε στοχοποίηση, παρενόχληση, βία και δολοφονία στον πραγματικό κόσμο⁴¹. Ωστόσο, μπορεί επίσης να οδηγήσει σε μειωμένη συμμετοχή στην ψηφιακή σφαίρα εκείνων που είναι πιο πιθανό να βιώσουν διαδικτυακή ρητορική μίσους - ιδίως των γυναικών, των μειονοτήτων και των μεταναστών ή οποιουδήποτε θεωρείται "άλλος" - και αυτό αποτελεί μείζον ζήτημα ψηφιακών δικαιωμάτων.

Οι δημοκρατικές κοινωνίες μας δεν μπορούν να αντέξουν τον αποκλεισμό μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού μας από την ψηφιακή σφαίρα. Η ψηφιακή σφαίρα πρέπει να αποτελεί ένα ασφαλές περιβάλλον όπου όλοι μπορούν να υπάρχουν. Η ψηφιακή σφαίρα θα πρέπει να είναι διαθέσιμη σε όλους - ανεξαρτήτως φύλου, θρησκείας, πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού - για να τη χρησιμοποιούν για σκοπούς εργασίας, μάθησης, ψυχαγωγίας, κοινωνικοποίησης και πληροφόρησης.

Πώς να αντιδράσετε στη διαδικτυακή ρητορική μίσους και τις ευθύνες των χρηστών

Όταν εισερχόμαστε στη διαδικτυακή σφαίρα οφείλουμε να έχουμε τις γνώσεις και τις δεξιότητες ώστε να συμπεριφερόμαστε με σεβασμό προς τους άλλους χρήστες. Πριν δημοσιεύσετε οτιδήποτε στο διαδίκτυο:

- να είστε προσεκτικοί
- να σέβεστε
- να είστε ευγενικοί

Οι χρήστες του Διαδικτύου δεν έχουν μόνο την ευθύνη να συμπεριφέρονται σωστά στον κόσμο του Διαδικτύου, έχουν επίσης την ευθύνη να αντιδρούν όταν συναντάμε περιστατικά ρητορικής μίσους

⁴⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2016). Πλουραλισμός των μέσων ενημέρωσης και δημοκρατία. Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 452.

⁴¹ Τα ανθρώπινα δικαιώματα στην ψηφιακή εποχή "Τα ανθρώπινα δικαιώματα στην ψηφιακή εποχή - Μπορούν να κάνουν τη διαφορά;" Κεντρική ομιλία της Michelle Bachelet, Ύπατης Αρμοστή του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Japan Society, Νέα Υόρκη, 17 Οκτωβρίου 2019

στο Διαδίκτυο και υπάρχουν διάφοροι τρόποι για να αντιμετωπίσουμε τη ρητορική μίσους στο Διαδίκτυο, και παρακάτω μπορείτε να βρείτε μερικά παραδείγματα:

- Αναγνωρίστε τα τρολ - τα τρολ αποτελούν τη μεγαλύτερη μεμονωμένη πηγή διαδικτυακού μίσους στο διαδίκτυο. Ποτέ μην ταΐζετε τα τρολ! Αναγνωρίστε τα και αγνοήστε τα.
- Αναφέρετε το περιεχόμενο μίσους - σχεδόν όλες οι πλατφόρμες παρέχουν υπηρεσίες αναφοράς και δεσμεύονται να αφαιρούν το περιεχόμενο μίσους μόλις το αντιληφθούν.
- Αντιδράστε - εκφράστε τη δυσαρέσκεια και τη δυσπιστία σας.

Αλλά προσέξτε, υπάρχουν ορισμένες στρατηγικές που είναι απίθανο να λειτουργήσουν καλά και μπορούν να κάνουν τα πράγματα ακόμη χειρότερα, όπως:

- προσβλητικό: αφού αυτό μπορεί να οδηγήσει τον εχθρό να εμμείνει ακόμη πιο έντονα στην αρχική του θέση
- παρενοχλήσεις και απειλές, οι οποίες δεν είναι μόνο κακές, αλλά μπορεί επίσης να οδηγήσουν σε αισθήματα συμπάθειας προς τον δράστη.

Όλα τα παραπάνω ισχύουν όχι μόνο για τους μάρτυρες της διαδικτυακής ρητορικής μίσους αλλά και για τα θύματά της. Τα θύματα διαδικτυακής ρητορικής μίσους μπορούν να αναλάβουν περαιτέρω δράση και να εξετάσουν το ενδεχόμενο να καταγγείλουν περιστατικά ρητορικής μίσους στην αστυνομία. Με την αναφορά στην αστυνομία, το θύμα μπορεί να βοηθήσει να σταματήσει αυτή η συμπεριφορά και να αποτρέψει περαιτέρω εγκλήματα που συχνά ακολουθούν την επιγραμμική συμπεριφορά μίσους.

Άσκηση 5: Εκστρατεία κατά του μίσους

Στόχοι:

- Ορισμός της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο και εκτός διαδικτύου και αναγνώριση παραδειγμάτων της
- Προσδιορίστε ποιες ενέργειες ξεπερνούν τα όρια μεταξύ της ελευθερίας του λόγου και της ρητορικής μίσους
- Να κατανοήσουν πού μπορεί κάποιος να βρει βοήθεια και να γνωρίζουν σε ποιον να μιλήσουν αν ανησυχούν για κάτι στο διαδίκτυο που ενέχει μίσος
- Συμβουλές για το πώς να αποτρέψετε ή να σταματήσετε τη ρητορική μίσους στο διαδίκτυο
- Να κατανοήσουν τι συνιστά μια αποτελεσματική εκστρατεία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κατά της ρητορικής μίσους (στο διαδίκτυο)

Διάρκεια: 40-45 λεπτά

Εργαλεία: στυλό, φύλλα εργασίας, υπολογιστές

Μέθοδοι: εντοπισμός της ρητορικής μίσους, αναζήτηση, δημιουργία απάντησης στη ρητορική μίσους, συζήτηση με τους συμμαθητές τους

Περιγραφή της άσκησης:

- Ορισμός της ρητορικής μίσους online και offline και επεξήγηση των σχετικών πολιτικών
- Βρείτε τις κοινωνικές ομάδες που αποτελούν κυρίως στόχο της ρητορικής μίσους
- Έρευνα για τρόπους αντιμετώπισης της ρητορικής μίσους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης
- Δημιουργήστε μια σύντομη καμπάνια κατά του μίσους για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης
- Συζητήστε για να διερευνήσετε το περιεχόμενο και άλλα χαρακτηριστικά της εκστρατείας

Καθήκοντα:



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

- Έρευνα για εκστρατείες που καταπολεμούν τη ρητορική μίσους και προωθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα στο διαδίκτυο. Πάρτε ιδέες από αυτή την επιτυχημένη εκστρατεία: <https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign>
- Δημιουργήστε μια σύντομη καμπάνια για ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης της επιλογής σας, αναπτύσσοντας τρεις (3) αναρτήσεις σχετικά με την ανάγκη καταπολέμησης της ρητορικής μίσους και τους τρόπους για να το κάνετε. Είστε ελεύθεροι να επιλέξετε οποιοδήποτε περιεχόμενο για τις αναρτήσεις, μπορείτε να συμπεριλάβετε συνδέσμους, εικόνες, βίντεο και οποιοδήποτε άλλο μέσο πιστεύετε ότι υποστηρίζει τον σκοπό σας. Η καμπάνια θα πρέπει να έχει ένα περίγραμμα του συγκεκριμένου θέματος της ρητορικής μίσους που σκοπεύετε να αντιμετωπίσετε, τους στόχους της καμπάνιας και τις πραγματικές αναρτήσεις που σκοπεύετε να ανεβάσετε. Να θυμάστε ότι τα κριτήρια για μια αποτελεσματική εκστρατεία περιλαμβάνουν τη δημιουργικότητα, την ελκυστικότητα, την παροχή πληροφοριών και την καλή χρήση των ψηφιακών στοιχείων.
- Μοιραστείτε την καμπάνια σας με τους συναδέλφους σας και συζητήστε την καμπάνια του άλλου

Ενημέρωση:

- Ποια ήταν τα συναισθήματά σας κατά την ανάπτυξη της καμπάνιας;
- Τι καινούργιο μάθατε για τη διαδικτυακή ρητορική μίσους, την ελευθερία του λόγου και τους τρόπους καταπολέμησής της;
- Γιατί είναι απαραίτητο να αναπτυχθούν τέτοιες εκστρατείες κατά του μίσους;

Διδάγματα: Οργανώσεις μίσους διαδίδουν τα μηνύματά τους χρησιμοποιώντας ψηφιακά μέσα. Από την άλλη πλευρά, τα ψηφιακά μέσα προσφέρουν τη δυνατότητα να εργαστούν κατά του μίσους και της μισαλλοδοξίας. Εκτός από τις εθνικές ή διεθνείς δραστηριότητες και πρωτοβουλίες, η ρητορική μίσους μπορεί να αντιμετωπιστεί και σε προσωπικό επίπεδο. Εναπόκειται στον καθένα από εμάς να σταματήσει να ανέχεται τη ρητορική μίσους και να ενεργεί αναλόγως.

Σύσταση: Κριτική εξέταση για την κατανόηση των αιτιών, των αποτελεσμάτων και των μέτρων αντιμετώπισης των περιστατικών ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο και εκτός διαδικτύου.

Φόρουμ

Στόχοι:

- Προσδιορίστε τους τρόπους αντίδρασης σε περιστατικά ρητορικής μίσους
- Να κατανοήσουν την οπτική γωνία του θύματος και τις συνέπειες τέτοιων περιστατικών
- Συνειδητοποιήστε την παραβίαση των δικαιωμάτων του θύματος και τις ευθύνες σας για την υποστήριξη και ενδυνάμωση του/των θύματος/ων της διαδικτυακής ρητορικής μίσους

Σας προσκαλούμε να περιγράψετε/ γράψετε τι γνωρίζετε ήδη για το θέμα "Διαδικτυακή ρητορική μίσους" στο φόρουμ Know-Want-Learned.

Καθήκοντα:

- Συζητήστε και απαντήστε στις ερωτήσεις
- Μοιραστείτε τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσετε για να αντιμετωπίσετε ένα περιστατικό ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο.
- Απαντήστε δύο φορές στους συναδέλφους σας



Erasmus+

ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTESEAL
CYPRUS

6. Κουίζ αξιολόγησης

Ενότητα 1

- 1) Το "δικαίωμα ψήφου" είναι ένα:
 - a) Κοινωνικό δικαίωμα
 - b) Αστικό δικαίωμα
 - c) Πολιτιστικό δικαίωμα

- 2) Η Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων διακηρύχθηκε και υιοθετήθηκε από:
 - a) Τα Ηνωμένα Έθνη
 - b) Η ΕΕ
 - c) NATO

- 3) Το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ αναγνωρίζει σε έκθεσή του ότι το δικαίωμα πρόσβασης είναι απαραίτητο για:
 - a) Ελευθερία της γνώμης
 - b) Ελευθερία του λόγου
 - c) Ελευθερία συμμετοχής

- 4) Το ψηφιακό "δικαίωμα στον αλφαριθμητισμό" σημαίνει ότι:
 - a) Όλοι οι άνθρωποι πρέπει να έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο
 - b) Όλοι οι άνθρωποι θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε οποιοδήποτε ψηφιακό περιεχόμενο
 - c) Όλοι οι άνθρωποι θα πρέπει να έχουν ηλεκτρονική πρόσβαση στην εκπαίδευση και τη γνώση

Ενότητα 2

- 1) Η προεπιλεγμένη διάρκεια του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας είναι η διάρκεια ζωής του δημιουργού συν είτε χρόνια.
 - a) 20 ή 40
 - b) 50 ή 70
 - c) 70 ή 80

- 2) Σήμερα, κάθε χώρα έχει τους δικούς της νόμους περί πνευματικών δικαιωμάτων. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένα διεθνή πρότυπα, τα περισσότερα με βάση το:
 - a) Σύμβαση του ΟΗΕ



- b) Σύμβαση της Βαρκελώνης
 - c) Σύμβαση της Βέρνης
- 3) Υπάρχουν φορές που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ένα μικρό μέρος του υλικού που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα άλλου ατόμου χωρίς άδεια ή καταβολή αμοιβής. Αυτό ονομάζεται
- a) Δίκαιη χρήση
 - b) Ανοιχτή άδεια
 - c) Δημόσια άδεια πνευματικών δικαιωμάτων
- 4) Η APA είναι:
- a) Ένας τύπος ανοικτής άδειας
 - b) Ένα στυλ αναφοράς
 - c) Ένας τύπος άδειας Creative Commons

Ενότητα 3

- 1) Το Doxing είναι:
- a) Κοινοποίηση προσωπικών πληροφοριών χωρίς συναίνεση στο διαδίκτυο
 - b) Εξευτελισμός του σώματος σε ψηφιακά περιβάλλοντα
 - c) Προσποίηση της ταυτότητας κάποιου στο διαδίκτυο
- 2) Η διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση απευθύνεται συχνότερα σε:
- a) Κορίτσια/γυναίκες
 - b) Γυναίκες πολιτικοί
 - c) Transgender άτομα
- 3) Η αξιολόγηση των συνομηλίκων ως προς τη σεξουαλική τους δραστηριότητα είναι ένα παράδειγμα:
- a) Ανεπιθύμητη σεξουαλικοποίηση
 - b) Εκβιασμός
 - c) Εξευτελισμός του σώματος
- 4) Όταν η σεξουαλικότητα ή η ταυτότητα φύλου ενός ατόμου ανακοινώνεται δημοσίως στο διαδίκτυο χωρίς τη συγκατάθεσή του, πρόκειται για:
- a) Εκφοβισμός



- b) Σεξουαλικές διακρίσεις
- c) Εκδρομή

Ενότητα 4

- 1) Ποιο από τα ακόλουθα δικαιώματα ΔΕΝ παραβιάζεται από τον διαδικτυακό εκφοβισμό;
 - a) Δικαίωμα στον ελεύθερο χρόνο
 - b) Δικαίωμα στην πληροφόρηση
 - c) Δικαίωμα στην εκπαίδευση

- 2) Μια έντονη και προσβλητική ανταλλαγή απόψεων μεταξύ ατόμων που λαμβάνει χώρα μέσω οποιασδήποτε τεχνολογίας επικοινωνίας ονομάζεται:
 - a) Εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο
 - b) Φλεγόμενο
 - c) Κυβερνοπαρακολούθηση

- 3) Ποιος είναι πιο πιθανό να απειληθεί από τους cyberbullies;
 - a) Κορίτσια
 - b) Αγόρια
 - c) Όλα τα φύλα

- 4) Εάν λάβετε ένα απειλητικό μήνυμα στο τηλέφωνο ή στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, είναι προτιμότερο να:
 - a) Διαγράψτε το
 - b) Μοιραστείτε το
 - c) Αποθηκεύστε το

Ενότητα 5

- 1) Ο "Κώδικας δεοντολογίας για την αντιμετώπιση της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο" είναι μια συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και:
 - a) Πάροχοι υπηρεσιών πληροφορικής
 - b) Ιστοσελίδες ειδήσεων
 - c) Μέσα κοινωνικής δικτύωσης



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

- 2) Η διαδικτυακή παρενόχληση, οι εκστρατείες τρολαρίσματος και η ρητορική μίσους συνιστούν πολύ πραγματικές απειλές εκτός διαδικτύου, με δυσανάλογο αντίκτυπο στις γυναίκες, τις μειονότητες και το:
- a) Transgender άτομα
 - b) Κοινότητα των Ρομά
 - c) LGBTIQ* άτομα
- 3) Η ρητορική μίσους είναι κάθε είδους επικοινωνία σε ομιλία, γραπτό λόγο ή συμπεριφορά, που επιτίθεται ή χρησιμοποιεί υποτιμητική ή διακριτική γλώσσα σε σχέση με ένα άτομο ή μια ομάδα, με βάση:
- a) Ποιοι είναι
 - b) Τι κάνουν
 - c) Πώς συμπεριφέρονται
- 4) Σήμερα, οι εταιρείες πληροφορικής αξιολογούν στο το 89% του περιεχομένου που αναφέρεται ως ρητορική μίσους.
- a) 12 ώρες
 - b) 24 ώρες
 - c) 48 ώρες



7. Αναφορές

- An Introduction to Human Rights, (n.d.) Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://humanrights.gov.au/our-work/education/introduction-human-rights>.
- Anatomy of a Creative Commons license, (n.d.), διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://jorg.pareigis.se/2/2019/02/10/anatomy-of-a-creative-commons-license/>
- Barak A. (2005), Sexual Harassment on the Internet, Social Science Computer Review , τόμος 23 αριθ. 1.
- Behrens J. (n.d.) Are you a digital citizen? διαθέσιμο στη διεύθυνση: <http://areyouadigitalcitizen.weebly.com/digital-rights-and-responsibilities.html>
- Μελέτες περιπτώσεων (n.d.), διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.storonlineabuse.org.uk/case-studies>
- Chawki M. (2013) Σεξουαλική παρενόχληση στο διαδίκτυο: (2013) JIPITEC 2, παράγραφος 71. Διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.jipitec.eu/issues/jipitec-4-2-2013/3742/harassment.pdf>
- Copyright and Fair Use (n.d.) Saint Paul Public Schools, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.spps.org/Page/24462>
- Πνευματικά δικαιώματα: Τι είναι τα πνευματικά δικαιώματα; (n.d.) Παγκόσμιος Οργανισμός Διανοητικής Ιδιοκτησίας, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.wipo.int/copyright/en/>
- Cross D., T Shaw, I Hearn, M Epstein, H Monks, L L Lester, L Thomas, (2009) Australian Covert Bullying
- Prevalence Study (ACBPS), Ερευνητικό Κέντρο Προώθησης της Υγείας του Παιδιού, Πανεπιστήμιο Edith Cowan
- Cyberbullying among Young People, Study for the LIBE Committee (2016) European Parliament, διαθέσιμο στη διεύθυνση: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571367/IPOL_STU\(2016\)571367_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571367/IPOL_STU(2016)571367_EN.pdf)
- Cyberbullying, Human rights and bystanders, (n.d.) Αυστραλιανή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://humanrights.gov.au/our-work/commission-general/cyberbullying-human-rights-and-bystanders-0>.
- Εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο, Σχέδιο μαθήματος (n.d.), διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.childnet.com/ufiles/Cyberbullying-lesson-plan.pdf>
- Πρόληψη του εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο (n.d.), διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://eps415cyberbullying.weebly.com/cyberbullying-prevention.html>
- Defining online sexual harassment(n.d.) Deshame Project, Childnet, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.childnet.com/our-projects/project-deshame/defining-online-sexual-harassment>



- Ψηφιακά δικαιώματα και ευθύνες (n.d.), διαθέσιμο στη διεύθυνση:
<https://sites.google.com/site/digitalcitizenshipdferris/digital-rights-and-responsibilities>
- Ψηφιακά δικαιώματα, απαραίτητα στην εποχή του Διαδικτύου (n.d.), διαθέσιμο στη διεύθυνση:
<https://www.iberdrola.com/innovation/what-are-digital-rights>
- Doni A. (2021) Σεξουαλική παρενόχληση και σεξουαλικός εκφοβισμός, διαθέσιμο στη διεύθυνση:
<https://kidshealth.org/en/teens/harassment.html>
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2016). Πλουραλισμός των μέσων ενημέρωσης και δημοκρατία. Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 452.
- Πέντε ευθύνες που συνοδεύουν την ψηφιακή ιθαγένεια (n.d.), διαθέσιμο στη διεύθυνση:
<https://resilienteducator.com/classroom-resources/responsibilities-that-come-with-digital-citizenship/>
- Hirsch, L., Lowen, C., & Santorelli, D. (2012). Bully: Ένα σχέδιο δράσης για εκπαιδευτικούς και γονείς για την καταπολέμηση της κρίσης του εκφοβισμού. Νέα Υόρκη: Weinstein Books.
- Introduction to Copyright and Open Licensing, Lesson, (n.d.), διαθέσιμο στη διεύθυνση:
<https://course.openmedproject.eu/lesson-2-1-introduction-to-copyright-and-open-licensing/>
- Introduction to Fair Use & the Public Domain (n.d.) Prairie View A&M University Library, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://pvamu.libguides.com/intro-fair-use>
- Kowalski, R. M., Limber, S. P., & Agatston, P. W. (2008). Εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο : Εκφοβισμός στην ψηφιακή εποχή. Hoboken: Wiley.
- Mullan E. (2019) Nine most notorious copyright cases in music history, BBC, διαθέσιμο στο:
<https://www.bbc.com/culture/article/20190605-nine-most-notorious-copyright-cases-in-music-history>
- Netsafe, συμβουλές για τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο για τους νέους. Στο www.netsafe.org.nz
- Neville C. (2012). Referencing Exercises, διαθέσιμο στη διεύθυνση:
<https://www.learnhigher.ac.uk/referencing-exercises/>
- Penders B. (2018) Δέκα απλοί κανόνες για υπεύθυνη αναφορά,
<https://doi.org/10.1371/journal.pcbi.1006036>
- Προστασία των παιδιών από επιβλαβείς σεξουαλικές συμπεριφορές (n.d.), διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://learning.nspcc.org.uk/child-abuse-and-neglect/harmful-sexual-behaviour>
- Richardson J. and Milovidov E. (2019) Εγχειρίδιο εκπαίδευσης ψηφιακής ιθαγένειας. Συμβούλιο της Ευρώπης, ISBN 978-92-871-8936-3
- Shariff S. (2009), Confronting Cyber-bullying, σ. 44- danah boyd*, "Social Network Sites as Networked Publics: Boyd, danah, Why Youth (Heart): Affordances, Dynamics, and Implications." στο Zizi Papacharissi (ed) Networked Self: Identity, Community, and Culture on Social Network Sites (2010), σελ 39-58- boyd, danah, Why Youth (Heart)



Stim R. (2010). Καλώς ήρθατε στο δημόσιο τομέα. Πνευματικά δικαιώματα και θεμιτή χρήση.
Ανακτήθηκε από <https://fairuse.stanford.edu/overview/public-domain/welcome/>

UKEssays. (Νοέμβριος 2018). Λογοκλοπή: Πλαστικοποίηση: Τύποι, αιτίες και επιπτώσεις.
Ανακτήθηκε από <https://www.ukessays.com/essays/education/issues-plagiarism-1510.php?vref=1>.

Στρατηγική και σχέδιο δράσης των Ηνωμένων Εθνών για τη ρητορική μίσους (n.d.), διαθέσιμο στη
διεύθυνση: <https://www.un.org/en/genocideprevention/hate-speech-strategy.shtml>

Τι είναι ο διαδικτυακός εκφοβισμός; (n.d.) διαθέσιμο στη διεύθυνση:
<https://eps415cyberbullying.weebly.com/cyberbullying-introduction.html>

Young People's Experiences of Online Sexual Harassment, (2017), Deshame Project, διαθέσιμο στη
διεύθυνση: https://www.childnet.com/ufiles/Project_deSHAME_Dec_2017_Report.pdf

Τα ψηφιακά σας δικαιώματα εν συντομία (n.d.) Συμβούλιο της Ευρώπης, διαθέσιμο στη διεύθυνση:
<https://rm.coe.int/1680301b6en>



Erasmus+



ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

4 TEAM 4
excellence



SEAL
CYPRUS

Παράρτημα

Φύλλα ελέγχου κουίζ αξιολόγησης

Κουίζ αξιολόγησης Φύλλο ελέγχου ενότητας 1 - σωστές απαντήσεις

1b

2a

3a

4c

Κουίζ αξιολόγησης Φύλλο ελέγχου ενότητας 2 - σωστές απαντήσεις

1b

2c

3a

4b

Κουίζ αξιολόγησης Φύλλο ελέγχου ενότητας 3 - σωστές απαντήσεις

1a

2a

3a

4c

Κουίζ αξιολόγησης Φύλλο ελέγχου ενότητας 4 - σωστές απαντήσεις

1b

2b

3b

4c

Κουίζ αξιολόγησης Φύλλο ελέγχου ενότητας 5 - σωστές απαντήσεις

1c

2c

3a

4b



Λίστα ελέγχου αναθεώρησης του διδακτικού σχεδιασμού για τους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας

Όχι	Κριτήρια	Ναι	Όχι
1. Στόχοι			
1.1	Οι στόχοι δηλώνονται με σαφήνεια για τον εκπαιδευόμενο;		
1.2	Οι απαιτήσεις του μαθήματος συνάδουν με τους στόχους;		
1.3	Τα κεφάλαια/θέματα καλύπτουν διεξοδικά τους στόχους του μαθήματος;		
1.4	Ταιριάζουν οι μαθησιακοί στόχοι με τα μαθησιακά αποτελέσματα;		
1.5	Ανταποκρίνεται το συνολικό περιεχόμενο και η δομή του μαθήματος στους διδακτικούς στόχους του;		
2. Δομή			
2.1	Διαθέτει το μάθημα συνοπτική και περιεκτική επισκόπηση ή πρόγραμμα σπουδών;		
2.2	Περιλαμβάνει το μάθημα παραδείγματα, αναλογίες, μελέτες περιπτώσεων, προσομοιώσεις, γραφικές αναπαραστάσεις και διαδραστικές ερωτήσεις;		
2.3	Η δομή του μαθήματος χρησιμοποιεί κατάλληλες μεθόδους και διαδικασίες για τη μέτρηση της επίδοσης των μαθητών;		
3. Περιεχόμενο			
3.1	Το περιεχόμενο ρέει απρόσκοπτα, χωρίς γραμματικά, συντακτικά και τυπογραφικά λάθη;		
3.2	Είναι το περιεχόμενο ενημερωμένο;		
3.3	Είναι το περιεχόμενο ευθυγραμμισμένο με το πρόγραμμα σπουδών;		
3.4	Ενσωματώνονται τα επιθυμητά αποτελέσματα στο περιεχόμενο;		
3.5	Είναι το περιεχόμενο σύμφωνο με τους νόμους περί πνευματικών δικαιωμάτων και αναφέρεται σωστά όλο το παρατιθέμενο υλικό του;		
3.6	Το μάθημα εμπλέκει τους μαθητές σε κριτική και αφηρημένη σκέψη;		
3.7	Το μάθημα έχει προαπαιτούμενα ή απαιτεί τεχνικό υπόβαθρο;		
4. Αξιολόγηση			
4.1	Είναι οι εργασίες σχετικές, αποτελεσματικές και εμπλέκουν τους μαθητές σε ποικιλία τύπων επιδόσεων και δραστηριοτήτων;		
4.2	Είναι οι ερωτήσεις πρακτικής και αξιολόγησης διαδραστικές;		
4.3	Οι ασκήσεις πρακτικής και αξιολόγησης επικεντρώνονται στους στόχους του μαθήματος;		
5. Τεχνολογία - Σχεδιασμός			
5.1	Είναι ο σχεδιασμός σαφής και συνεπής, με τις κατάλληλες κατευθύνσεις;		
5.2	Είναι οι εικόνες και τα γραφικά υψηλής ποιότητας και κατάλληλα για το μάθημα;		
5.3	Είναι εύκολη η πλοήγηση στο μάθημα και προσφέρει βοήθεια με την τεχνική διαχείριση και τη διαχείριση του μαθήματος;		
5.4	Είναι συνεπής και αξιόπιστη η δομή πλοήγησης στο μάθημα;		
5.5	Είναι η πορεία καθορισμένη από υλικό και λογισμικό;		
5.6	Είναι ο ήχος και το κείμενο στην οθόνη συγχρονισμένα;		
5.7	Η αρχιτεκτονική του μαθήματος επιτρέπει στους εκπαιδευτές να προσθέτουν περιεχόμενο, δραστηριότητες και επιπλέον αξιολογήσεις;		



Ανατροφοδότηση σχετικά με το θέμα για τους μαθητές

Αξιολόγηση της ενότητας						
Τίτλος μαθήματος:						
Τίτλος ενότητας:						
Μέρος Α:	Σε κλίμακα 1-5, όπου το 1 είναι το χαμηλότερο και το 5 το υψηλότερο επίπεδο συμφωνίας, αναφέρετε πώς αισθάνεστε για τα ακόλουθα					
	Παρατηρήσεις	1	2	3	4	5
1	Το θέμα ήταν ενδιαφέρον					
2	Πιστεύω ότι τα θέματα που καλύφθηκαν ήταν σημαντικά					
3	Θα ήθελα να μάθω περισσότερα για την περιοχή					
4	Έμαθα νέα πράγματα τα οποία είναι πιθανό να εφαρμόσω στο μέλλον					
5	Θα ήθελα να βελτιώσω τις δεξιότητές μου στον τομέα					
6	Είναι πιθανό να συστήσω αυτό το μάθημα					
Μέρος Β:	Στον προβλεπόμενο χώρο μπορείτε να συμπεριλάβετε τα σχόλια και τις συστάσεις που επιθυμείτε.					
Μέρος Γ:	Στον προβλεπόμενο χώρο μπορείτε να συμπεριλάβετε τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σας, αν θέλετε να ενημερώνεστε για το έργο αυτό.					

